

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНСИЭЛИ

2016 сыл
Ахсынньы
30 күнэ
Бээтинсэ
№154-156 (10552)

12+

1935 сыл алтынньы 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

УБААСТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУХУН ОЛОХТООХТОРО УОННА БЫТЫК МААНЫ БЫЛДЫТТАРА!

«Нам улууһа» муниципальной тэриллии дыһалтатын уонна улуус депутаттарын Сэбиэтин ааттарыттан саргылаах Саҥа дьылын итиитик-истинник эбэрдэлибит!

БҮрү санаа, эрэл аргыстаах, кэтэһилээх Саҥа дьыл уонна Орохооспо бырааһынньыктара тийэн кэлилэр. 2016 сыл олус таһаарылаах уонна ситиһилээх буолла. Бу барыта элбэх үлэттэн тахсар. Инникитин даҕаны бу тэтиммитин түһэрбэккэ үлэлиэххэ, үөрэниэххэ, сайдыахха. Кэлэр сыл хас биирдигитигэр кэрэ өйдөбүллэри аҕаллын, баҕа санааларгыт туоллуннар. Бу курдук эйэлэ-эхтик, эрчимнээхтик үлэлиэххэиҥ!

Ааһан эрэр сылга улуус олоҕор улахан суолталаах олуктар уурулуннар. Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр нэһилиэнньэлээх пууннары тупсарыы сылынан биллэриллэн үгүс элбэх үлэ ыытылынна. Биир дойдулаахпыт бөдөн государственной уонна политической деятель И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылын биллэрэммит, өрөспүүбүлүкэбэ, улууска анал хамыһыйалар тэриллэн, араас өрүттээх үлэлэр бардылар. Кэлэр 2017 сылга, улууска үһүлүчүлээх государственной уонна политической деятель М.К. Аммосов төрөөбүтэ 120 сылын бэлиэтиэхпит, ол чэрчитинэн үгүс элбэх хайысхалаах үлэ ыытыллара былаанналар. Маны таһынан, социальной-экономической политиканы тупсарыыга туһайылыбыт, саҥа ситиһиллэргэ хардылыбыр, тыа хаһаайыстыбатын, айылҕаны туһаныы, сир сыһыаннаһыларын, предпринимательство, ийэ уонна оҕо харыстабылын, үөрэхтээһин, доруобуйа харыстабылын, культура уонна наука эйгэтин өйүүр муниципальной түс сыалаах программалар үлэлэрин салгыы ыытабыт, ураты болҕомто нэһилиэнньэ олоҕун тупсарыыга, тыа сириг бигэттик сайыннарыыга ууруллуоҕа.

2017 сыл эһиэхэ саҥа саҕахтары арыйдун, или-эйэни, дьолу-соргуну, ситиһини тосхойдун! Хас биирдии дьэбэ нус-хас дьоллоох олох уйаланын. Саҥа дьылын!

«Нам улууһа» МТ баһылыга
А.П. Атласов
Улуус депутаттарын Сэбиэтин
председателэ И.Р. Попов

КҮНДҮ ЭНСИЭЛИ ХОЧОТУН ЭЛЭККЭЙ САҢАЛААХ ДЬОНО-СЭРГЭТЭ, БЫЛДЫТТАРА!

Эһигини кэлэн иһэр 2017 сылынан уонна Орохооспонон итиитик-истинник эбэрдэлибин!

Ааһан эрэр сыл биһиги улууспут, селобут общественной-политической олоҕор үгүс ураты суолталаах, дьолууннаах событиеларынан, тэрээһиннэринэн бэлиэтэннэ. Нэһилиэкпит сайдарын туһугар үгүс өрүттээх үлэлэр ыытыллалларыгар хас биирдии олохтоох бэйэтин үтүө кылаатын киллэри-битигэр улахан махталбытын тиирдэбин уонна инникитин да түмсүүлээх буолуохпут диэн эрэнэбин. Кэлэн иһэр саҥа сылга саҥа эрэллэрбит, саҥа санааларбыт, саҥа былааннарбыт туолалларыгар баҕарабын.

Үүнэн иһэр сыл хас биирдии дьэи кэргэннэ дьолу-соргуну, чэгиэн доруобуйаны, тапталы уонна эйэни эрэ түстэтин!

Нам с. баһылыга
А.Г. НОВГОРОДОВ,
нэһилиэк сэбиэтэ

САХАМ СИРИН КҮНДҮ ОЛОХТООХТОРО!

Быйыл судур-гута суох сыл түмүктэнэн эрэр. Аан дойдуга бүрүкээбит дьалхааннаах быһымайгы өрөспүүбүлүкэ олоҕор-дьаһаҕар эмиэ сабыдыаллаан, бэрт уустук усулуобуйага олорон кэлибит.

Ол да буоллар экономиканы бигэттик сайынналар сүрүн сорукпутун ситиһилээхтик толордубут. Онуоха Саха сириг бары олохтоохторо дьолун кылааты киллэрдилэр. Ол эбэтэр биһиги ылбыт кирибиэлэрибит, бастатан туран, эһиги дыһыардаах үлэтигэр, эһиэтинэскитинэн уонна толорор үлэтигэр, төрөөбүт сиргитигэр истин сыһыангытынан ситиһилинэ.

Өрөспүүбүлүкэбэ саҥа производственной объекттар баар буоллулар, саҥа оскуолалар, оҕо саадтара, доруобуйа харыстабылын тэрилтэлэрэ, суоллар, муосталар тутулан үлэбэ киирдилэр. Уопсайа 600 тыһыынча квадратнай миэтирэ иэннээх олорор дьэи тутулунна. Ол аата тыһыынчачан дьэи кэргэн күүтүүлээх саҥа дьэилэрин күлүүһүн ыллылар.

Ааһан эрэр сыл итини сэргэ атын да дьолун умнуллубат түгэннэри бэлэхтээтэ. Сайын биһиги өрөспүүбүлүкэбит «Азия оҕолоро» норуоттар икки ардыларынааҕы VI оонньуулар кыттыгылаахтарын уонна ыалдьыттарын көрсүбүтэ. Биһиги эдэр-кээн спортсменнарбыт чаҕылхай кыайылылары ситиһиннэр үгүс үөрүүнү аҕаллылар. Бу күһүн Россия Федерациятын Судаарыстыбаннай Думатын дьокутааттарын быыбара буолан ааста, оһоо Саха сириг нэһилиэнньэтин баһыйар аҕара дойду уонна өрөспүүбүлүкэ салалтатын өйүүрүн көрдөрдө. Сыл устата «Уһук илинни гектар» туһунан сокуону олоххо киллэриигэ улахан үлэ ыытылынна, «Саха сириг гектарын туһунан» сокуону ылынныбыт. Өрөспүүбүлүкэ тыһыынчачан олохтооҕо төрөөбүт сиригэр дьиннээх хаһаайын буоларга бигэ санаатын биллэрдэ.

2016 сыл Россияҕа Киинэ сылын бэлиэтинэн ааста. Саха талааннаах кинематографистара норуоттар икки ардыларынааҕы дьолун бириэмийэлэр номинацияларын хаһаайыннарын буоллулар, Россия уонна тас дойдулар көрөөччүлэрин билиниилэрин ыллылар.

Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр 2016 сыл Нэһилиэнньэлээх пууннары тупсарыыга оноруу сылынан биллэриллибитэ. Бары муниципальной тэриллиилэргэ ити хайысхага үгүс үлэ ыытыллан, олорорго табыгастаах усулуобуйаны салгыы тэрийэргэ олук уурулунна.

Кэлэн иһэр 2017 сыл Россияҕа Экология сылынан биллэрилиннэ, ол аата биһиги куораттарбытын уонна сэлэиннээлэри-

тин тупсаҕай онорорго салгыы кыһаллан үлэлиэхпит, хотугу сирбит уйан айылҕатын көмүскүүргэ бары күүспүтүн ууруохпут.

Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр 2017 сыл Ыччат сылынан биллэрилиннэ. Ыччат – биһиги кэскилбит. Онон болҕомтобутун кинилэр чэгиэн-чэбдик, үөрэхтээх, кыахтаах, үчүгэй хамнастаах буолалларыгар уонна өрөспүүбүлүкэлэрэ, судаарыстыбалара чэлгийэ сайдарыгар бары күүстэрин ууран, көхтөөхтүк кытталларыгар туһайыахпыт.

Күндү доҕоттор!

Саҥа дьыл – дьэи кэргэн бырааһынньыга. Бу күн улахан да дьон, оҕолор да туох эрэ дыктини кэтэһэллэр, үтүө санааны эрэ баҕараллар! Мин санаабар, дьол диэн – өйдөһүү, хардарыта ытыктаһыы, сомоллоһуу уонна түмсүүлээх буолуу.

Саҥа үүнэр сылга эһиги хас биирдии күнүгүт чаҕылхай түгэннэринэн, үтүө ыларыйыларынан баай буолуохтун! Эһиги дьэиэтигэр-уоккутугар иллээх сыһыан, таптал уонна уйгу олохсуйуохтун! Эһиги былааннаабыккыт, туох баар ыра санаагыт барыта туолуохтун!

Үүнэр сылга Сахабыт сиригэр киэн туттарбытыгар өссө да элбэх кэрэ түгэн тосхойуо диэн бигэттик эрэнэбин.

Саҥа дьылын уонна Орохооспонон, күндү биир дойдулаахтарым!

САҢА ДЬЫЛЫНАН,
САҢА ДЬОЛУНАН!

Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Ил Дархана Е.А. Борисов

ДОРОГИЕ ЯКУТАНЕ!

Примите самые искренние и сердечные поздравления с наступающим Новым 2017 годом и Рождеством Христовым!

Новый год – всеми любимый и всеми ожидаемый праздник. Он несёт в себе надежду на лучшее, проникнут атмосферой доброты, душевного тепла, домашнего уюта и верой в то, что самые заветные желания непременно сбудутся.

В нашей республике живут и работают удивительные, замечательные, трудолюбивые люди. Благодаря каждому из Вас 2016-й год мы завершаем с достойными результатами – положительной динамикой экономического роста и социальной стабильности.

Пусть наступающий год будет полон новыми открытиями, принесет вам уверенности в своих силах, крепости духа и здоровья и, конечно, достижения поставленных целей во имя процветания Якутии и России!

Дорогие земляки, желаю вам исполнения всех желаний, Мира и Добра! Пусть в каждой семье царят радость, согласие и благополучие. С Новым годом!

Депутат Государственной Думы
Российской Федерации
Г.И. Данчикова

Сага 2017 сылы көрсөөрү бары долгуйабыт, сага, кэрэ, уйдараары кэтэһбит. Бу күүтүүлээх бырааһынныкка дьибитин-уопутун, үлэлиир тэрилтэбитин кизгэтэбит.

Ахсынны бүтүүтэ улуус-пут тэрилтэлэрэ, маҕаһыннара хайдах кизгэнэн туралларын кэрийэн көрдүбүт. Сылбыт-со-рукпут: тэрилтэ тиэргэнин көрүү. Ол эрэн, үгүс тэрилтэлэр тиэргэннэригэр болдомто уурбакка, ис өттүлэрин кизгэспиттэр. Сылдыбыт тэрилтэлэри-титтэн, маҕаһыннарбытыттан бастыһнары бэлиэтибит.

Урбаанныт С.Р. Дьяконова «Север» маҕаһыныгар биһигини эдэркээн кыргыттар үөрэ-көтө көрүстүлэр. Маҕаһын таһыгар уоттаах-күөстээх харыйа киһи хараҕар быраҕыллан кыла-бачыйа турар. Олбуор эмиэ араас уотунан кизгэспит. Иһирдэ кыракый харыйа чааннары атыылааччы остуолугар кэчигирэспиттэр. Дьибэ өһүтүгэр мишуралары ыйаабыттар. 2017 сылы көрсө кизгэтиилэрэ түп-субутун, уоттара-күөстэрэ эл-бээбитин үлэһиттэр иһитиннэрдилэр.

«Намкоммунтеплоэнерго» АУО (ген. дир. Н.В. Игнаев) таһыгар араас муус оһоһуктары: кэлэр сыл бэлиэтин бөтүүтү,

тыларыгар ыйаабыттар. Этээстэри араас хаар кыырпахтарынан, кылабачыгас мишураларынан кизгэспиттэр. Бастакы этээскэ хартыынаҕа курдук улахан да улахан харыйа күлүмүрдээн турар. Кырдык да, устудьуоннар ис дууһаларын ууран туран кыһаллыбыттара киһи хараҕар быраҕыллар.

Урбаанныт С.И. Макарова «Светлана» диэн ааттаах таһа-сап, хаһайыстыбаннай мал-сал маҕаһыныгар сырыттыбыт.

Таһырдьа мууһунан араас харыйалары онорбуттар, ону кытары, дьэрэкээн өгнөөх мастары сэргэстэһиннэрэ туру-орбуттар. Киэһэтин маҕаһын

түһэр муннуктара бааллар. Чу-гас эргин дьибэ-уокка сылааһы угуттуур көмүлүк оһоһу турар. Кытыыларынан ыалдыттар бөлөх уурап саппыкыла кэккэ-лии ыйаммыттар, кылабачыгас харыйа оонньуурдара өгүнэн, моһуонунан наарданан туру-оруллубут, уотунан-күөһүнэн сырдатыллыбыт. Көмүлүк таһыгар таба оһото сыарҕа кэһи соһон иһэр. Оһоһу үрдүгэр мишу-ранан таныллыбыт харыйа эһин араас бэйэлээх оонньуур-дар күлүмүрдүү ыйаммыттар.

Культурнай-спортивной комплекса (дир. С.П. Ядрихин-ский) ыалдыттаатыбыт.

Улуус оһолоро, төрөспүттэ-

САГА ДЬЫЛ ТЫЫНА

ааһан эрэр сыл бэлиэтин эби-сийээнэни, Тымны оһонньору, Хаарчаананы онорбуттар. Күрүө тула лаампалары ыйаан санда-арыппыттар. Тэрилтэ иһигэр үлэһиттэр оһолорун араас оһо-һуктарын быыстапкалаабыттар. Оһоһуктары куонкурус быһыы-тынан тэрийбиттэрэ олус сэргэх буолла диэн профком бэрэссэдэ-этэлэ С.Г. Кокарев иһитиннэр-дэ. Кырдыга, киһи хонтуораҕа киирэн, Сага дьыл алыбыгар ылларан сүргэбит көтөүллэн табыстыбыт.

Салгыы И.Е. Винокуров аатынан Нам педагогической колледжыгар сырыттыбыт.

делениелар икки ардыларыгар куонкурус биллэриллэн, этээ-стэр уратытык симэммиттэр. 3-с этээс «Лапландия» тизмэтигэр олус эриэккэстик толкуйдамыт. Илиинэн оһоһуллубут маһан кумааһы харыйалар, хаар кы-ырпахтара, сыл бэлиэтэ бөтүүк, таба, пеноплаһынан шардар бүүс-бүтүннүүлэрэ туналыһан хаары санаталлар. Истиэнэбэ

открыткаларынан оһоһул-лубут харыйачаан оһуруонан симэнэн өссө кизркэйэн кө-стөр. Хаартыскаҕа түһэр сир аныгылыы моһуоннанан оһо-уруу, саастаах дьон баһаларын учуоттаан олус табыгастаах-тык оһоһуллубут. Ол курдук, киһи туран эрэн инстаграмна (социальной ситим) эбэтэр дьо-бүс дьыбаанна сымнаҕас оон-ньуурдары кытта хаартыскаҕа

Колледж тас өттүгэр быйыл-гы сыл бэлиэтин муустан бөтүүк онорбуттар, харыйаны симээ-биттэр. Үөрэнэр куорпуска ки-ирээт, араас элбэх кэрэ бэйэлээх харыйаларга харахпыт хатанна. Устудьуоннар Сага дьылга бэ-лэмнэнэн араас матырыйаалтан харыйа онорбуттар. Кэлэр сыл бөтүүк бэлиэтин кабинеттар ат-

ута ыраахтан сандааран көстөр, дьону-сэргэни угуйа ынгарар. Иһирдэ киридэххэ үс этээһи кып-кыраһабайдык симээбит-тэр. Үһүс этээскэ хаартыскаҕа түһэр муннук онорбуттар.

Салгыы киһи поликлиника-ны көрдүбүт.

Поликлиника тас өттүн ки-эргэппэтэхтэр. Ол эрэри от-

Түмүк санаа: Быйыл тэ-рилтэлэр тиэргэннэрин киз-гэтэллэригэр үп-харчы кы-рыымчыгыттан ырахаттары көрсүбүттэр. Ол онугар про-фсоюз комитеттара тэрилтэлэр ис өттүн кизгэтиигэ куонкурус тэрийэннэр үлэһиттэр оһо-лорун кытта көхтөөхтүк кытты-быттар.

Убаастабыллаах ааһааччы-ларбыт, бэчээккэ таһар ма-тырыйааллары «Энсиэли» ха-һыат электроннай варианыгар көрүүххүтүн сөп.

Аксинья ТАТАРИНОВА,
Анастасия КОРЯКИНА

ОЛОХПУТ ИСТОРИЯТЫН КЫРДЫТЫНАН...

Дьыллар-күннэр илим хотобонуну субуллан ааһан иһэллэр. Бу 2016 сылбыт ааһара аҕыйах хонук хаалла. Ааһан эрэр сыл элбэх событиелара хас биридирбит олохун таарыйда. Үүнэн эрэр сылбыт улахан дьалхаана суох, чуумпутук-нуһаранньык ааһара буоллар. Билигин биллэринэн, улахан спорттивнай түгэннэрдээх дьыл буолара күүтүллэр.

Үүнэн эрэр сыл кэрэ-бэлиэ даататынан биридирбит улуус салаллааччылар болжомто уурбатахтарыт түмүгүр, М.К. Аммосов төрөөбүт сирэ улуус муннааһынан бигэргэтиллэ илик эбит. Улууска онук докумун суох. Атын сирдэргэ, холобур, Аммаа улуус депутаттарын муннааһынан бигэргэтиллэ Чыпчылдан кыргыһытын докумуона музейга саамай көстүүлээх миэстэҕэ ууруллан сытар. Биһиэхэ эмиэ онук буолуохтаах.

Миэхэ историческай докумун баар. Ол биридирбит Иннокентий Иннокентьевич Суздалов 2010 с. суруйбут «Хатырык (Соҕуруу Хатырык) нэһилиэтин дьонун-сэргэтин төрдө-ууһа» диэн кинигэ. Оно М.К. Аммосов Хатырык нэһилиэтин Балааннаах арытыгар төрөөбүтэ диэн сурулла сылдьар. Ити дааннайдар барыта Мо-

дут, Түбэ, Нам, Дьокуускай куорат таһараларын дьылларын биэдэмэстэриттэн ылыллыбыт дааннайдар, ол аата дьиннээх чакчыга олохторбуттар. Былыр ЗАГС тэрилтэлэрэ суох этилэр, ол иһин киһи аймах историята таһара дьылларын биэдэмэстэриттэн ылылланна. Маны 2017 сыл бастакы кварталын аһарбакка, улуус депутаттарыт түмүгүр, М.К. Аммосов төрөөбүт сирэ ыйыллынан наада, ол эбэтэр Хатырык нэһилиэтин Балааннаах арытыгар төрөөбүтэ диэн суруллуон наада. Маны улуус дьаһалтата баһылаан-көһүлөөн онорон наада. Бу онорулуннааһына биһиги, тыыннаахтар, М.К. Аммосов иннигэр испитин төлөөбүт курдук сананыа этибит.

Биридирбит дьонун-сэргэтин төрдө-ууһа иһэр Саҥа дьылынан, саҥа дьолунан эбэрдэлиибин. Эрэл санаанан кынаттанан иннибит диэки!

Спиридон МАЛЫЦЕВ,
Нам с.

Бу сайын нэһилиэк уопсай муннааһыгар архып былыргы аакталарыгар олохураа, Модут нэһилиэгэ төрүттэммит күнэ 1632 сыл бэс ыйын 20 күнүнэн бигэргэтиллибитэ. 2017 сылга нэһилиэк 385 сылын бэлиэтиир тэрээһиннэр киэн далааһынаахтык бараллара былаанналар. Үбүлүйүһүнэй хамыһыһыйа тэриллэн үлэтин саҕалаата.

Ахсынньы 14,16,17 күннэригэр нэһилиэккэ кулууп дьыэтэ үлэҕэ киирбитэ 60 сылыгар аналлаах дьоро киһэлэр аастылар. Бастакы күн сыана ветераннара итии чэйдээх остуол тула мустаннар урукку кэми аҕыннылар, ыллаан-туойан тарҕастылар. Кыраайы үөрэтээччи, мелодист Е.А. Лукинова бэлэмнээбит эргэ хаартыска туоһулардаах ахтыыларга олохуран оноруллубут видеослайдалары көрөн астына дуоһуйдулар.

Ахсынньы 16 күнүгэр Модут нэһилиэгиттэн төрүттээх киэн эйгэҕэ биллибит ырыаһыттар, юмористар күүстэринэн кэнсиэри буолла.

Ахсынньы 17 күнүгэр үбүлүйдээх киһэ үөрүүлээх түгэнэ тэрилиннэ. Аҕа баһылык Петр Сокольников нэһилиэк культурунай олоҕор кылааттарын киллэрбит дьону эбэрдэлээтэ, наһараадалары туттарда. Бу күн сыһынааһын киирин директоругар С.Н. Ядрихинская-Попова «Отличник культуры РС(Я)» үрдүк аат иһэрилиннэ. Дьоро киһэ ырыа-тойук, үгүкүү-битии аргыстаах ааста.

2016 сылга киирэн баран, 13 оҕо күн сиригэр көрдө. 9 тыыл ветерана, 2 сэрби ветеранын огдообот, 88 үлэ ветерана, 56 инбэлиит, ол иһигэр 16 инбэлиит оҕо, 188 пенсионер баар.

Нэһилиэк генеральнай былааныгар көннөрүү үлэлэр ытылланнар.

80 кэтэх хаһаайыстыбалаах дьонго 136 га арыы сириттэн аренда хoduна, 12 бааһынай хаһаайыстыбага 129 га арыы уонна алаас сирдэриттэн хoduна бэрилиннэ. 267 кэтэх хаһаайыстыба сирдэрин докумуннаахтылар. Ол курдук, КУМИ - 60, «СахаРемТорг» ХЭТ - 110, «Ремал - Право» ХЭТ - 94, Намнааһы РЦТИ - 2, «Земкадастр» нөҕүө - 1 сир учаастактара докумуннаахтылар. Эбии 21 сайаалка киирдэ.

ГИАС программаҕа 124 сир биллэриитэ (уведомление) регистрацияланна. ФИС «Уһук Илиннигектар» нөҕүө 17 сайаалка киирдэ, онтон 4-э сөбүлэһилиннэ, 3-э аккаастанна, 1 сайаалканы биэрээччи бэйэтэ төттөрү ылла, 10 сайаалка атын боломуочуйаалаах уорганнарга ытыллына.

Нэһилиэк генеральнай былааныгар көннөрүү үлэлэр бараллар.

«Кэнчээри» оҕо саадын хочолунай киин отукка көһөрүүн, бетонунан саналыы онорулунна. Нэһилиэк дьаһалтатын хонтуо-

МОДУТ 385 СЫЛЫН БЭЛИЭТИЭҔЭ

рата толору өрөмүөннэннэ.

«Подъездные дороги» программаны Аммосов уулуссатыгар 1 км. уһуннаах суол онорулунна. Ону таһынан Мир, Парковай, Молодежный, И. Кутуков, Победа, Үчүгэй Алаас уулуссаларга көннөрүү үлэлэр хаачыстыбалаахтык ытыллынылар.

«Перспектива» кыбаарталга уот ситимин үлэтэ 3-с бүтэһиктээх түһүмэҕэ түмүктэннэ. Кыбаартал толору уотунан хаачылынна.

23 ыалга олбуор онгостоллоругар 50 %, 7 ыалга 100% чэпчэтиилээх профлист бэрилиннэ. ТХМ куонкуруһугар 2 хаһаайыстыба (П.Е. Терехов, П.И. Кривошапкин) граннга тиксэн, хаһаайыстыбаларын кэнэтиллэр. Маны таһынан нэһилиэк салалтата 7 тэрээһиннээх хаһаайыстыбаны эбии үбүлээтэ. Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ улууска, республикаҕа ытыллар быыстапка-дьаарбанкаларга ситиһиллээхтик кытталлар. Ол курдук, «Урожай-2016», «Идэхэ-2016» тэрээһиннэргэ бириистээх миэстэлэри ыллылар.

«Агентство по развитию территории МО «Модутский наслег» МАУ тэриллэн, чааһынай ыалларга окко көмөлөстө, кумах, буор, мас, муус таһар өнөлөрү онордо.

Бүтүн Россиятаагы тыа хаһаайыстыбатын перепиһигэр нэһилиэннэ көхтөөхтүк кытына. Уопсайа 281 объект, о.и. 263 кэтэх, 13 бааһынай, 1 урбаанньыт, 3 кооператив уонна 1 агрооскуола баара бэлиэтэннэ.

Олохтоох бородууксуйаны онорон таһаарыыга үүт

ыаһыныгар, сымыкка, оҕуруот аһыгар сыллаагы былаан туолла.

Эдэр урбаанньыт Л. М. Петров республикатаагы «Лучший молодежный проект» куонкуруска граннга тиксэн, килиэп астыыр бэкээринэни үлэҕэ киллэрдэ.

«Кэнчээри» оҕо-саада «Лебедь» аһымал фондата ыппыт куонкуруһугар кыттан, «Лучший педагогический опыт» номинацияга кыайылааһынан ааттанна.

Ахсынньы 17-22 күннэригэр Магадан куоракка ытыллыбыт «Магаданский хрусталь» 10-с мууһунан оноруктар аан дойдутаагы куонкурустарыгар Модуттан 3 маастар кыттыыны ылла: Василий Аргунов уолунаан Василийдыын уонна Николай Софронеев. Бу да сырыыга биридирбит улахан формалах муус оноруктарга 1-ы истиэпэннээх, онтон Николай Софронеев Иван Мохначевскийдыын кыра оноруктарга эмиэ 1-ы истиэпэннээх дипломант буоллулар. Аргуновтар «Туруйа ырыата», Николай Софронеевтаах «Дьол чыгычаа» мууһунан оноруктара тэҥнээхтэрин булбатылар. Бу күрэххэ Белорусияттан, Магадантан, Саха сириттэн, уопсайа 15 хамаанда кытына.

Ахсынньы 25 күнүгэр Саҥа дьыллаагы харыйа уота умайда. Баһылык П.Г. Сокольников уонна Тымныы оҕонньор Хаарчааналыын мустубут дьону эбэрдэлээтилэр.

Анастасия КОРЯКИНА

САҢА ДЬЫЛЛААҔЫ БЭЛЭХ

Ахсынньы 22 күнүгэр М.К. Аммосов аатынан государственность музейыгар «Саҥа дьыллаагы бэлэх» аһымал акция ытыллына.

Бырайыак автора «Сайдам» сыннаалан киирин директора Елена Ефремованы кытта нэһилиэкпит баһылыга А. Пинигин, дьахтар сэбиэттэн А. Макитова, «Оһуохай» түмсүүтэн М. Пинигина, «Махсыым ыччаттара» түмсүү, нэһилиэкпит уус-уран тарбахтаахтара, поэт Ю. Потапов — Саргын уо.д. мустаннар, сүрэхтэрин сылааһын ууран, үтүө бадаларынан, сатабылларынан, илиилэрин сылааһын ингэриммит оноруктарын, араас бадаарактарын бэлэх уунан кыттыстылар.

Бу барыта биридирбит дойдутаахтарбытыгар саастарынан, доруобуйаларынан хааччахтаммыт дьоммутугар, сэрби, тыыл ветераннарыгар, кыаммат кырдыаҕастарга соботох буолбаттарын бигэргэтэр кинилэр биридирбит күрэх күннэригэр сырдыгы, олоххо тардыһыларыгар күүс-көмө, тирэх буолалларыгар ананна. Бу акция төгүрүк сылы быһа ытыллыа.

Альбина КУЛИЧКИНА

БӨТҮННЭ — САҢА СПОРТСААЛА

Ахсынньы 22 күнүгэр Бөтүн нэһилиэгэр олохтоохтор өр сылларга ыра санаа онгостубут спортсаалалара үлэҕэ киирбитин бэлиэтиир үөрүүлээх тэрээһин буолан ааста. Бу тутуу «Үтүө дьыла» программанын, нэһилиэк дьыно-сэргэтэ бары турунууларынан, түмсүүлэринэн, үбүлээһиннэринэн, быһаччы көмөлөрүнэн тутулунна. Саха үгэһинэн Егор Иванович Колмогоров — Быдый Дьөгүөр аал уоту оттон, айах тутан, үрдүк айыыларга сүгүрүйэн алгыс сиэрин-туомун толордо.

Саҥа спортсаала аалай лиэнтэтин Нам улууһун баһылыгын тутууга солбуйааччы С.С. Матвеев, Бөтүн баһылыга М.В. Макаров, «Ай-строй» ХЭТ салаллааччыта А.Д. Николаев, РСФСР үөрэҕириитин, СССР физическай культуранын туйгуна, Нам улууһун Ытык киһитэ В.Н. Макаров быстылар. Саҥа тутуу бэлиэ күлүүһүн А.Д. Николаев оскуола директоругар Д.И. Баишевка бар дьон ортотугар туттарбытын кэннэ, тэрээһин салгыы сып-сылаас, тупсаһай оноруулаах саҥа спортсаала иһигэр ытыллына. Киэн-куон саалаҕа кыратыттан эмнигэр тийэр араас көлүөнэ нэһилиэк олохтоохторо, ыраактан-чугастан ыгырылаах ыалдьыттар тоҕуоруха мустубуттар.

Мустубут дьону Саха республикатын спорка министерствотын аатыттан П.Н. Сивцев, С.С. Матвеев, улуустаагы үөрэх управлениетин начальнига О.Н. Протопопов, М.В. Макаров, Д.И. Баишев эбэрдэлээтилэр, тыл этилэр уонна тутуулааччыларга, тутуу барытыгар кылааттарын киллэрсибит дьонго грамоталары, махтал суруктары, бэлэхтэри, араас спорттивнай инвентардары атылаһарга сертификаттары туттардылар. Онтон нэһилиэкпит баһылыктара, Е.С. Сивцев — Таллан Бүрэ оҕолоро, улуус спорт управлениетин начальнига П.Г. Иванов, Намнаа республикатаагы спорттивнай оскуола директора С.П. Ядрихинская, куораттан, Намтан Бөтүн түмсүүлэрэ, спорт ветерана Н.К. Алексеев уо.д. сыанаҕа тахсан истинник эбэрдэлээн туран, бэйэлэрин сэмэй бэлэхтэрин туттардылар. Үөрүүлээх түһүмэҕи эбэрдэлэр, наһараадалар быыстарыгар нэһилиэк талааннаах, барыга дьобурдаах оҕолоро, ыччата, Суорун Омоллоон аатынан опера уонна балет театрын солиһа, СР үтүөлээх артыһа Александр Емельянов ыллам ырыаларынан, сэргэх үгүкүүлэринэн ситэрэн-хоторон кизгэрттилэр.

Ыалдьытымсах бөтүгүнэр үөрүүлэрин үллэстэ кэлбит мааны ыалдьыттарын, ветераннарын, нэһилиэк олохтоохторун оскуола актовай саалатыгар остуол тардан күндүлээтилэр. Эбиэт кэнниттэн саҥа спорттивнай саалаҕа эбэрдэ кэнсиэр туруорулунна. Кыттыыны ыллылар: Намнаагы гимназияттан Нюргуяна Сивцева салалар этно-ансамблыын кыттылаахтара, Айгылаана Сивцева, «Сардаана» уһуйаан иитиллээччилэрэ, Нина Христофорова, Марина Протопопова, Спиридон Куприянов, Михаил Макаров. Ону таһынан, түөлбөлөр икки ардыларыгар «Көрдөөх стар» күрэхтэһии ытыллына. Уопсай түмүккэ бастакы миэстэни «Сэргэлээх», иккиһи «Кэскил», үсүһү «Чаран» түөлбөлөр ыллылар. Кыайылаахтар дипломнарынан, бириистэринэн наһараадаланналар.

Саҥа спортсаала кэнчээри ыччаппыт чөл туруктаах, эт-хаан өттүнэн сайдылаах буоларыгар төһүү күүс буолуо диэн эрэнэбит.

Валентина КОЛЕСОВА

2017 — ЫЧЧАТ СЫЛА

Сыл түмүгүнэн улууспутугар уопсайа 381 оҥо төрөөбүтэ докумуонга тиһилибит, о.и. 193 уол, 188 кыыс, 4 кэрэ анаар иҥирэллэргэ күн сириҥ көрдөрбүттэр; өлүү — 166. Уолаттарга кизинник биллэр ааттарынан: Арылхан, Николай, Кирилл, Виктор, кыргыттарга: Аделина, Алиса, Аэлиа, Сайаана. Оттон ураты ааттарынан буолаллар — Ян, Эрхан, Эрнест, Эркин, Яна, Юнона, Юлия, Эльза.

Ыал буолуу ахсаана — 86, арахсыы — 88. Дьининэн, ыал буолуу 2-3 төгүл быйыл элбэх, ол эрэн эдэрдэр ЗАГС тэрилтэтэ усулуобуйата суох буолан, онтон да араас төрүөтүнэн үксүн куоракка кириэн холбоһоллор эбит.

Эһиһил Россияҥа экология, Саха сиригэр Ыччат сылларынан биллэрилиннэ. Улууспутугар Ыччат сылыгар туох тэрээһин былааннаан эбитий? Ол курдук, ыччаты кытта үлэлиир специалисттарга идэлэрин үрдэтэр куурус ыытыллыа; ыччаты патриотическай тыынна иитиһигэ судаарыстыба үбүттэн субсидия көрүллүө. Сыл бүтүүтэ И.Е. Винокуров аатынан стипендия аныаһа. Сэлиһһэллэргэ «Ыччат уулуссаларын» оноруу, урбааны, туризмы уода. сайын-

XIX • РОССИЯ • 2017

нарыы ыытыллыа.

XXIX Аан дойдутаагы ыччат фестивалыгар бэлэмнэнии. «Мин — баһылыкпын» дьыалабыай оонньууну тэрийи, үлэтэ суох ыччакка дьарыктарын булалларыгар күүс-көмө буолуу, оҥо көрөн олоһор эдэр ийэлэри үөрэтинэн хааччыы. «Ситиһиһигэ хардыы», «Дьизэ кэргэн дьоло», «Социальной баһылым», «Эн бэйэң көрүүгүнэн», «Чэгийн доруобуйалаах көлүөнэ», «Туорааһын», «Бэйэҥин харыстаа», «Үтүө сүрэх» программаларынан үлэлэри тэрийи о.да. тэрээһиннэр сыл устата ыытыллыахтара.

А. СОЗОНОВА

Ааһан эрэр 2016 сылы улууспут тыатын хаһаайыстыбата сүүрүн салааҥа — дьизэ сүөһүтүн иитиһигэ, бородуксуйаны онорон таһаарыыга уонна батырыыга 2011 сыллаах (тохсунньу 1 күнүнээҥи туругунан), былырынын уонна быйылгы көрдөрүүлэри (11 ыйдааһыннан) тэҥнээн сырдатабын. Сыһпа-ралар улуустаагы государственной статистика отдела уонна улуустаагы т/х управлениета түмүт көрдөрүүлэриттэн ылыллынар.

Ынах сүөһү ахсаана улуус үрдүнэн (11 ыйдааһыннан) 10731 төбө (97,9%) тийэ сылдыбыта. Ааспыт сыл туһааннаах кэмнээбэр сүөһүбүт ахсаана 229 төбөнөн аһыаата. Ол эрээри ынах ахсаана 69 төбөнөн эбиллэн, 3994 төбө (101,8%) тизирдиллинэ.

Ынах ынах ахсаанын т/х тэрилтэлэрэ уонна б/х 135 төбөнөн ачаттылар. Ынах ахсаана кэтэх хаһаайыстыбаларга 204 төбөнөн эбиллэн, 2500 (108,9%) төбө тийдэ. Ынах сүөһү уопсай ахсаана (тохсунньу 1 күнүгэр) 2011 с. 12640, 2012 с. 13097 төбө этэ, о.и. ынах ынаҥа 2011 с. 4505, 2012 с. 4710 төбө. Бу икки сылы кытта тэҥнээн көрдөххө, сүөһүбүт биллэрдик аччабыт.

Сылгыбыт ахсаана кэнники сылларга, сыл ахсын эбиллэн, биллэрдик элбэтэ: ол курдук (тохсунньу 1 күнүнээҥи туругунан) 2006 с. 6786 төбө эбит буоллаһына, 2010 с. 9773, 2012 с. 10758 төбө тизирдиллибитэ. 2015 сылга (тохсунньуга) сылгыбыт ахсаана 11525 төбө буолбута. Быйыл (11 ыйынан) сылгыбыт барыта 12131 төбө тийдэ.

Сибиинньэни, көтөрү иити көрдөрүүлэрэ 2003 сылтан таһаары баран иһэр. Ол курдук, сибиинньэ ахсаана (тохсунньу 1 күнүгэр) 2003 сылга 1503, 2010 с. 740, 2015 с. (тохсунньу 1 күнүнээҥи туругунан) 332 төбө этэ.

Былырын (01.12.2015 с.) 368 сибиинньэ хаһаайыстыбаларга иитиллэн турбут буоллаһына,

быйыл ахсынньы ыйга 351 төбө эрэр баар. Куурусса ахсаана сыл ахсын аччаатар аччаан иһэр. Ону бу сыһпа-ралар да ырылыччы көрдөрөллөр: 2003 с. — 4485, 2011 с. — 2197, 2015 с. — 1345, 2016 с. — 992.

Улуус бары хаһаайыстыбалара 2016 с. 11 ыйыгар 15678 центнер сүөһү уонна көтөр этин идэһэлэммиттэр, атыылаабыттар (тыыннаах ыйааһыннан). Маны ааспыт сыл туһааннаах кэмн кытта тэҥнэтэххэ, 106,1%. 11 ый устата 2015 сылга 67738 центнер үүт (валовайынан) ыамыт буоллаһына, быйыл 74602 центнери ыатыбыт (110,1%). Көтөр сымыыта ааспыт сыл көр-

ҮЛЭЛЭХ ЭЛБЭЭТИН, ДОХУОТТААХ ҮКСЭЭТИН

дөрүүтүн 78,6% эрэ тийдэ.

Элбэх сүөһүнү уонна көтөрү баһынай хаһаайыстыбалар уонна кэтэх хаһаайыстыбалар идэһэлэммиттэр, батырыттар. Былырынгытааҥар улуус 10 нэһилиэгэ (Бөтүн, Көбөкөн, Ленскэй, Модут, Никольскай, Партизан, Фрунзе, Хатын Арыы, 1 Хомустаах, Маймаҥа) ынах сүөһүнү аһыаттылар. Ынах ынах ахсаана 9 нэһилиэккэ аһыаата. Балартан Үдэй (2015 сыл туһааннаах кэмн кытта тэҥнэтэххэ) 44, Бөтүн 27, Көбөкөн 10, Ленскэй 12, Хамаҥатта 21 төбөн аһыах ынаҥы кыстатан туруораллар.

Үтүө соҕуотупкалааһын былаана 11 ыйга 106,61% толорулунна, 3442,8 тонна. Үтүтэн бородуксуйа онорон таһаары былаана бары көрүнгэ (11 ыйынан) аһары толорулунна. Ол курдук (былырынгыт көрдөрүүтээбэр): арыы 106%; сүөгэй, идэһэгэй, суорат, кефир, кымыс 106%.

Былырынгытааҥар хортуппуй хомуйуу 135%, оҕуруот аһын хомуйуу 109%-нан туолла. Бурдук, сиилэ бири да киилэ хомуллубата, угуллубата.

Хаһаайыстыбаны саҥа тэри-нэр дьонго уонна дьизэ кэргэни-нэн фермер буолааччыларга бу сылга федеральной бюджеттан 45 мөл. 673 тыһ. солк., республика бюджетиттан 7 мөл. 468 тыһ. солк. уонна олохтоох бюджеттан 600 тыһ. солк. субсидия бэрилиннэ.

Быйыл субсидиянан көмөлөһүү гранын 26 хаһаайы-стыбаны саҥа тэринээччилэр уон-на дьизэ кэргэнинэн сүөһү ферма-тын тэринээччи 5 хаһаайыстыба ыланнар сүөһү атыыластылар, фермалары, сылгы базатын ту-тунулар, бизнес былааннарыгар көмүскээбит дьарыктарын көрү-гүнэн үлэлээн эрэллэр.

«Тыа сириҥ сайыннары, ту-руктаах оноруу» федеральной тус сыаллаах программа чэрчи-тинэн 1985000 солк. суумалаах оҥо площадкалар Партизанга, Арбынна тутулунулар.

Хамаҥатта, Бөтүнгэ, Граф Бизергэр барыта 34 мөл. 353 тыһ. 928 солк. суумалаах үбүлээһин-нэн сайынгы уу ситимнэрэ тар-дылыннылар. 33 эдэр специлис-тар, ыаллар уонна тыа сиригэр олоһор дьоннор олоһор усулуо-буйаларын анал программа чэр-читинэн тупсарыннылар, саҥа дьизни тутунулар, о.и. 23 эдэр специалист уонна дьизэ кэргэн, 10 тыа сиригэр олоһор дьон. Бу ха-йысхара 47 мөл. 041 тыһ. 893 солк. субсидия көрүллүбүтэ.

2016 сылга тыа хаһаайы-стыбатын араас салааларын өйөөһүнгэ үбүлээһин араас кө-рүнүнэн барыта 134 мөл. 238 тыһ. солкубайдаах үп көрүллэн ту-һанылына.

2017 сылга биһиги улууспутугар анал программа-нан эдэр специалисттары, ыал-лары дьизэлээһингэ 27 квота көрүлүннэ.

И. ИВАНОВ

ЭБИСИЙЭЭНЭ СЫЛЫН ЭРИДЬИЭСТЭРЭ

Дьэ, доҕоттор! Эбисийээнэ сыла номнуо элэс ғынан ааста. Крылов оҥоньор эбисий-ээнэни мээһэ «проказница-мартышка» диэн ааттаабатыт эбит. Атааннаах-мөнүүннээх аан дойдута быйыл бэрт элбэх быракаастаах-быһылааннаах сыл буолла. Ол иһигэр эмиэ да үгүс үтүө дьыалалар кыбыллан аастылар.

Эбисийээнэ сылын бири бэлиэ түгэнинэн исламистар быһылаан онорбут Сирия Алеппо диэн куоратын босхолоһун буолла. Бу сэрйигэ АХШ тер-рористары сэбилээн баран, ки-нилэри утары сэрйилэспитэ буоллулар, албаһабыта буолан Сирия аармыйатын чаастарын уонна эйэлээх нэһилиэнньэ-ни буюмбалаатылар. «Аймах-тарбыт» туруктар эмиэ икки сирэйдээхтэрин көрдөрдүлэр. Арасыйыа сөмөлүөтүн суул-

ларбыттарын биһиги «гуман-найбытын» көрдөрөн бырастыы ғымыппыт, онтон сотору боулаат, Турция посольствотын үлэһитэ Алтынташ (көмүс таас) диэн киһи Арасыйыа Турцияга посолун Карловы тыл этэ турда-һына туох да мэхэйэ суох ки-ирэн, тирээн туран ытан кэбистэ. Өлөрүөхсүт тутуллан силиэ-стийэ бара турар. Онон турок-тары кытта сыһаммыт эмиэ хаахтыһар буолла быһылаах.

— Мартыска сылын бири улахан сабыгтыһатынан Эмиэ-рикэҥэ буолбут бэрэсидьин бы-

ыбара буолла. Абаама тойон бы-һылааннаах быбарга кыттыба-та. Киитэрэй өйдөөх Хиллари,

кэрэ сэбэрэлээх Килиинтэн хо-тун үгүлүүр үптээх, хаһы-тыыр харчылаах Дональд Трамп диэн тойону кытары күөн көрү-сүлэр, былаас былдыастылар. Хардарыта хараардыһылаах, үгүлээһиннээх-үөхсүүлээх, хойох хостоһуулаах, быһылаан-наах быбар түмүгэр Дональд тойон кыайан таһыста.

— Бу сылга Эмиэрикэ хон-нобун анньыгар өрөгөйдөөх, бос-холонуулаах өрөбөлүүссүйэни онорон, социализмы тутан ту-

ругурдан испит хотойдуу хор-сун санаалаах хомунуус, улуу революционер Фидель Кастро 91 сааһыгар олохтон туораан, норуотун харах уутунан суун-нарда. Онон Соуруу Эмиэрикэ-ҥэ социализм былааһын Фидель быраата Рауль Кастро өрө тутан хаалла.

— Украина улуу бэйиэ-

тэ Тарас Шевченко: «Днепр өрүс өстөөхтөр өһөх хаанна-рын сайҥаан илдэ бардаһына ойон туран таһараҥа үгүөм», — диэбитэ. Ону баара Поро-шенко баһылыктаах Украина норуотун өстөөхтөрө Бандера-ны таһара оностон үгэ сыл-дыаллар. Ол «таһараҥа» Тарас Шевченко туран үгүөт буо-луохтаах. Эмиэрикэ кигити-нэн, Украина бандеровецтара Минскэйдээҥи дуоҥабыр туту-спакка Донецкай уонна Луган-скай өрөспүүбүлүкэлэри сэри-илии олоһоллор.

— Арҥа Европа сорох дой-дуларыгар бэрэсидьиннэр быбардара буолталаастылар. Саҥа талыллыбыт бэрэсидь-иннэр Арасыйыаны кытары сыһыаны тупсарар, саансыһыны тохоттор санаалаах курдуктар. Оттон Франция бэрэсидьинэ Оллан, Германия канцлера Меркель саансыһыны салгыы ытарга этэллэр. Бука, 1812 с. Франция, 1945 с. Германия Россияҥа уонна Сэбиэскэй Со-йууска сэрйигэ хотторбуттарын иэстэһэн эрдэхтэрэ.

— Ахсынньы ыйга Путин ба-һылыктаах улахан дэлэгэссийэ Японияҥа дьыалабыай көрсү-һүүтэ бара сырыттылар. Путин сибиитэтигэр биһиги Ил Дар-хаммыт Е.А. Борисов барса сы-рытта. Дьоппуон тойоно Синд-зо Абэ Путиннаагы төрөөбүт куоратыгар илдээн улаханньы күндүлээн-маанылаан көрүстэ, ол да буоллар, Соуруу Куриль-скай арылары дьоппуоннарга туран биэрбэтибит, ол онугар ол арыларга биригэ хаһаайы-стыбаннай үлэһэн дьарыктанар-га, балыктыһарга, моллюскала-ры үөскэтэргэ, туризмга, эмп оноһуутугар биригэ сүбэлэһэн үлэлиригэ илии баттастылар. Эйэ дуоҥабыр илии баттам-мата, барыта 70-ча араас боһу-

руоска Сөбүлэһии оноһулунна. Биһиги Ил Дархаммыт эмиэ хас да докумуонга илии бат-таста. Онон кэпсэтии балаҥа ситиһилиэхтик барда. Банзай! Ура! Уруй!

— Ахсынньы ыйга Москваҥа, Кыһыл Болуоссакка, сэтинньи 7 күнүгэр, Өктөөп өрөбөлүүссүйэ-тин күнүгэр, ыытыллыбыт ба-һыаннай параады үтүгүннэрэн бэлиэтэһин буолла ғынан ба-ран, ким ол параады тэрийбитэ, ким тыл эһиптэ көрдөрүллүбэтэ, иһитиннэриллибэтэ, Сталин аата ааттаммыта. Кыайыыга сирдээбит сирдыти историят-тан сотон кэбистилэр.

— Эбисийээнэбит эмиэ сүр-дээх агроном кыыл буолан би-эрдэ. Кини көмөтүнэн быйыл Арасыйыаҥа бурдук уонна саахарынай сүбүөкүлэ үрдүк үүнүүтэ ыылыһына.

Пенсионердарга саҥа сылга 5-тии тыһыынча солкуобайы, ааһан иһэр сылга индексация-ламматах харчыбытын, бэлэх биэрэр буоллулар. Кырдыаҥа-тарга ол да улахан үөрүү.

Быйыл биһиги киин куо-раппыт Докуускай Арасыйы-йаҥа Москваны уонна Санкт-Петербур уонна киингэр хаалла-ран, үтүө дьыалалары онорууга саамай баһтын куорат аатырда. Үтүө дьыала өрүү өрөгөйдүү турдун!

Эмиэ үтүө дьыаланы онго-рууга сыл баһын кийитинэн Антон Васильев буолла уонна «Дархан» диэн водканан наҥа-раадаланна. Дьэ, дьикти наҥа-раада диэтэһин!

Соуруу Кореятан саха-ларга 3 клоннаммыт ищейка ытары бэлэх ыыттылар. Онон, дьэ, араас уоруйахтары, нарко-тигынан эргинээччилэри уодь-гунньырбыт буолуо.

Биһиги аатырбыт артыыс-пыт, режиссербут Андрей Бо-рисов театральнай искусство үрдүкү бириэмийэтинэн, «Кы-һыл көмүс маасканан», наҥа-раадаланна.

Эмиэ Андрей! Андрей Лонг-

винов диэн уһулччу талаан-наах летчик пассажирдары таһарга анамматах эргэрбит ИЛ-18 самолетунан байыан-най соруудагы толорон Тиксийгэ көтөн тийиэн, буурҥа кэмизгэр мууһуран хаалбыт, анаар кы-ната тостубут самолету сата-быллаахтык салайан түһэрэн, 37 киһини быһаата, бэйэтэ икки атаһын, илиитин тоһутта, улахан дьоруойду быһыны онордо. Мөккүөрэ суох киһиэхэ Арасыйыа Геройун биэриэх-хэ наада. Киһи үтүөтэ өллөбүнэ буолбатах, тыыннааҥар билли-эхтээх.

СЭКИ

БЛИЦ - ЫЙЫТЫК

Саргылаах Сага дьыл буолара биир күн хаалла. Бары долгуйабыт, санаттан сага сабахтары кэтэһэбит. Бырааһынньык иннинэ улуус олохтоохторугар ыйытык ыйттыбыт.
- 2016 сыл туох кэрэ бэлиэ түгэннэри хаалларда?
- Кэлэр сылтан тугу күүтэбиний?

Н.И. Тарасова, государственная статистика Нам уллуһунааҕы салаатын салайааччыта:
 - Ааспыт сылга тыа хаһаайыстыбатын биэрэпиһин уонна дьобуус бизнес тэрилтэлэрин кэлиминик чинчийи курдук улахан

Хорунова Надежда Афанасьевна, Намнааҕы поликлиника үлэһитэ:

-2016 сыл мин дьизэ кэргэмэр, тус бэйэбэр үчүгэйи эрэ ааралла. Ол курдук, студент кыыспытыгар Дьоккуускайга дьизэ атыыластыбыт. Сайын Ньурба ыһааҕар сахалыы танас күрүбэр 1-ы миэстэни ылан үөрбүтүм-көппүтүм. Ньурбалар иистэнэр массыына бириис биэрбиттэрэ. Маны таһынан Сунтаартан төрүттээх дьон ыһаахтарыгар сахалыы танаска эмиэ 1 миэстэбэ тиксэммин, саха иһитин толору хомуурун бэлэхтэббиттэрэ.

2017 сылга оҕолорбор уһаайба, дьизэ атыылаһаахпын баҕарабын. Оҕом үөрэбин ситиһиилээхтик бүтэрдим. Кэлэр ый саҥатыгар сага кырачаан киһини долгуйа кэтэһэбит.

Бары доруобай буолуохха.
Дьяконова Туяра Кузьминична, Намнааҕы поликлиника үлэһитэ:

Көбөкөн орто оскуолатын дириэктэри иитэр-үөрэтэр үлэбэ солбуйааччы А.А. Гоголева:

- 2016 сыл үөһэ тахсыыны, сорох кэмнэ аллара түһүүнү ааралла. Мин саныырбынан, барыта эрийдэхси буолбат. Туох барыта үчүгэйдээх, туох барыта куйаҕаннаах. Ол эрэн үөрүүлээх, үчүгэй түгэннэр элбэхтэр. Оҕолорбут ситиһиилэринэн кынаттанатыбыт.

Идэбинэн уһууааччы буоламмын, оскуолам оҕолорун ситиһиилэриттэн үөрэбин-көтөбүн.

Кэлэр сылтан элбэҕи, кэрэни, баҕа санааларым туолалларын, үрдүк ситиһиилэри баҕарабын. Чугас дьонум, тулалыыр эйгэм доруобай буоллуннар. Кэлэн иһэр Сага дьылынан эвэрдэлибим!

Хомустаах нэһилиэгин олохтооҕо, «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнэ А.М. Татаринов-Удурбай:

- 2016 сыл олохпор үгүс элбэх үөрүүнү-көтүүнү, ситиһиини ааралла. Сыл устата күн айы кэриэтэ санаттан сага хоһоонору кынаттан көтүтөн бар дьоммор бэлэх ууннум. Кыра кыһым үөрэбин бүтэрэн, магистратураҕа киирдэ. Саҥа дьизэбин онгостон, эргэ дьизэбин өрүмүөннээн уонна холбоон сага улахан дьизэлэнэбит.

2017 сылтан элбэх үөрүүнү, үлэни уонна дойдубут туругурабыгар, үчүгэй сонуннар элбиктэрэ диэн эрэнэ күүтэбин.

Н. Охлопков аатынан Намнааҕы гимназия үлэһитэ В.В. Кыкина:

- Ааһан эрэр сыл эмиэ да үчүгэйдээх, эмиэ да куйаҕаннаах. Ол эрэн, үчүгэй өрүтэ баһыйар. Оҕолорум үгүс ситиһиилэриттэн үөрэбин-көтөбүн. Үлэбэр ситиһиим элбэх. Быйыл сайын быйаҥнаах

государственной тэрээһиннэри улууспутугар үчүгэйдик ыйтыбыт.

- Кэлэр сылга, муус устар ыйтан, тэрилтэлэр үбү-харчыны, материальной-технической средстволары туохха тутталла-

-Ааһан иһэр сылга уолбут Вася олонхо эйгэтигэр элбэх ситиһиилэннэ. Дьааҥыга буолбут Олонхо ыһааҕар 2-с, республикатааҕы күрэхтэргэ эмиэ 2-с миэстэ буолан, улаханник үөртэ. Бөтүнтэн сылдьан Олонхо дьизэтигэр Иванова Елена Константиновна утумнаахтык дьарыктанан, сыл айы маастарыстыбата үрдээн иһэр. Улахан уолум бэйэтин сөбүлүүр идэтигэр үөрэххэ киирдэ.

Бөтүмүт үөрүүлээх сонуннарын ахтан ааһар буоллаахха, бу арыах хонуктааҕыта спортсалаа үлэбэ киирдэ. 4,5 мөл. солк. гранта тиксэммит, бөһүөлэк олус сэргэхсийдэ, дьон-сэргэ санаата көтөбүлүннэ.

буолла. Оҕуруот аһа элбэх үүнүүнү биэрдэ, сир аһын эмиэ элбэҕи хомуйдубут. Онон кыстыыр хаһааспыт, битэмийиннээх аспыт элбэх. Чугас дьонум бары этэнгэ сылдьаллар. 2017 сылтан баҕа санаам барыта туолуон баҕарабын. Ситиһии кынаттанан үрдүккэ дабайыам этэ. Туруоруммут сыалым-соругум туолара буоллар. Дьонум-сэргэм доруобай буоллуннар. Кэлэр сыл үтүөнү үлүктээтин, уйгу-быйаҥ уһаатын!

Хамаҕата нэһилиэгин «Түһүлгэ» сынналан киһини дириэктэрэ А.А. Харитонова:

- Бастатан туран, кол-лективпын, уус-уран самодеятельность актыбыстарын, биир дойдулаахтарбын саргылаах Сага дьыл салаллан иһэринэн итиитик-истинник ис сүрэхпиттэн эвэрдэлибим! Ааһан эрэр сыл этэнгэ түмүктэнэн эрэр. Улахан ситиһиим диэн уолум ыал буолла.

2017 сылтан чугас дьонум, оҕолорум этэнгэ буолалларын баҕарабын.

С.П. Ядрихинский, КСК дириэктэрэ:

- 2016 олус үчүгэйдик түмүктэнэн эрэр. Тус олохпор саамай үрдүкү ситиһиим диэн 3 уоллаахпыттан улахан уолум ыал буолла, сиэн-нэнибит. Быйыл үйэ аҕардаах үбүлүөйбүн, 50 сааспын томтойо туоллум. Араас хабааннаах грамоталарынан, махтал суруктарынан наҕараадаланым. Хатын Арыы, Маймаҕа нэһилиэктэрин бэлиэлэрин ылым. Олохпут үгүс өтгө үлэ буолар.

Оҕолор, коллектив ситиһиитэ барыта биһигиттэн тутулуктаах дии саныбын. Уопсайа коллективпыт 67 үлэһиттээх. 1211 оҕо үөрэнэр. Олус кыһамнылаах, үлэлэригэр эппиэтинэстээх тренердэр үлэлиллэр.

И. ИВАНОВ

рын, хайдах ороскуоттуулларын чинчийи уонна аан дойдуну стандартыгар сөптөбүннэрэр сыалтан, дьарык көрүннэрин классификаторын уонна бордуюксийаны учуоттааһын кодтарын уларытыыга үлэни ытар сорок турар.

Улуус олохтоохторугар кэлэр 2017 сылга элбэх ситиһиини, кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабын!

Кэлэн иһэр сылга эйэлээх олоҕу баҕарабын. Оҕолорум ыал буоллуннар, саҥа дьизэ тутуннуннар. Нэһилиэппитигэр саҥа оҕо саада үлэбэ киирдин.

Макарова Светлана Иннокентьевна, «Светлана» маҕаһын директора:

-2016 сылга үлэ-хамнас этэнгэ ааста.

2017 сылга төһө да кири-сис сатыылаатар, дьон дохуоттаах үлэлэнниннэр.

Маҕаһыммыт кырдыаҕастарга, кыаммат араҥаҕа көмөлөһөр турдун. Дьон-сэргэ олоҕун уйгута түбүстүн. Аты-кутуу атын регионнартан хаалсыбатын. Мин санаабар киһи хайдах таҥна, тутта-хапта сылдьара олоҕор дьайар.

А. КОРЯКИНА

Ол иһин быйыл хаачыстыбабыт олус түбүстэ. Биһиги оҕолорбут Бүтүн Россияҕа, норуоттар икки ардыларынааҕы күрэхтэргэ үрдүк күөҥнэ сырыттылар.

2017 сылтан үтүөнү, кэрэни күүтэбин. Чугас дьонум, тулалыыр эйгэм доруобай буолалларыгар баҕарабын. Үүнэн эрэр сылга үлэм өттүнэн этэр буоллаахха, сыалбыт-сорукпут - сайынҥы лаабыр уонна интернат тутуута буолар. Уонна элбэх ситиһиини баҕарабын.

П.П. Дьяковская, Намнааҕы 1 №-дээх баһаарынай чаас үлэһитэ:

- 2016 сыл этэнгэ ааһан эрэр. Бу сайын уопускабар олус үчүгэйдик сыһыаным. Дьизэ кэргэним этэнгэлэр. Оҕолорум үөрэхтэрин тутуунан түмүктээтилэр. Быйыл үлэбэр коллективим профсоюз председателинэн талла. Бу миэхэ саҥа сүүрэн диэхпин сөп. Үлэбин саҥа баһылан эрбим.

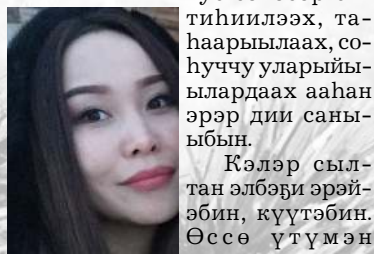
2017 сылтан үлэ, спорт өттүнэн үрдүк ситиһиилэри күүтэбин. Саҥа сабахтар арыллыахтары баҕарабын. Үлэ ирдэбилэ үрдээтэ. Онон үлэм таһаарылаах буоларын баҕарабын. Чугас дьонум, тулалыыр эйгэм доруобай буоллуннар.

А.А. Прокопьева, М.Е. Охлопков аатынан Түбэ орто оскуолатын саха тылын, литературатын учуутала, Нам уллуһун эдэр учууталларын түмсүүтүн салайааччытын солбуйааччыта:

- 2016 сыл чугас дьоммор, тус бэйэбэр ситиһиилээх, таһаарылаах, соһуччу уларыы-ылардаах ааһан эрэр дии саныбын.

Кэлэр сылтан элбэҕи эрэйэбин, күүтэбин. Өссө үтүмэн үөрүүнү, дьолу, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, байы-дуолу аҕалыа диэн эрэнэбин. Кэлэн иһэр 2017 сылынан бар дьоммун, доводторбун, коллективпын, хаһыат үлэһиттэрин эвэрдэлибим!

Аксинья ТАТАРИНОВА

ТУГУ ТАҢНЫАХХА?

Ахсынныттан саҕалаан Сага дьыл киһэтигэр тугу кэтэбит, таҥнабыт диэн мунаахсыабыт. Биллэрин курдук, кэлэр сыл кытай халандарынан Уоттаах Бөтүүк бэлиэтэ буолар. Киһи кырыы хараҕынан көрбөтүн курдук, тугу таҥныахтаах эби-питий?

Бөтүүк ыарахан сыаналаах, чабылхай өҥнөөх, билинни муодаҕа сөп түбөһөр таҥаһы-сабы сөбүлүүр. Таҥаспыт өҥө, төһө кыалларынан, кыһыл, уот кыһыл буолуохтаах. Онуоха көмүс өҥнөөх симэх сөптөөх. Ыһатын эттэххэ, кыһыл, онуоха барытыгар майгыныыр (холобур, пурпурнай, бордубай), көмүс, араҕас, сырдык саарыл, кугас, көмүс кугас, хара, күннүгү-саалыр өҥнөөх таҥастар барсыахтара. Бөтүүк көстүүлээх буоларын сөбүлүүр, ол иһин бу киһэ кэрэ анардар төһө баҕарар бэйэлэрин

былааччыларын араас стра-занаан, кылабачыгас бытархай киэргэллэринэн, оннооҕор куор-сунунан симиэхтэрин, киэргэти-эхтэрин сөп.

Кистэл буолбатах, бөтүүк куоска аймахтан куттанар. Онон Сага дьыллаабы киһэбэтигэр куосканы чугаһынан-ырааҕынан санатар таҥаһы олох кэтиэ суохтаахпыт. Ингин-араас леопардовой, тигровой таҥастары кэппэпит.

Бэйэбитин эрэ буолбакка, күүстээх анардарбытын эмиэ умнубаппыт. Кинилэргэ хара эбэтэр көмүс араҕас классической көстүүм, ону таһынан хараҥа бордубай эмиэ барсыа.

Онон бары үөрэ-көтө, бэйэ-битигэр сөптөөх, Бөтүүгү үөрдэргына симэнэн-таҥнан Сага дьылбытын көрсүөххэйин.

А. СОЗОНОВА

2017 СЫЛ – КЫҤЫЛ БӨТҮҮК СЫЛА

Сыллары зодиагынан, кы-ылларынан араары Кытайга үөскээбитэ. Быйыл Бөтүүк сыла кытай халандарынан тохсуннуу 28 күнүгэр саҕаланар уонна 2018 сыл олунуу 15 күнүгэр түмүктэнэр. Саҥа дьылы көрсүү хал-лаанҥа ый хаамытынан, сыл айы уларыа сылдьар. Кытай-дар Сага дьылы 15 күн устата бырааһынныктыыллар, 7 күн өрүүлэр. Эрдэттэн дьизэлэрин хомуйаллар, эргэ малларын бэрааһынныктыыллар, оон-ньуурдарынан, мандариннары-нан киэргэтэллэр. Ахсаана хай-аан да 8 буолуохтаах.

Илинни халандар өйдөбү-лүнэн, Бөтүүк — уларыыы, са-на саҕалааһын бэлиэтэ. Бөтүүк сыалын ситиһэр, дулуурдаах дьонно көмөлөһөр.

Өндөй Бөтүүк киһиргэс, ор-дус соҕус майгылаах, ол эрэри, түргэнник аһарынар, үтүө санаа-лаах. Кэрэни кэрэхсиир, дьизэ кэр-гэнигэр олус бэрииллээх. Онон үүнэр сылга кыһырысыбакка буола сатаан, чугас дьонгутугар болдомтобутун уурун.

Хас биридди дойдуга, аан дойдуга барытыгар, 2017 сыл тосту уларыыылары аҕалыа. Бу хас биридди киһини эмиэ та-арыыа.

Бэлэмнэни үөрүүтэ
 Сага дьылы көрсөргө эрдэт-тэн эрдэ бэлэмнэммит ордук. Бу сыллааҕы түмүгү таһаарар, ин-никини торумнуур аптаах кэм.

Бскааптары ыраастыртан саҕалаан, дьизэтин хомуйбу-туна барын. Дьизэ үрдүн, ис-тиэнэтин сотон ылын. Өр кэм-нэ туттуллубатах, алдьаммыт маллары быраҕан иһин. Ол аата эргэрит эниэргийэни быраҕан, саҥаҕа суол арыаһыт.

Докумуннаргытын, көм-пүүтэргит иһин сааһылаан. Сыл устата онгоһуллубакка, соһул-лан кэлбит дьыалаларгытын үмүрүтэ сатаан. Хас күн айы былаан онгостон, биридди дьы-аланы бүтэрин. Эһиилги сылга соһуллан баран, эниэргийэтин «си» сытыахтара.

Киһэ ахсын оҕолоргутун кытта харыйа оонньуурда-рын, аккырыккалары онорун, дьизэ кэргэн истиэнэ хаһыатын уруһуйдаан. Күн айы анал мө-һөөччүккэ кыра бэлэх (кэмпие-эт, ыас, о.д.а.) уган истэххитинэ, оҕолоргут олус үөрүүхтэрэ. Бу дьизэ кэргэн иһинээҕи сыһыаны

тупсарыа, Сага дьыллаабы на-старыанньаны аҕалыа.

Хайдах көрсөбүт?

Сага дьыл киһэтин быйыл хайаан да дьизэ кэргэн сылаас эйгэтигэр көрсүөхтээххин. Хо-мойбут киһигин бырастыы ты-ныахтааххын. Кыһыл Бөтүүк сыла буоларынан, кыһыл, тө-төркэй, араҕас өҥнөөх таҥаһы кэтэн көрсөргө сүбэлиллэр. Өскөтүн, таҥаһын атын өҥнөөх да буоллаҕына, кыһыл хаалтыс, куюпта, о.д.а. баар буолара ордук. Кыһыл көмүс өҥнөөх киэргэллэ-ри кэтин.

Сага дьыллаабы остуолга кууруссаттан, атын да көтөртөн астаммыт бүлүүдэ суох буолуох-таах. Салааттарга симыыты тут-туохха сөп. Эттэн, муора бордуд-укталарыттан астаммыт уонна хайаан да минньигэс бүлүүдэ баар буолуохтаах. Бөтүүккэ ана-ан туспа иһиккэ туорах бурдугу кутан ууруохха сөп. Харчы, ба-ай-дуол баар буоларын туһугар, өлгөм фрукталаах вазаны уурун. Остуолу чүмэчинэн, курустаал бэспизинниктэринэн, тыын-наах сибааккинэн, куруһуба сал-феткаларынан киэргэтин.

Сага дьыллаабы бит-билгэ

Сага дьыл түүнүгэр харыйа оонньуура алданаһына – ба-айга-дуолга. Кыра үлтүркэй – кыра дохуокка, бөдөн – улахан дохуокка. Үлтүркэйдэри харбаан быраҕарга баҕа санааһын этэр-гин умнума.

Сага миинньик – баай-тот олоххо. Кыһыл лиэнтэнэн баа-йан баран, туттааһын аллара дьэ-ки, хороччу ууран кэбиһин. Иэс бэриллибэт, бэйэҥ ылбыт иэскин төннөрүөхтээххин.

Кириэмил чаһыта охсор кэ-мигэр сизпкэр харчылаах буолуохтааххын. Төһөнөн улахан – соччонон үчүгэй. Өссө таптыыр киһин хаартыскатын сүрэҕин чугаһыгар тутан турдаххына, тапталгыт күүһүрүө диэн билгэ баар. Бу кэмгэ ытыртаххына – дьоллоох буолуон.

Сага дьыллаабы аһы быра-фыллыбат. Остуолга 12 бүлүүдэ баар буолуохтаах үһү. Быраа-һынныктааҕы остуолга хайаан да күлүүнү-үөрүүнү, оонньууну-көрү көбүлүттэн тутуохтааххыт.

Үүнэр 2017 сыл эһиэхэ дьолу, үгүс ситиһиини тосхойдун!

Ангелина ВАСИЛЬЕВА

Бэлиэ түгэниэр

КЫРАЧААННАРГА КҮҮС-КӨМӨ

Ахсынньы 26 күнүгэр «Стерх-Сахамедстрах» Намнаабы страховай бөлөҕө Бүтүн Россиятаабы «Коробка храбрости» саҥа дьыллаабы аһымал акция чэрчитинэн өр кэмнэ балыһаҥа сытан эмтэнэр оҕолорго бэлэхтэри өрө уунан соһуччу түгэни онордо.

Манньык хабааннаах акция Намна бастакытын ыытылынна. Саҥа дьыллаабы бэлэби хомуйууга И.Е. Винокуров аатынан Намнаабы педагогической колледж, Хатырык «Кэскил» оҕо саада, «Ленскэй нэһилиэк» МТ,

Намнаабы кииннэммит балыһа, «Намкоммунтеплоэнерго» АО, биирдиилэн дьонтон — Намтан А.А. Охлопков, А.С. Дьяконов, И.А. Дьяконова, И.Р. Нартахов, А.А. Григорьев, Модуттан М.А. Федоров, Хатырыктан Н.Н. Потапов, Партизантан Н.С. Кривошапкин кыттыстылар.

Оҕо отделениетыгар бу күннэ 3 ыйыттан 14 сааһыгар диэри, уопсайа 15 оҕо эмтэнини ааһар. Соһуччу бэлэби тутан оҕолор үөрүүлэрэ, төрөппүттэр махталлара үгүс. Отделение сэбиэ-

диссэйэ Л.В. Зырянова этэринэн, үксүн тымныһан ыалдьан кирибит оҕо элбэх.

Кырачааннарга бэлэх эр санаалахтарын иһин, ыарыыларын утарсалларыгар тугунан эмэ көмөлөһүө диэн сыаллаах бэрилиннэ. Акцияҕа бэйэлэрин кылааттарын киллэрсибит, туора турбатах тэрилтэлэргэ, биирдиилээн дьонго «Стерх-Сахамедстрах» улахан махталын тиэрдэр.

А. СОЗОНОВА

САҢА БААН АРЫЛЫННА

Ахсынньы 27 күнүгэр Нам сэлиэннэтигэр республикатаабы «Алмазэргиэн-банк» Намнаабы филиалын үөрүүлээх арыллытын тэрээһинэ үрдүк таһымна буолан ааста.

Саҥа дьиз үлэҕэ кириэр диэри социальнай аптека дьэтигэр, Чернышевский уулуссаҕа, офис арылынна. «Алмазэргиэнбанк» дьэтин сыбаайатын Илья Винокуров аатынан уулуссаҕа түһэрдилэр. Сахалыы сиринэн уот оттулунна, алгыс баһа сыаланна. Салгыы Чернышевский уулуссаҕа баар офиска үөрүүлээх, долгутуулаах чаас саҕаланна.

Аалай лиэнтэни «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, «АЭБ» председателэ Л.В. Николаева быстылар.

Баан үп өттүнэн эрэ буолбакка, социальнай миссияны толорор. Бу сыл баан корпоративнай социальнай эппиэтинэстээх буолуу программатын олоххо киллэрбит.

Саҥа дьылбыт тийиэн кэллэ. Тэрилтэлэр сыллаабы үлэлэрин түмүгүн таһаарар тэрээһиннэри ыыталлар.

Намнаабы кииннэммит балыһа үлэһитэрин профсоюз комитетин председателэ Розалия Прокопьевна Черкашина:

— Саҥа дьыллаабы бэлэхпитин оҕо ахсаанынан буолбакка, үлэһит ахсаанынан ыллыбыт. 300 солк. суумаҕа уопсайа 526 үлэһиккэ бэлэмнээн турабыт. Бу ый 27 күнүгэр куустаах эргизэн маҕаһынарарыттан маннайгы бөлөх бэлэби кэтэһэбит. Салааларынан наардаан онорон түгэһэбит. Саҥа дьыл күн Тымныы оҕонньор уонна сиэнэ Хаарчаана дьылларынэн сылдьан оҕолору аралдытыахтара.

Саҥа дьыллаабы киэргэтиигэ көрүү-куонкурус үгэс быһыытын отделениеларынан буолар. Нэһиликтэртэн саҕалаан, улуус киининээҕи балыһаларыт бары кытталлар. Анал хамыһыһа ахсынньы 26-27 күннэригэр кэрийэ сылдьан кыайылаахтары быһаарыа. Түмүгү бу ый 30 күнүгэр үөрүүлээх быһыыга-майгыга иһитиннэриэхпит.

Быйыл корпоративпыт биэчэрин «Молодая гвардия» эдэр быраастар түмсүүлэрэ иилээн-саҕалаан ыытыа. Эдэр эрчимнээх дьон бырааһынныкытын саҥа тыһынаан олус кэрэсэбиллээх гына тэрийиэхтэрэ диэн бары долгуйа кэтэһэбит. Ол курдук үлэһиттэр ретро истиһилин тангыахпыт. Биэчэр биэр уратытынан кылаабынай быра-

Ол курдук, республикаҕа спорт уонна искусство сайдыытыгар көмө онорбутун, сэрии бэтэрээннэрин, оҕолору өйөөбүтүн туһунан иһитиннэрдилэр.

Тэрээһингэ ыҥырыллан кэлбит ыалдьыттар: «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, «Ленскэй нэһилиэгэ» МТ баһылыга А.Г. Новгородов, «Нам улууһа» МТ баһылыгы үлкэ солбуйааччы М.В. Обутова, «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыга Ю.Н.

Слепцов, «Хамаҕатта нэһилиэгэ» МТ баһылыга И.Н. Максимов, ТХУ начальнига П.П. Окоемов, «Нам улууһа» МТ баһылыгы тыа хаһаайыстыбатыгар солбуйааччы Е.Е. Гоголев, «Бизнес-инкубатор» дириэктэрэ А.И. Винокуров уонна «АЭБ» өнөтүгүнэн куруутун туһанар клиенттэр. Тэрээһин чэрчитинэн эҕэрдэ тыллар, махтал суруктар туттарылыннылар. Биэр үөрүүлээх түгэнинэн бастакы кэлбит клиенттэргэ өйдөбүннүк бэлэхтэр аналлылар. Кли-

еннэр ааттарыттан харда махтал тыллар этилиннилэр.

Тэрээһини саха астрадатын чаҕылхай сулуһа, хомусчут Айаал Аммосов, аан дойдуга биллэр ырыаһыт Саина ылбаҕай ырыаларынан эҕэрдэлээтилэр. Дьонго-сэргэҕэ кэлэн иһэр Саҥа дьыл тыһынын бэлэхтээтилэр.

Тэрээһин минньигэс астаах фуршеттынан түмүктэннэ.

Аксинья ТАТАРИНОВА

ҮЛЭҢИККЭ БЭЛЭХ

ас Л. А. Слепцов иккис сылын ыытар «Лучший работник — мой коллега» диэн куонкуруһун түмүктүө. Ахсынньы устата ыарыһахтарга, эмп үлэһиттэригэр ыйытык онордубут. Саҥа дьыллаабы киэһэбитин Хамаҕатта «Фортуна» банкеттыр саалаҕа ыытабыт.

А. Шестаков аатынан СК профкомун председателэ Софья Максимовна Тихонова:

— Быйыл аан бастаан «Энгиэли» түһэр дьиз банкеттыр саалатыгар тэрилтэбит үлэһиттэрэ мустан Саҥа дьыл кэлиитин бэлиэтибит. Араас интэриэһинэй, күүтүллүбэтэх өттүттэн куонкурустар, бириистэр кэтэһэллэр. Бэйэбит көрү-нары көрүлүттэн тутар идэлээх дьон быһыытын бырааһынныкыт уратытык барааччы.

Быйыл үлэһит ахсаанынан 300 солк. суумалаах бэлэх атыластыбыт. «Туйаара» маҕаһыһына сакаастаан ыллыбыт.

«Сахатранснефтегаз» УГРС АУО Намнаабы салаатын профкомун бэрэстэбиитэлэ Елена Станиславовна Алексеева:

— Сыл аайы Саҥа дьыллаабы бэлэхпитин Дьоккуускай куораттан сүрүн баһылыр тэрилтэбит тэрийэн ыытар. Московский уобалас Королев куоратын шоколад астыр фабрикатыгар онгоһуллубут кэмпиэттэрдээх бэлэх тутан оҕолорбут астыналлар. Мипминньигэс, сибиэһэй кэмпиэти, бэчиэннэни үөрүүнэн сииллэр.

Быйыл тимир сиздэрэй ойуулаах хоруопкаҕа хааламмыт бэлэби туттубут.

Нам улууһун үөрэҕин салаатын үлэһитэрин профкомун председателэ Юлия Юрьевна Ядрихинская:

— 44 үлэһиттээхпит, 69 оҕолоохпут. Управлениебыт иһинэн араас куонкурустар ыытылыннылар. Ол курдук, түннүгү, хоһу киэргэтиигэ, сыл символун — Бөтүүгү онорууга.

Үлэһиттэритигэр Саҥа дьыллаабы бэлэхпитин 500 солк. суумаҕа «Север» маҕаһыһына сакаастаан онортордубут. Бэлэхпитин ахсынньы 22 күнүгэр үлэһиттэритигэр үөрүүлээх быһыыга-майгыга туттардыбыт. Саҥа дьыл тыһынын бизэрэн, Тымныы оҕонньор Хаарчааналыын эҕэрдэлээтилэр.

Корпоративытын улуус салалатын кытта бииргэ Хамаҕатта «Фортуна» банкеттыр саалаҕа бэлиэтибит. Профсоюзнай комитеттэригэр төлүүр уонна хас биирдии киһи 1,5 тыһ. солк. эбии биэрэр. Бу күн «Душа компании», «Сюрприз», «Приз женских симпатий», «Мобильность», «Мудрость и понимание», «Открытие года» ааттар кыайылаахтара бэлиэтэниэхтэрэ. «Точь в точь», «Восходящая звезда» сонун күрэхтэр мустубут дьон сүргэтин көтөбүөхтэрэ.

Кэпсэттэ: Анастасия КОРЯКИНА

Олесова Елизавета хаартыската

СИБЭТИЭЙ ӨНӨЙ БӨТҮҮК

Кэлэр 2017 сыл бэлиэтинэн — Бөтүүк буолар. Бөтүүк — куурус атыһа, киниттэн уратыга диэн улахан тараахтаах, ытарҕалаах уонна үксүгэр хойуу араас өгнөөх кутуруктаах. Былыргыттан сорох культураҕа бөтүүк ытык көтөрүнэн ааҕыллар. Араас дойдуча фольклоругар бөтүүк уобараһын элбэхтэ көрсөбүт. Оттон нуучча фольклоругар хорсун санаалаах, кыамматтарга, мөлтөхтөргө куруук көмөҕө кэлэр уобарас быһыытынан ойууланар. Ону таһынан, бөтүүк Франция төрүт бэлиэтинэн буолар. Кини көмөтүнэн өссө сэргэйдииллэр эбит.

Бөтүүк иирээни тардааччы уонна хаан бэлиэтинэн эмиз буолар. Сорох норуокка билигин даҕаны бөтүүктэр охсуһуулары ыытылаллар. Илин славяннарга, христианскай номоххо бөтүүк сүрүн аналлынан часовая буолар, ол эбэтэр кини сарсыардаангы ыйытынан-хаһыытынан саҥа күн үүммүтүн уруйдуур, аныгыс түгүннэ диэри куһаҕаны киэр кыйдыыр.

Славяннар дьиз тутталларыгар хара бөтүүгү сиэртибэлииллэр эбит. Кытай үгэһигэр үстэ хаһытыыр (күн тахсытыгар, оройугар, кириитигэр) көмүс түүлээх бөтүүк «халлааны» кытта ситимнээх, киһи төрүтүн саҕаланьытын бэлиэтир. Англияҕа XXVIII үйэ бүтүөр диэри иһит иһигэр олоһор бөтүүгү өлүөр диэри онон-манан тамныыллар эбит.

Бөтүүк кытай 12 зодиактарыгар онус бэлиэнэн сылдьар.

А. СОЗОНОВА

БЛИЦ - ЫЙЫТЫК

Наммыт улуһун дьонугар-сэргэтигэр кылгас ыйытык ыыттыбыт.

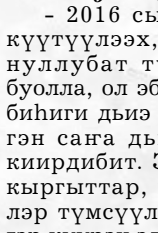
1. Аһан эрэр сыл хайдах ааста?
2. Кэлэр 2017 сылтан тугу күүтэбин?

Петр Максимов, анестезиолог-реаниматолог быраас:

— Бу сылга саас үлэбинэн Санкт-Петербург куоракка үөрэннэ идэбин үрдэтинэн кэлбитим. Сыл түмүгүнэн комплекснай спартакиада тэрилтэлэр икки ардыларыгар үһүс миэстэ буоллубут. Кэлэр сылтан этэннэ буолууну, дьиз кэргэммэр дьолу-соргуну, үлэбитигэр таһаарыһы баҕарабын, күүтэбин.

Ксения Необутова, «Сулусчаан» оҕо саадын үлэһитэ:

— 2016 сылга биэр саамай күүтүүлээх, умнуллубат түгэн буолла, ол эбэтэр биһиги дьиз кэргэн саҥа дьизэ киридибит. Эдэр кыргыттар, ийэлэр түмсүүлэригэр кириэн элбэби биллим-көрдүм. Эһиилги сылтан үрдүк ситиһиилэри, дабайыһылары күүтэбин.

Мариянна Данилова, Бөтүн нэһ. «Айылгы» КК уус-уран салайааччыта:

— Быйыл кыра уолум уһуһаанна барда, бэйэм саҥа үлэҕэ киридим. Үлэбинэн араас элбэх, интэриэһинэй тэрээһиннэргэ сырыттым, үгүс дьоннуун биллестим. Кэргэним физкультура учуутала буолан, нэһилиэкпитигэр саҥа спортсала кириэн, үлэлэрэ өссө таһаарылаах буолуо диэн эрэнэбин. Кэлэр сылга бары чөлүгүгү, дьоллоох буолуохтарын баҕарабын.

Вероника Винокурова, элбэх функциялаах киин кылаабынай специалиһа:

— Бу сылга олохпутугар элбэх умнуллубат түгэн буолла, ол курдук оҕо бастакы кылааска киридэ, «Автоледи — 2016» бырайыак суруйан, маннайгы миэстэ буоллубут, сэлиэннэ дьахтар сэбиэ-тэ буолан Горнай

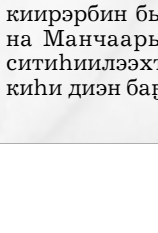
улуһугар уопут атастанан кэлбиһит. Оҕолорбун кытта Сочи куоракка баран сынньааммыппыт. Кэлэр сылтан үчүгэи эрэнэ күүтэбин.

Марат Петров, «Ленскэй нэһилиэк» МТ ыччат политика-тын специалиһа:

— Элбэх саҥа билсипиһилээх-көрсүһүүлээх, үгүс ситиһиилээх, ол эрэн кыра хомойуулаах да сыл аһан эрэр. Бэлиэ түгэнинэн «Ньургунун» ансаамбылытынан Хабаровский куоракка кыттан үн-күүлээн кэлбиһит буолар. Кэлэр сылга туох баар былааннарым, ыра санааларым туолалларыгар баҕарабын.

Петр Васильев, оҕо спортивнай оскуолатын тренер-преподавателэ:

— Бу сыл миэхэ бэркэ аһан эрэр. Үрдүк үөрэхпин бүтэрэн, дипломнаах специалист буоллум, дьизбин туттан бүтэрдим, спорка үгүс ситиһиибинэн спорт министертвотыттан грамота ыллым. Кэлэр сылга дьизэр кириэрбин былаанныбын уонна Манчаары ооньугуларыгар ситиһиилээхтик кыттан кэлбит киһи диэн баҕа санаалаахпын.

А. СОЗОНОВА

«Нам» телестудиятын 25 сылыгар

БИҢИГИНИ КӨТҮППЭККЭ КӨРӨЛЛӨРӨ

Бастакылар

Мин иккис сылыгар үктэм-мит «Нам» телестудияҥа бастакы штатнай редакторынан үлэбин 1993 сыл олунньу 1 күнүттэн саҥалаабытым. Ол кэмгэ ити студияны тэрийбит убайдаатар убайбыт И.З. Кривошапкин директордыр этэ. Барыта 5 киһи, кыра хамнастаах да буоллар, ол саҥана сэргэх үлэлээх олус энтузиаст дьон этибит. Режиссерынан М.Д. Кокарева үлэлиирэ, техниктарынан эдэркээн уолаттар — Г. Шишкин, А. Чупров этилэр, Л.П. Попова көмөлөһөрө.

Техническэй таһыммыт

Техникабыт бытовое таһымнаах буолан хаачыстыбата быдан үрдүк форматтаах (Бета-камералаахтара) Дьокуускай куоракка үлэлиир «Саха» НККК студиятыттан мөлтөх этэ. Ол да иһин буолаҥа, биһиги видеоматерьяалларыбытын НККК көрдөрө сатаабат этэ. Онон саңардыны, техниканы тупсары үлэтэ тохтоло суох барара. Бастаан фломастерынан кумааҕыга оҥоһуллубут телеставкалары Иннокентий Захарович бэрт түргэнник оҥороро.

Көмөлөһө сатыыллара

Бастаан утаа студияҥа ол-бу тийбэтэ, суоҥа элбэх этэ, баҥа санаа да эбиллэ турара. Онон кыраалаан Москваттан видеокамера, видеомагнитофон атыылаһан кэлэр буолбуппун. Хата, спонсordan көмөлөһөөччүлэр бааллара, олор ортолоругар биір дойдулаахтарбыт Е.К. Прокопьев, Р.С. Шапошников, А.А. Федоров уо. да. бааллара.

Улам халыҥаабыппыт

Студия тула көмөлөһөөччүлэр түмүллэн испиттэрэ. Общественнай диктордар, студиялар баар буолбуттара. Холобур, «Привет» диэн 2-с №-дээх оскуола студиятын Эдик Гаврильев бөлөҥө «Музобоз» диэн киин телевидение биэриитигэр майгынанан саҥалаабыта, оҥо түөлбэтэ эмиз камераланан студияламмыта. Нэһиликтэргэ телестудия филиаллара тэриллбиттэрэ — холобур, Бастакы Хомустаахха, Хатырык студията билигин даҕаны баар (Н.В. Порохов одондодон устан көрдөрөр).

Студия кэнээбитэ

Бастаан улууспут дьаһалтата биір кабинеты биэриитигэр, онтон улам кэнээн, көһөн этэстэн этээскэ көһөн испииттэ. Кэлин тийбээр бастакы этээскэ үс хостон турар улахан студияламмыштыт. Техниктар студияҥа туспа, улахан таас түннүк нөҥүө көрөн олорон үлэлиир кыахтаммытара. Студияны анал уотунан сырдатар тэриллэр элбээбиттэрэ.

Анал биэриилэрбит

Бэйэбит уонна общественнай көмөлөһөөччүлэр күүстэринэн телестудиябыт анал биэриилэрэ элбээн испиттэрэ, сүүрбэччэ буолбуттара. Ол курдук,

«Дүөгэлэр», саңа кинигэлэри ырыты, «Аһаҥас эфир», «Саатал амаҥаччы» уонна да атыттар. Сорох күн сонуннарбыт бөлөҥөр 25-кэ тийэ эгэлгэ сонуну таһаарарбыт дьону сэргэхситэрэ.

Нэдиэлэҥэ үстэ

Нэдиэлэҥэ студиябыт эфиргэ үстэ 4-түү чаастаах биэринэн тахсара, онтон сүүһүнэн үлэһиттээх «Саха» НККК студията нэдиэлэҥэ 1,5 чаас эрэ тахсара. Биһиги биэриибит кизэһэ оҥолорго аналлаах мультипликационнай кинэлэринэн саҥаланара, онтон сонуннар бараллара, анал биэриилэр уонна киинэнэн түмүктүүрбүт. Эфиргэ тахсар күммүтүгэр бэйэбит үлэһиппит уочарат быһыытынан үлэ кэнниттэн кизэһэнни дьуһуурустубаҥа тахсара.

Уопут атастаһыта

Ити саҥана Мэнэ Хаңалас улууһугар полупрофессиональнай дэнэр видеокамералаах «Майа», Горнай улууһугар «Бэрдьигэс» телестудиялар бааллара. Олору кытта уопут атастаһыта саҥаламмыта, кэлин атын телестудиялар кэлэр буолбуттара. Холобур, Наталья Михалева-Сайа салайар Сунтаардааҕы телестудията литературнай өттүнэн күүстээхтик үлэлиир эбит этэ.

Ассоциация тэрийбиппит

Улуус туһунан элбэх матырыйаал хомуллубута да, республикаҥа тахсар НККК нөҥүө тахсар суол суох буолан, биһиги бэйэбит атын студиялары кытта кыттыһан үлэлиэххэ диэн санааттан 1993 сыллаах сайын, бэс ыйыгар 14 улуус кыттыылаах учредительнай конференцияҥа улуустар телестудияларын Ассоциациятын тэрийбиппит. Биһигини киинэ салайааччыта И. Готовцев өйөөбүтэ, киинэ ветеранын И.С. Жараев бэрэссэдээтэлинэн талбыштыт, Устаап бигэргэммитэ, «Саха» НККК салалтата биһиги күүс буолбуппун көрбүтэ.

Олох үөһүгэр

Ол кэмнээҕи уустук олох сыһаларын-халтыларын көрөн турбакка, куттаммакка күүскэ кириитикэлиир этибит. Улуус дьаһалтата үгүстүк аһаҥас эфиргэ телестудия нөҥүө тахсан нэһилиэнньэни кытта быһаччы кэпсэтэрэ. Улууспутугар туох буола турарын тутатына сырдатар буоламмыйт, улууспут баһылыга даҕаны, нэһилиэнньэ даҕаны көтүппэккэ көрөр эбит этилэр.

Радиостудия баара

Өссө биір кэмгэ туспа салаа быһыытынан улуустааҕы радиостудияны үлэлэтэ сылдьыбыппыт. Онно Марина Кононова диэн Хаңалас улууһун кыһа Т. Халыев үлэлээбит студиятын тилиннэрибитэ. Ол эрэн, ити радиостудия син байал да үлэлээн баран сабыллан хаалбыта.

Александр КИРИЛЛИН

Киинэ сылыгар

Вера Дмитриевна Дьокуускай куоракка киномеханиктары үөрэтэр ТУ-7 училищени бүтэрээт, Калининградскай уобалас Советскай куоратыгар тийээн, киинэ техникумугар киинэ инженерин идэтигэр үрдэтиммитэ. Сайыныгар дойдутугар кэлэн, практикатыгар Модут уонна Көбөкөн кулууптарыгар киномеханигынан үлэлиирэ. Кэлин дириэктэрдии сылдьан, Санкт-Петербурдааҕы киинэ уонна телевидение университетын Саха сириинээҕи филиалыгар үрдэтиммитэ.

Киинэ архыбын тэрийии

Онтон дойдуну үлтү булкупут 90-с сыллар киинэ эйгэтин эмиз айгыраппыт кэмнэрэ үүммүттэрэ. Нэһиликтэри кэрийэ сылдьан, кулууптарга видеоны көрдөрүү үөдүйбүтэ. Ол ээрэри намнар онно бэриммэтэхтэрэ — улуустааҕы киинэ уонна видео ситимин техническэй киинин тэрийбиттэрэ. Дьокуускайга кинопроект тэрилтэтэ баар буолан, атыылаһыллыбыт киинэни кулууптарга ыытан көрдөрөллөрө. Ол ээрэри бу тэрилтэни кэлин «Сахафильмгэ» холбоон, киинэни булан көрдөрүү уустугуран барбыта.

— 2000 сыллар ортолоруттан чааһынай дьон киинэ устуулары элбээн, «50% — 50%-на» дуоҕабардаһар буолбуппунт, — диэн Вера Дмитриевна кэпсиір. Олаага киинэттэн киирбит дохуот агарын киинэ устааччыларга биэрэллэр эбит.

Улуус аайы кинотеатрдар сабыллан барбыттара. Намнар атын улуустар курдук ыһыллан, эстэн хаалбатахтара — соҕоток киинэтеатрдарын тутан хаалбыттара. 2000-2008 сылларга үлэтигэр бэринилээх Вера Попова «Сардаҥа» киинэ техническэй киинин дириэктэринэн ананан үлэлээбитэ. Анал үөрэхтээх киһи диэх курдук, киинэ эйгэтин атарахсыппатаҥа. Бу салааҥа сыһыаннаах үлэ көрүгүн биіртэн биіри тобулан испитэ. Ол курдук, Вера Дмитриевна дириэктэрдии сылдьан, Нам улууһун историятын үйэтигэр киинэ-видео архыбын тэрийбитэ. Билигин киин бу эйгэҥэ ситиһилээхтик үлэлиі сылдьар.

— Улуус историята үйэтиллэрин учуоттаан, муниципалитет салалтата үс киһилээх штаты арыйбыта: архыып сэбиэ-

диссэй, оператор уонна фонданы ханатааччы. Ахтыылары хомуйарбыт таһынан, араас тэрээһиннэри устабыт. Улууспут киинэҥэ үйэтитиллибит 1948 сылтан ыла историята баар. 90-с сылларга видео сайдан, архыып кассеталарга тиһилибитэ, — диэн Вера Дмитриевна сэхэргийр.

Ааттаах-суоллаах киинэ Намы кытта сибээһэ

Улуу Кыайыы 70 сылыгар аһаммыт «Государственные дети» диэн киинэ уһуллуутугар намнар өйбүллэрэ сүпкэн.

КИИНЭ БИЭРЭ

— Детдом оҥолорун туһунан киинэ Борис Васильев «Дьылҥа түүнэ» сценарийынан уһуллубута. Ити иннинэ биэс сылы быһа бэйэбит киинэ устан холонон көрбүппүт да, кыаллыбатаҥа. Үчүгэй аппараат суоҥа атахтаабыта. Ол иһин киинэни устарга дьобурдаах, намнар бэйэбит доубут Александр Лукины кытта кэпсэтэн, биіргэ үлэлэхэргэ көрдөспүппүт. Киинэ киинэни устарыгар биір санаалаахтарын мунньан, «Сахафильм» кытта дуоҕабардаһыта. Бастаан бырайыакпыт «Дети войны» диэн этэ. Онтон «Государственные дети» диэн ааттаммыта. Киинэни уһуларбытыгар икки өттүттэн сценарийдарбытын холбоон уһулбуппунт. Модутунан, Бөтүгүнэн сылдьан үлэлээбиппит. Соҕурууттан кэлбит аҕыс саастаах кыыс хараҕынан Саха сириин олоҕун дьаһаҕын көрүүтүн көрдөрбүппүт, — диэн сэхэргэхээччим кэпсиір.

«Киинэ устуутугар уопуттаах киномеханик быһыытынан сүбэлээн-амаалаан көмөлөстөбүг

буолуо?» — диэн ыйытыыбар Вера Дмитриевна:

— Киинэ эйгэтигэр өр кэмгэ үлэлээбит буолан, ханнык да ис хоһоонноох үлэҥэ ылсыым олус көмөлөһөр. Киномеханик быһыытынан, будкаттан да буоллар, ханнык кадрҕа хайдах ылаларын элбэхтэ көрөн үөрөппит киһи буоллаҕым. Онон сүбэ-ама биэрэрбин оператордар ылыналлар. Хаартыскаҥа түһэриі эмиз туспа техникалаах. Түһэрэр киһигин тулалыыр өрүтү барытын учуоттуугун. Аан кэннигэр, түннүк аттыгар түһэриэ суохтааххын, — диэн санаатын үллэһиннэ.

«Киинэбин» диэн сананар киһи — ураты

«Биһиги, киномеханиктар, үлэбитигэр олус эппиэтинэстээх уонна бэриниилээх дьоммут. Ханнык баҕарар улуус нэһилиэтин олохтоотторуттан ыйыттааха, бука, кинилэр урукку киномеханиктарын курдук үлэтин сөбүлүүр киһи суоҥа чахчы. Биһиги улууспутугар 1953 сыллаахха Николай Дьяконов диэн киномеханик Никольскайга киинэ баанкаларын таһаары анаан, нууччалыы эттэххэ, «аэросани» диэн көлөнү таһан оҥостубут. Билигин «Бурани» курдук хайыһардаах, эбиитин пропеллердаах көлө. Көр, киинэ үлэтигэр оннук бэриниилээх дьонноох этибит.

Атырдьах ыйын 27 күнүгэр «киинэбин» диэн сананар киһи хайаан да идэлээх бырааһынныкпытын бэлиэти кэлэр. Улууспутугар 30-тан тахса урукку киномеханиктан 20-тэ баар буолар. Сыл аайы отчуоттуубут: туту ситиспиитин, туох ыарахаттар баалларын бэтэрээнэрибитигэр кэпсиібит. Дьоммут үбүлүөйдэрин хайаан да бэлиэтиибит. Аныгы үйэ сиэринэн, Нам улууһун киномеханиктара ватсапка анал бөлөхтөөхпүт, — диэн киинэ бэтэрээнэ Вера Попова кэпсиір.

Кэпсэтиибитин Вера Дмитриевна: «Киинэ сылынан сибээстээн, Россиятан аныгылыы технологиялаах 10-ча киинэ көрдөрөр аппараат кэлээри турар. Биһиги испиһаэккэ баар буолан, саңа үктэлгэ тахсыахпыт диэн санаабыт көтөүллэн сылдьабыт», — диэн үөрүүлээх сонунунан түмүктээтэ. Онон Киинэ сылыгар тыа сириин кулууптарыгар киинэни көрдөрүү хаттаан сэргүтүллээрэй диэн эрэх-турах санаа үөскээтэ.

Айтана АММОСОВА

КИИНЭ — МИН ОЛОХПОР

үлэлээбит Н.Е. Шелковников, Т.А. Сысолятин, В.М. Новгородова, Е.П. Нератова хаартыскалара, ахтыылары. Кинилэртэн саамай уһуннук В.М. Новгородова 35 сыл үлэлээбит. Киинэ — Россия бочуоттаах кинематография, кинематография туйгуна, 10-с пятилетка ударнига.

1986 сылтан 2000 сылга диэри биһиги нэһилиэкпитигэр киномеханигынан ситиһилээхтик үлэлээбит Е.П. Нератова чизстээһин буолла. Үлэлээбит кэмнэрин туһунан ахтан-санаан ылла. Маңнай, билбэт сиригэр кэлэн, үлэтин саалаабытын, дьонун-сэргэтин кытта билсипитин долгуйа кэпсээтэ, истин сыһаннарыгар махталын тиэртэ.

Эбэрдэ тыллара тиэртилэр: дьаһалта специалиһа О.Н. Кудрина, «Веснянка» оҥо саадын сэбиэдиссэй П.С. Винокурова, библиотекарь Е.Р. Колесова, «И.С. Шарапов» аатынан «Сир» музейин директора П.Р. Протопопова, Никольскай начальнай оскуолатын директора М.И. Шадрина, «Күндүл» КК директора Е.Д. Баишева

«Нива» нуучча народнай

ырыаларын ансаамбыла, «Веснянка» оҥо саада, начальнай оскуола коллективтара, М.К. Олесова, Е.Д. Баишева дуэттара, О.Н. Кудрина кэрэ ырыаларынан эбэрдэлэри киэргэттилэр, биэчэри ситэрэн-хоторон түмүктээтилэр. Биэчэр түмүгэр культура үлэһиттэрэ К.К. Герасимова, М.К. Олесова, Е.Д. Баишева бэйэлэрэ сценарийдаан, чочуйан устубут «Арай биірде...» киинэлэрин үөрэ-көтө көрдүбүт, дуоһуҥа күллүбүт. Киинэ көрө кулуупка мустан сэхэн-тэппэн, күлүү-үөрүү буоларын ахтан-санаан ыллыбыт. Кулуупка мустан киинэ көрөр, дьон-сэргэ сыһыаныгар, санаа атастаһытыгар дьону мунньар төһүү күүс эбит диэн сыаналаатыбыт.

Ахсынны 22 күнүгэр Никольскайга баар И.С. Шарапов аатынан «Сир» музейа аһыллыбата 25 сылыгар аналлаах тэрээһин буолла. Намтан, Дьокуускайтан ыалдьыттар ыңырыллан сырыттылар. Эбэрдэ тыл эриэккэстэрэ этилиннэлэр, бэлэхтэр туттарылыннылар.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

ЛУЧШИЕ В ОБЛАСТИ СПОРТА ПО ИТОГАМ 2016 ГОДА

10 ЛУЧШИХ СПОРТСМЕНОВ

1. **Гладков Анатолий** – мас - рестлинг, мастер спорта РС(Я);
2. **Гоголева Надежда** – легкая атлетика мастер спорта РФ;
3. **Парников Михаил** – бокс, мастер спорта РФ;
4. **Осипова Сардана** – мас-рестлинг, мастер спорта РС(Я);
5. **Герасимов Октябрь** – северное многоборье, мастер спорта РФ;
6. **Софронеев Игорь** – борьба хапсагай, мастер спорта РС(Я);
7. **Васильев Айсен** – легкая атлетика;
8. **Попов Владислав** – национальные прыжки, мастер спорта РС(Я);
9. **Константинова Намина** – мас- рестлинг, кандидат в мастера спорта;
10. **Пестряков Дьулус** – мини-футбол.

Егоров Алгыс – ученик 11 класса МБОУ «Хамагаттинская средняя общеобразовательная школа им. Е.М. Шапошникова», воспитанник МБУ ДО СШ «Олимпик», с. Хамагатта (отделение гиревого спорта). Достижения: абсолютный чемпион Кубка Федерации по гиревому спорту Республики Саха (Якутия); 1 место на Кубке Федерации по гиревому спорту Республики Саха (Якутия). Тренер: Окоемов Иннокентий Николаевич, тренер по гиревому спорту МБУ ДО СШ «Олимпик» с. Хамагатта.

Иванов Саргын – ученик 9 «в» класса МБОУ «Намская средняя общеобразовательная школа №1 им. И.С. Гаврильева», воспитанник МБУ ДО «Намская ДЮСШ по спортивной борьбе им. П.П. Юмшанова». Достижения: первенство Дальневосточного округа по греко-римской борьбе среди юношей 2001-2002 г.р., г. Уссурийск – 1 место; открытый турнир по борьбе «Хапсагай» среди юношей 2001-1999 г.р. – 1 место, Тренер: Сивцев Кузьма Афанасьевич, тренер-преподаватель по вольной борьбе Намской ДЮСШ.

Васильев Семен – ученик 10 класса МБОУ «Хатырская средняя общеобразовательная школа им. М.К. Аммосова», воспитанник ГБУ ДО РС(Я) «РСДЮСШ» в с. Намцы (отделение волейбола). Достижения: первенства республики среди 1998-1999 г.р. (г. Якутск), финала СахаВА (Горный улус с. Бердигестях), VI МСИ «Дети – Азии» (г. Якутск). Тренер – преподаватель по волейболу: Парников Айсен Егорович, ст. тренер – преподаватель по волейболу: Жерготов Айсен Ельфидифорович.

Бочкарев Радомир – ученик 7 «а» класса МБОУ «Намская улусная гимназия им. Н.С. Охлопкова», воспитанник ГБУ ДО РС(Я) «РСДЮСШ» в с. Намцы (отделение легкой атлетики). Достижения: первенство ДВФО (двоборье) среди 2003-2004 г.р. «Старты Надежд» 60м + 600м – 3 место, эстафета 200мх4 – 3 место; первенство ДВФО «Старты Надежд» 600 м – 2 место, тренер: Шелковникова Клавдия Михайловна, ст – тренер: преподаватель по легкой атлетике ГБУ ДО РС(Я) «РСДЮСШ» с. Намцы.

Сивцев Дьулус – ученик МБОУ «Намская средняя общеобразовательная школа №2». Достижения: республиканский весенний кросс памяти МСМК Н.Н. Мачитова в возрастной группе 2001-2002 г.р. юноши на дистанции 1500 м – 1 место; участник VI МСИ «Дети Азии»; 1 место в Открытом межрегиональном турнире по северному многоборью (г. Якутск). Тренеры: по северному многоборью – Тарабукина Елизавета Ивановна, по легкой атлетике – Шелковникова Клавдия Михайловна.

Кондаков Евгений – ученик 7 «а» класса МБОУ «Хатын-Арынская средняя общеобразовательная школа им. И.Е. Винокурова», воспитанник МБУ ДО «Намская ДЮСШ по спортивной борьбе им. П.П. Юмшанова». Достижения: первенство РС (Я) по вольной борьбе среди юношей на призы Олимпийского чемпиона П.П. Пинигина – 1 место; фестиваль вольной борьбы «Игры Боотуров» – 1 место. Тренер: Стрекаловский Вячеслав Сидорович, тренер-преподаватель по вольной борьбе Намской ДЮСШ.

Осипова Антонина – ученица 10 класса ГОУ «Республиканское среднее специальное училище Олимпийского резерва» г. Якутска (отделение бокса). Достижения: чемпионка отборочного турнира первенства ДВФО по боксу среди девушек 2000-2001 г.р.; чемпионка Первенства Республики Саха (Якутия) по боксу на призы А.Н. Филиппова; чемпионка Первенства ДВФО по боксу среди девушек 2000 -2001 в г. Владивосток; участница VI МСИ «Дети Азии». Тренер: Терентьев Гаврил Егорович, тренер по боксу Управления спорта и физической культуры Намского улуса.

Черноградский Гена – ученик 10 класса МБОУ «Хамагаттинская средняя общеобразовательная школа им. Е.М. Шапошникова», воспитанник МБУ ДО СШ «Олимпик» с. Хамагатта (отделение бокса). Достижения: 1 место на Всероссийском турнире Кубка Мира по боксу г. Хабаровск; 2 место в республиканском первенстве по боксу г. Якутск; участник соревнований VI МСИ «Дети Азии» г. Якутск. Тренер: Терентьев Гаврил Егорович, тренер по боксу Управления спорта и физической культуры Намского улуса.

Софронова Эмма – ученица 7 «а» класса МБОУ «Намская улусная гимназия им. Н.С. Охлопкова», воспитанница ГБУ ДО РС(Я) «РСДЮСШ» в с. Намцы (отделение шашек). Достижения: призер первенства России по русским шашкам среди юношей и девушек до 8,10,13 лет в молниеносной игре (3 место); призер Первенства Европы по русским шашкам среди школьников в молниеносной игре (3 место); Чемпионат мира по шашкам, классическая программа – 4 место. Тренер: Прокопьев Василий Иванович, ст. тренер – преподаватель по шашкам ГБУ ДО РС(Я) «РСДЮСШ» в с. Намцы.

Кузьмин Костя – ученик 10 класса ГОУ «Республиканское среднее специальное училище Олимпийского резерва» г. Якутска (отделение вольной борьбы). Достижения: Первенство России по вольной борьбе среди юношей 1999-2000 г.р., 13 - 15 мая 2016 г. г. Старый Оскол - 3 место; Чемпионат Европы по вольной борьбе и греко-римской борьбе среди кадетов. Стокгольм. Швеция - 5 место. Первый тренер: Павлов Кирилл Спиридонович, преподаватель по вольной борьбе Намской ДЮСШ.

5 ЛУЧШИХ СПОРТСМЕНОВ СРЕДИ ЛЮДЕЙ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ

1. **Парников Александр** – легкая атлетика;
2. **Соловьев Владислав** – волейбол сидя;
3. **Халдеев Иван** – пауэрлифтинг;
4. **Макаров Гаврил** – армрестлинг;
5. **Литвинова Марина** – армрестлинг.

«ЛУЧШАЯ СПОРТИВНАЯ ФЕДЕРАЦИЯ»

1. Федерация борьбы «хапсагай», председатель – Кузмин Андрей Алексеевич;
2. Федерация вольной борьбы, председатель – Ядрихинский Семен Прокопьевич;
3. Федерация бокса, председатель – Степанов Николай Николаевич;
4. Федерация гиревого спорта, председатель – Сидорова Розалия Алексеевна;
5. Федерация национальных прыжков, председатель – Парников Николай Григорьевич;
6. Федерация легкой атлетики, председатель – Гуляев Григорий Викторович;
7. Федерация горнолыжного спорта и сноуборда, председатель – Гоголев Ефим Ефимович;
8. Федерация пулевой стрельбы, председатель – Эверстов Семен Иванович;
9. Федерация лыжных гонок, председатель – Попов Иван Романович;
10. Федерация стрельбы из лука, председатель – Егоров Александр Иванович.

«ЛУЧШИЙ ДИРЕКТОР ДОМА СПОРТА»

Павлов Геннадий Николаевич – директор спортивного комплекса «Эрчим» МО «Хамагаттинский наслег»

«ЛУЧШИЙ СПОРТИНСТРУКТОР»

– Уодай Владимир – спортивный инструктор МО «Хамагаттинский наслег» (1 группа наслегов);
– Герасимова Надежда – Никольский наслег (2-группа наслегов).

«ЛУЧШИЙ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ТРЕНЕР»

– Тарабукина Елизавета – баскетбол, северное многоборье
– Иванов Евгений – пауэрлифтинг, мас-рестлинг

ЛУЧШИЙ ВЕТЕРАН СПОРТА»

1. Староватова Евдокия – настольный теннис;
2. Румин Александр – борьба хапсагай мастер спорта РС(Я).

«ЛУЧШИЕ ГЛАВЫ НАСЛЕГОВ»

– Максимов Иван Николаевич – глава МО «Хамагаттинский наслег»;
– Слепцов Юрий Иннокентьевич – глава МО «Хатын-Арынский наслег»;
– Жирков Василий Гаврильевич – глава МО «1 Хомустахский».

«САМЫЙ АКТИВНЫЙ БОЛЕЛЬЩИК»

Харитоновна Антонина – Хамагатта;
Ильин Андрей – Хатын-Ары.

«ЛУЧШИЕ СПОНСОРЫ ГОДА»

– Васильев Анатолий Семенович – начальник «Намской РЭС Центральных электрических сети ПАО «Якутскэнерго»;
– Николаев Айсен Дмитриевич – генеральный директор ООО «АЙ-СТРОЙ»;
– Семья Яковлева Василия Андреевича – Партизанский наслег.

Понедельник, 2 января
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Дневники принцессы. Как стать королевой» 12+
08.25 Ледниковый период 12+
10.10 Х/ф «Один дома» 12+
12.10 Х/ф «Один дома 2» 12+
14.20 Ээхх, Разгуляй! 12+
18.00 Вечерние новости
18.10 Угадай мелодию 12+
18.50 Х/ф «Ирония судьбы. Продолжение» 12+
21.00 Время
21.20 МаксимМаксим 16+
23.10 Что? Где? Когда?
01.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
02.55 Х/ф «Ниагара» 16+
04.30 Модный приговор 12+
05.20 Контрольная закупка 12+
Вторник, 3 января
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Бедная Саша» 12+
08.15 Ледниковый период 12+
10.15, 12.15 Х/ф «Пираты Карибского моря. Проклятие «Чёрной жемчужины» 12+
13.15 Х/ф «Пираты Карибского моря. Сундук мертвеца» 12+
16.00 Одна за всех 12+
17.00 Подмосковные вечера 16+
18.00 Вечерние новости
18.15 Угадай мелодию 12+

Понедельник, 2 января
12.30 Профессиональный бокс. Деонтей Уайлдер против Артура Шпильки. Бой за звание чемпиона мира по версии WBC в супертяжёлом весе. Вячеслав Глазков против Чарльза Мартина. Бой за звание чемпиона мира по версии IBF 16+
14.00 Бой в большом городе 16+
15.00, 17.10, 19.05, 21.20, 01.55 Новости
15.05 Смешанные единоборства. UFC. Трансляция из США 16+
17.15 Х/ф «Военный фитнес» 16+
19.10, 07.55 Х/ф «Пьяный мастер» 12+
21.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Мидлсбро» - «Лестер». Прямая трансляция
23.25 Все на футбол! Лучшие голы 2016 г. в мировом футболе 12+
23.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер Сити» - «Бернли». Прямая трансляция
02.10 Футбол. Чемпионат Англии. «Вест Хэм» - «Манчестер Юнайтед». Прямая трансляция
04.10 «Английский футбол». Специальный репортаж 16+
05.00 Все на Матч! 12+
05.30, 10.00 Хоккей. Чемпионат мира среди молодёжных команд. 1/4 финала. Прямая трансляция из Канады

Вторник, 3 января
12.30 Профессиональный бокс. Руслан Чагаев против Лукаса Брауна. Бой за титул чемпиона мира по версии WBA в супертяжёлом весе 16+
14.00 Бой в большом городе 16+
14.55, 20.50 Дакар- 2017 г 12+
15.20, 17.45 Хоккей. Чемпионат мира среди молодёжных команд. 1/4 финала. Трансляция из Канады 0+
17.40, 20.05, 00.10 Новости
20.10 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Скиатлон. Женщины. 5+5 км. Прямая
21.00 Х/ф «Кровавый спорт» 16+
22.45, 00.15, 06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
23.10 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Скиатлон. Мужчины. 10+10 км. Прямая
01.00, 09.05 Все на хоккей! 12+
02.00, 10.05 Х/ф «Крадушый тигр, затаившийся дракон» 12+
04.15 Все на футбол! Лучшие голы 2016 г. в мировом футболе 12+
04.40 Футбол. Чемпионат Англии. «Борнмут» - «Ар-

19.00 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.20 Х/ф «Аватар» 16+
00.10 Х/ф «Шерлок Холмс. Шесть Тэтчер» 12+
01.40 Х/ф «Перевозчик 2» 16+
03.25 Х/ф «Осведомитель» 16+
05.25 Контрольная закупка 12+
Среда, 4 января
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.15 Х/ф «Трембита» 12+
08.20 Ледниковый период 12+
10.10, 12.10 Х/ф «Пираты Карибского моря. На краю Света» 12+
13.30 Х/ф «Пираты Карибского моря. На странных берегах» 12+
16.00 Одна за всех 12+
17.00 Подмосковные вечера 16+
18.00 Вечерние новости
18.15 Угадай мелодию 12+
19.00 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.25 Х/ф «Страна чудес» 12+
22.50 В поисках Дон Кихота 16+
00.45 Х/ф «Дьявол носит Prada» 16+
02.55 Х/ф «Последний американский герой» 16+
04.35 Модный приговор 12+
05.25 Контрольная закупка 12+
Четверг, 5 января
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Операция «С Новым годом!» 16+
08.35 Ледниковый период 12+
10.10 М/ф «Холодное сердце» 12+
12.10 Х/ф «Золушка» 12+
14.10 Х/ф «Снежный ангел» 12+

сенал». Прямая трансляция
07.05 Х/ф «Морис Ришар» 16+
12.10 Профессиональный бокс. Шейн Мозли против Давида Аванесяна. Бой за титул чемпиона WBA в полусреднем весе 16+
Среда, 4 января
12.30 Профессиональный бокс. Шейн Мозли против Давида Аванесяна. Бой за титул чемпиона WBA в полусреднем весе 16+
14.00 Бой в большом городе 16+
14.55, 19.15, 20.05, 21.40 Новости
15.00, 21.30 Дакар- 2017 г 12+
15.30, 21.45 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
16.25 Х/ф «Кровавый спорт» 16+
18.05 Все на Матч! Итоги года 12+
19.25 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Гонка преследования. Женщины. 10 км. Прямая
20.10, 11.55 «Точка». Специальный репортаж 16+
20.40 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Гонка преследования. Мужчины. 15 км. Прямая
22.25 Хоккей. КХЛ. «Барыс» (Астана) - «Спартак» (Москва). Прямая трансляция
00.55 Д/ф «Чемпионы» 16+
02.30 Х/ф «Поддубный» 6+
04.40, 09.05 Все на хоккей! 12+
05.00, 09.30 Хоккей. Чемпионат мира среди молодёжных команд. 1/2 финала. Прямая трансляция из Канады
07.25 Х/ф «Никогда не сдавайся 2» 16+
12.20 Детали спорта 12+
Четверг, 5 января
12.30 Профессиональный бокс. Мэгни Пакьяо против Тимоти Брэдли. Бой за титул чемпиона мира по версии WBO International в полусреднем весе 16+
13.55 Бой в большом городе 16+
14.55, 18.15, 20.50, 02.10 Новости
15.00, 20.40 Дакар- 2017 г 12+
15.30, 21.00, 23.45, 05.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.55, 18.20 Хоккей. Чемпионат мира среди молодёжных команд. 1/2 финала. Трансляция из Канады 0+
21.35 Биадлон. Live. Новый сезон 12+
22.05 Биадлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. Прямая
00.15 Футбол. Чемпионат Англии. «Тоттенхэм» - «Челси» 0+
02.15 Д/ф «Месси» 12+
04.00 Все на футбол! Лучшие голы 2016 г. в мировом футболе 12+
04.30 «Точка». Специальный репортаж 16+
05.30 Хоккей. Чемпионат мира среди молодёжных команд. Матч за 3-е место. Прямая трансляция из Канады

16.10 Одна за всех 12+
17.10 Подмосковные вечера 16+
18.00 Вечерние новости
18.10 Угадай мелодию 12+
19.00 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.25 Х/ф «Млечный путь» 12+
23.00 В поисках Дон Кихота 16+
00.00 Х/ф «Подальше от тебя» 16+
02.20 Х/ф «Омбре» 12+
04.30 Модный приговор 12+
05.25 Контрольная закупка 12+
Пятница, 6 января
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10, 02.50 Х/ф «Снежный ангел» 12+
08.30 Х/ф «Старик Хоттабыч» 12+
10.10 Х/ф «Частное пионерское» 12+
12.10 Х/ф «Свадьба в Малиновке» 16+
14.00 Голос 12+
16.10 Голос. На самой высокой ноте 12+
17.10 Подмосковные вечера 16+
18.00 Вечерние новости
18.10 Угадай мелодию 12+
19.00 Кто хочет стать миллионером? 16+
19.55 Поле чудес 12+
21.00 Время
21.20 Х/ф «Все сбудет-ся!» 12+
23.05 Х/ф «Барышня-крестьянка» 12+
01.05 Х/ф «Гусарская баллада» 12+
04.10 Оптина пустынь 12+
05.00 Рождество Христово. Прямая трансляция из Храма Христа Спасителя
Суббота, 7 января
07.00 Рождество 12+
07.55, 05.20 Х/ф «Моя любовь» 12+

07.55 Х/ф «Глаза дракона» 16+
09.30 Все на хоккей! 12+
10.00 Хоккей. Чемпионат мира среди молодёжных команд. Финал. Прямая трансляция из Канады
Пятница, 6 января
12.30 Профессиональный бокс. Деонтей Уайлдер против Криса Арреолы. Бой за титул чемпиона мира в супертяжёлом весе по версии WBC 16+
13.25 Бой в большом городе 16+
14.20, 20.05 Дакар- 2017 г 12+
14.45 Хоккей. Чемпионат мира среди молодёжных команд. Финал. Трансляция из Канады 0+
17.05 Биадлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. 0+
18.40 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Мужчины. 10 км. Прямая трансляция из Италии
20.15, 22.00, 23.45 Новости
20.20, 06.50 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
21.00 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Женщины. 5 км. Прямая трансляция из Италии
22.05 Биадлон. Кубок мира. Спринт. Женщины. Прямая
23.50, 11.10 «Сергей Ковалёв». Специальный репортаж 16+
00.10, 11.30 Профессиональный бокс. Сергей Ковалёв против Айзека Чилембы. Бой за титул чемпиона мира в полутяжёлом весе 16+
01.10 Профессиональный бокс. Сергей Ковалёв против Андре Уорда. Бой за титул чемпиона мира в полутяжёлом весе 16+
02.10 Х/ф «Джерри Магуайер» 16+
04.55 Баскетбол. Евролига. Мужчины. «Реал» (Мадрид, Испания) - ЦСКА (Россия). Прямая трансляция
07.30 Футбол. Кубок Англии. «Вест Хэм» - «Манчестер Сити» 0+
09.15 Конькобежный спорт. Чемпионат Европы. 0+
09.40 Бобслей и скелетон. Кубок мира. 0+
Суббота, 7 января
12.30 Профессиональный бокс. Сергей Ковалёв против Андре Уорда. Бой за титул чемпиона мира в полутяжёлом весе 16+
13.35, 14.30, 16.50, 18.50, 23.20, 02.40, 04.35 Новости
13.40 Бой в большом городе 16+
14.35, 20.10 Дакар- 2017 г 12+
15.05 Х/ф «Где живёт мечта» 12+
16.55 Десятка! 16+
17.10 Биадлон. Кубок мира. Спринт. Женщины. 0+
18.55 Биадлон с Дмитрием Губерниевым 12+
19.20 Биадлон. Кубок мира. Гонка преследования. Мужчины. Прямая

08.25 Х/ф «Варвара-краса, длинная коса» 12+
10.00, 12.00 Новости
10.15 Х/ф «Золушка» 12+
12.15 Федор Конюхов. Повелитель ветра 12+
13.20 Юбилейный концерт Раймонда Паулса 12+
16.10 Богородица. Земной путь 12+
18.00 Вечерние новости
18.15 Угадай мелодию 12+
19.00 Кто хочет стать миллионером? 12+
20.05, 21.20 Концерт Валерия и Константина Меладзе (кат12+) 12+
21.00 Время
22.40 В поисках Дон Кихота 16+
23.40 Х/ф «Хороший год» 16+
01.50 Х/ф «Оптом дешевле 2» 12+
03.30 Х/ф «Королевский блеск» 16+
Воскресенье, 8 января
05.45, 06.10 Наедине со всеми 16+
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.45, 01.45 Х/ф «Двенадцатая ночь» 12+
08.30 Х/ф «Три орешка для Золушки» 12+
10.15 Х/ф «Морозко» 12+
11.40 Ералаш
12.15 Марина Неелова. «Я умею летать» 12+
13.20 Х/ф «Ты у меня одна» 12+
15.15 Х/ф «Кинг Конг» 16+
18.45 Клуб Веселых и Находчивых 16+
21.00 Время
21.30 Сочи. Роза Хутор. Рождество 2017 г 12+
00.00 Х/ф «Скандалный дневник» 16+
03.30 Модный приговор 12+
04.30 Контрольная закупка 12+

20.20 Х/ф «Поддубный» 6+
22.30 Биадлон. Кубок мира. Гонка преследования. Женщины. Прямая
23.25 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Масс-старт. Мужчины. 15 км. Прямая трансляция из Италии
00.15 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Масс-старт. Женщины. 10 км. Трансляция из Италии 0+
01.00 Сноуборд. Кубок мира. «Биг-эйр». Прямая трансляция из Москвы
02.45 Х/ф «Разборки в стиле кунг-фу» 16+
04.40 Футбол. Чемпионат Италии. «Наполи» - «Сампдория». Прямая трансляция
06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
07.25 «Культ тура». Итоги года 16+
08.15 Конькобежный спорт. Чемпионат Европы. 0+
08.40 Бобслей и скелетон. Кубок мира. 0+
10.20 Д/ф «Месси» 12+
12.00 Профессиональный бокс. Эдурд Трояновский против Сезара Рене Куэнки. Бой за титул чемпиона мира в первом полусреднем весе 16+
Воскресенье, 8 января
12.30, 13.30 Бой в большом городе 16+
13.25, 15.35, 19.20, 20.15, 21.30, 00.10, 02.50 Новости
14.15, 21.20 Дакар- 2017 г 12+
14.40 Биадлон. Кубок мира. Гонка преследования. Мужчины. 0+
15.40 Биадлон. Кубок мира. Гонка преследования. Женщины. 9 км. Прямая трансляция из Италии
20.20 Биадлон. Кубок мира. Масс-старт. Мужчины. Прямая
21.35, 00.15, 06.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
22.30 Биадлон. Кубок мира. Масс-старт. Женщины. Прямая
23.30 Лыжный спорт. «Тур де Ски». Гонка преследования. Мужчины. 9 км. Прямая трансляция из Италии
00.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ. «Зенит» (Санкт-Петербург) - «Химки». Прямая трансляция
02.55 Реальный бокс 16+
03.55 Профессиональный бокс. Федор Палазов (Россия) против Уриэля Барреры (Мексика). Прямая трансляция из Латвии
06.45 Х/ф «Где живёт мечта» 12+
08.30 Конькобежный спорт. Чемпионат Европы. 0+
08.55 Бобслей и скелетон. Кубок мира. 0+
10.05 Х/ф «Куколка» 16+

РОССИЯ 1

Понедельник, 2 января
05.15 Х/ф «Варенька» 12+
07.15 Х/ф «Варенька. Испытание любви» 12+
11.00, 20.00 Вести 12+
11.40, 20.40 Вести. Местное время 12+
11.55 Т/с «Братья по обмену» 12+
13.50 Песня года 12+
16.20 Т/с «Между нами девочками» 12+
20.55 Т/с «Цветок папоротника» 12+
00.45 Т/с «Кукушечка» 12+
02.15 Х/ф «Люди и манекены» 12+
03.40 Городок 12+
Вторник, 3 января
05.15 Т/с «Двенадцать стульев» 12+
06.40 М/ф «Маша и Медведь» 12+
07.15 Х/ф «Варенька. Наперекор судьбе» 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести 12+
11.40, 20.40 Вести. Местное время 12+
11.55 Т/с «Братья по обмену» 12+
14.20 Юмор года 16+ 12+
16.20 Т/с «Между нами девочками» 12+
20.55 Т/с «Цветок папоротника» 12+
00.45 Т/с «Кукушечка» 12+

2 января, понедельник
07:30 Хаар Уллуктэй, Чысхаан и Чолбон 6+
08:30 Кинозавод 6+
09:15 Дойдум дьоно (Өлөөн ТВ) 6+
09:30 Питер-лайф 6+
09:45 Вперед! Новый Год! (Зырянка ТВ) 6+
10:30 Остуруйа абыланнаах дойдутугар 6+
12:00 Олох түгэннэрэ 6+
12:30 Эн-сулускун! 13:30 В единстве народов-сила России 6+
14:00 В мире музыки 6+
14:30 Тиа сирэ 6+
15:00 Будем вместе 6+
15:15 Бал чемпионов 6+
16:15 Т.О.К.6+
17:15 Айылгы 6+
18:15 ТВ-спорт 6+
18:45 Советуем 6+
19:00 Сахалы киинэтэ көрүбүг 6+
20:30 Музыка мин олохпор... Антон Иванов 6+
21:15 В кадре-республика (ТВ Чароит) 6+
21:45 Сага ырыа 6+
22:15 «Доллоох эрэ буол...» Антон кэнсиэрэ 6+
3 января, вторник
07:30 Дойдум дьоно (Панорама ТВ) 6+
07:45 В кадре-республика (Томпо ТВ) 6+
08:00 Сага ырыа 6+
08:30 Кинозавод 6+
09:15 Последние страницы декабри (Чароит ТВ) 6+
09:45 Молодой Новый Год 6+
10:30 В гостях у Снежной Королевы 6+
12:00 Олох түгэннэрэ 6+
12:30 Эн-сулускун! 13:30 Республикаба тыа хаһаайыстыбатыгар сыл тумуктэрэ 6+
14:00 В мире музыки 6+
14:30 Дьэ, дождьтоор, буолар да эбит! 6+
15:15 Прогресс 6+

02.20 Х/ф «Люди и манекены» 12+
03.40 Городок 12+
Среда, 4 января
05.20 Т/с «Двенадцать стульев» 12+
06.45 М/ф «Маша и Медведь» 12+
07.20 Х/ф «Варенька. И в горе, и в радости» 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести 12+
11.40, 20.40 Вести. Местное время 12+
11.55 Т/с «Братья по обмену» 12+
14.20 Новая волна 12+
16.20 Т/с «Между нами девочками» 12+
20.55 Т/с «Цветок папоротника» 12+
00.45 Т/с «Кукушечка» 12+
02.20 Х/ф «Люди и манекены» 12+
03.30 Городок 12+
Четверг, 5 января
05.00 Т/с «Двенадцать стульев» 12+
06.45 М/ф «Маша и Медведь» 12+
07.20 Х/ф «Варенька. И в горе, и в радости» 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести 12+
11.40, 20.40 Вести. Местное время 12+
11.55 Т/с «Братья по обмену» 12+
14.20 Юбилейный вечер Олега Газманова 12+

16.20 Т/с «Между нами девочками» 12+
20.55 Т/с «Цветок папоротника» 12+
00.45 Т/с «Кукушечка» 12+
02.20 Х/ф «Люди и манекены» 12+
03.45 Городок 12+
Пятница, 6 января
05.05 Т/с «Двенадцать стульев» 12+
06.45 М/ф «Маша и Медведь» 12+
07.20 Х/ф «Варенька. И в горе, и в радости» 12+
11.00, 20.00 Вести 12+
11.40 Вести. Местное время 12+
11.55 Т/с «Братья по обмену» 12+
13.45 Юбилейный вечер Александра Розенбаума 12+
16.25 Т/с «Между нами девочками» 12+
20.55 Д/ф «Отогрей мое сердце» 12+
23.00 Рождество Христово. Прямая трансляция торжественного Рождественского богослужения 12+
01.00 Х/ф «Монах» 12+
01.40 Х/ф «Свой-Чужой» 12+
Суббота, 7 января
04.10 Х/ф «Алёнка из Почитанки» 12+
07.55 «Рождественская Песенка года» 12+

10.10 Сто к одному 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести 12+
11.20 Рождественское интервью Святейшего Патриарха Кирилла 12+
11.45, 14.20 Х/ф «Птица в клетке» 12+
16.05, 20.35 Т/с «Мой любимый Папа!» 12+
00.10 Х/ф «Школа для толстухек» 12+
Воскресенье, 8 января
04.20 М/ф «Снежная королева-2. Перезаморозка» 12+
05.40 Х/ф «12 месяцев. Новая сказка» 12+
07.35 Сам себе режиссёр 12+
08.20, 04.25 Смехопанорама 12+
08.50 Утренняя почта 12+
09.30 Сто к одному 12+
10.20 Вести-Москва 12+
11.00, 14.00, 20.00 Вести 12+
11.20 Золотая магия XXI века в Крокус Сити Холле 12+
12.30 Смеяться разрешается 12+
14.20 Х/ф «Всё будет хорошо» 12+
18.00 Х/ф «Кузнец моего счастья» 12+
20.35 Новогодний голубой огонёк - 2017 г. 12+
00.30 Х/ф «Деревенский романс» 12+

09:00 Сага дьылыннан! 6+
09:15 Питер-лайф 6+
09:30 В мире музыки 6+
10:00 Советуем 6+
10:15 Истинг илдьит 6+
11:00 Хранители времени 6+
11:45 Рождественское поздравление епископа Якутского и Ленского Романа 6+
12:00 Олох түгэннэрэ 6+
12:30 ТВ-спорт. Спортивный Якутск 6+
13:30 Дойдум дьоно (Татта ТВ) 6+
14:00 «Сага дьылы-Көөчөөн көрдүүн»... 6+
17:00 Геван 6+
18:15 Саардаана 6+
18:15 Истинг илдьит 6+
19:00 Сахалы киинэтэ көрүбүг 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 В кадре-республика (Алдан ТВ) 6+
21:30 «Русь» концерт 6+
8 января, воскресенье
07:30 Нунни 6+
08:15 Кинозавод 6+
09:00 Простые истины 6+
09:30 Полярная звезда 6+
10:15 Истинг илдьит 6+
11:00 Кэм кэрэһитэ 6+
11:30 Хранители времени 6+
12:00 Олох түгэннэрэ 6+
12:30 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ) 6+
12:45 Дойдум дьоно (Нурба ТВ) 6+
13:30 В кадре-республика (Бэрдигэс ТВ) 6+
14:00 «Сага дьылы-Көөчөөн көрдүүн»... 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Байанай 12+
18:00 Советуем 6+
18:15 Истинг илдьит 6+
19:00 Сахалы киинэтэ көрүбүг 6+
20:30 Сага ырыа 6+
21:15 «Санааларым-мин кынаттаах ыраларым» Степан Васильев кэнсиэрэ 6+
22:45 Dance empire Shou 6+

ВНИМАНИЕ – ДЕТИ!

В период с 22 декабря 2012 г. по 07 января 2017 г. всей территории Намского района проводится 4-й этап профилактического мероприятия «Внимание – Дети!». В дни проведения этого мероприятия сотрудники ГИБДД проверяют эксплуатационное состояние подъездных путей к образовательным учреждениям.

Цель данного мероприятия: напомнить всем участникам дорожного движения о необходимости бережного отношения к юным пешеходам и пассажирам. Статистика 2016 года свидетельствует о том, что проблема детского дорожно-транспортного травматизма остро стоит в Намском улусе, с начала 2016 года в Намском рай-

оне произошло 3 дорожно-транспортных происшествия с участием детей, в которых пострадало 3 детей, все дети пострадали по вине взрослых.

Уважаемые взрослые! В дни школьных каникул ваши дети будут в постоянном движении, в роли пешеходов и пассажиров. Убереечь их от беды- наш с вами долг и обязанность. Взрослым необходимо подавать добрый пример безопасного поведения на дороге, особенно если вы сопровождаете ребенка.

Поэтому контролируйте нахождение ребенка на улице, напоминайте о правилах безопасного поведения.

Обучайте детей безопасному поведению на дорогах и улицах. Помогите

им сориентироваться в дорожной ситуации.

Уважаемые родители! Выберите детям безопасные маршруты следования в школу и обратно, лично сопроводите учащихся начальных классов. Главный залог безопасности вашего ребенка на дороге – ваше участие и личный пример.

Уважаемые водители! Не забывайте, что в соответствии с Правилами дорожного движения Вы обязаны пропустить пешеходов, переходящих проезжую часть дороги по пешеходному переходу.

Всегда помните, что ваши близкие и дети – тоже пешеходы!

БЕРЕДИТЕ ЖИЗНЬ ВАШИХ ДЕТЕЙ!
Инспекция пропаганды

ЫҤЫРЭХ МЫҤҤАР

Күндү ийэбитин, эдьийбитин **ЗЕМСКОВА СВЕТЛАНА СТЕПАНОВНА** 60 саастаах үбүлүйгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт Эйиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, оҕолорун тапталларыгар бигэнэн үһүн дьоллоох олоҕу. Эн бэриниилээх үлэн үөһүтэр эрэ буолбакка, биһиэхэ көмөлөһөн, үтүө сүбэһит, амарах ийэ тапталынан угуттаан иитэн, такайан таһаарбыккар биһиги барҕа махталбытын, алгыспытын тиирдэбит. Үлэр үйэлэр тухары санаабытын барыта сатана турдун, саргылаах санаан бар дьонун угуттаатын!

Оҕолорун, аймахтарын

Күндү олоҕум аргыһын, тапталлаах аар тойон аҕабытын, эйэбэс эһэбитин, Арбын, Хатын Ары, Ленскэй нэһиликтэр, Нам улуһун Ытык киһитин, дойдутар икки ардыларынааҕы, Саха республикатын суруйааччыларын союһун, «Отуу уота» литературнай түмсүү чилиэнин, аҕыс кинигэ, уостан түспэт «Кыыс кэрэ Нам сирэ», «Арбын миһигин угуулар», Чэй эрэ, доҕоттор, туйуоһун!», «Ылдьаа хайыһара», «Тыа сирэ барахсан» өрөгөй ырыаларын авторун, биллэр поэты, Нам Арбыныттан төрүттээх Хатырык нэһилигин олохтообун **ЮРИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ ПОТАПОВЫ — САРГЫНЫ** 75 сааскын туолар өрөгөйдөөх үбүлүйгүнэн ис сүрэхпиттэн эбэрдэлибит!

Күндү киһибитигэр ыра санаан кынатыгар уйдаран, өссө да уран тыл ураты кылларын таарый, ийэ тыл кестүбэт күлүүһүн көрдөө, төрөбүт төрүт буор кэрэтин хонуй, хоһоонун хонута сибэкки кырдалынан туоллун, олохун уйгу чороно толору кымыстаах буоллун диэн алгыбыт, аймах дьонун ытыктабылын ылан, билэр дьонун биһирэбилдин истэн, ыччатын сылаас тапталын, сиэнэрин, хос сиэнин мичээрин ингэрэн санаан сандаардын, үйэн уһаатын!

Эбэрдэни, махталы, тапталы кытта Хатырыктан кэргэни Анастасия Капитоновна, Арбынтан, Көбөкөнтөн, Намтан, Дьокуускайтан, Мэгэ Хагалас Аллараа Бэстээжиттэн оҕолорун, сиэнэрин, хос сиэнин Потаповтар, Сидоровтар, Пятакинтан, Бочкаревтар, Ураннар, Баишевтар

КҮНДҮ ТАБААРЫСТАР! ДОҔОТТОР!

Сырылыаах, араас дьикти түгэnnepдээх сылбытын атааран эрэбит. 2016 сылга биһиги араас политической мэхэйдэри, ыарахаттары көрүстэрбит да сылы быһа дойдубут, норуоттук чыһин туһугар туруулаһан үлэлээтибит. Быыбар түмүгүттэн хомойобут, ол эрэн сирдээхтик олоххо дьулуурбутун ыһыктан кэбиспэпит, өссө муударай уонна күүстээх, түмсүүлээх буоллубут. Аһан ээр сыл биэрбит үөрэҕин көннөрөрдүү инникигэ эрэллээхтик 2017 сылга үктэнэбит.

2017 сыл Улуу Октябрьскай Социалистическай революция сүүс сылын бэлиэтиир сылбыт буолар. Кэлэр сыл биһиэхэ саҥа сүүрээnnepи, араас ыарахаттары бэлэмниир, ол эрэн үчүгэй кыһаны кыйаарыгар эрэлбит күүстээх. 1917 сыл Октябьүгүн ыһыллыбыт Россия инникитигэр сырдык суолу көрөбүт. Сирдээх олоххо дьулуһууга кэлэр сыл бигэ тирэҕинэн буолуохтун.

Үүнэр сыл тус бэйэжитигэр, чугас дьонгутугар дьолу баҕарабыт. Эһиги санааҕыт халлаан сырдыгын курдук ыраас сырдык буоллун! Ийэ

Айыы киһитэ аһыныгас, күн киһитэ көмүскэс

Ахсынньы 23 уонна 28 күннэригэр Нам улуһун урбаанньытара «Бизнес-инкубатор» салалтатын, резиденнэрин көрүлээһиннэринэн улуустааҕы оҕо реабилитационнай киинин (приют) иитиллээчилэригэр уонна инбэлиит оҕолорго Саҥа дьылын бэлэх, миньигэс ас, оонньуур эгэлгэтин, спортивнай тээбириннэри, үөрэх малын үөрүүлээх быһыыга-майгыга туттардылар. Кырачааннар бэлэхтэри ылан тылларыттан матан, сирэйдиин-харахтыын сырдаан, үөрэн-көтөн махталларын биллэрдилэр. Улахаттар сэмэйдик баһыбалаан урбаанньыттар сүргэлэрин көтөхтүлэр.

Киһиэхэ кыра да наада, ыарахан балаһыаньылаах оҕолор уустук олохторун маньык түгэн кизгэппитин, инники олохторугар эрэл кымын сахпыттын өйдүү-саныы сылдыахтара. Баҕар, ким эрэ «Мин улааттахпына эмиз маньык урбаанньыт буолан атаһар турдахпына, эмиз маньык оҕолорго бэлэх онгортон үөрдүм диэн санааламмыта буолуо. Бэлэхтэри сорохтор харчынан, сорохтор саҥа таһаһынан, малынан-салынан туттардылар. Бу акцияга кытты-

дойдубут баараҕай ситиһиилэринэн, бар дьоммут дьонун олохторунан, түмсүүлэринэн киһи туттуубут күүһүрдүн! Дьоллоох буолун! Саҥа дьылын!

РФКП Саха республикатын комитета

Кафедра языкознания Намской улусной гимназии от всей души поздравляет заместителя директора по УМР и учителя английского языка **АЛЕКСЕЕВУ ЕКАТЕРИНУ СТЕПАНОВНУ**, отличника образования РС(Я), обладателя серебряного знака «Учительская слава» с почетом Почетной грамоты Главы Республики Саха (Якутия) Борисова Е.А. и присуждением звания «Методист РС(Я)».

Добросовестный труд, профессионализм, преданность делу обучения и воспитания подрастающего поколения прекрасно сочетаются с личными деловыми качествами Екатерины Степановны.

Желаем дальнейших успехов в работе, творческих свершений, крепкого здоровья и благополучия Вам и вашей семье.

Руководитель кафедры Голикова Л.Г.

Күндү коллегабытын **ЕГОРОВА АННА ИВАНОВНА** үйэ анардаах үбүлүйүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Өр сылларга оҕо иттиитигэр, үөрэтиитигэр кыһамныылаах үлэҕин үрдүктүк сыаналыыбыт. Эн иитээччи быһыытынан ыраахтан сылдар оҕолорго ийэли сыһыанын, үөрэхтэригэр көмөн кинилэр олохторугар ситиһиилэрин төрүөтэ буоларын бэлиэтиибит. Эйигин уран тарбахтаах, сатабыллаах хаһаайканы, иллээх дьиз кэргэн ийэтин куруутун сөҕө-махтайа көрөбүт.

Күндү Анна Ивановна, бу кэрэ-бэлиэ күнгэр Эйиэхэ баҕарабыт күн уотугар күлүмүрдүү оонньуур күндү таас курдук кытаанах доруобуйаны, олонхо дойдутугар ойууланар оһуордаах-бичиктээх уйгу-бийан тыыннаах үһүн дьоллоох олоҕу! Күн тэнэ күндү оҕолорун өрүү үөрдэ сырыттынар, чугас аймах-билэ дьонун, доҕотторун тапталлара, үтүө санаалара Эйигин кынаттаан кэрэбэ, үтүөбэ эрэ үһүйдуннар диэн алгыбыт.

Эбэрдэни кытта ХСФЛ коллектива

Тапталлаах аҕабытын, эйэбэс эһэбитин, сахалы оһуордаах-мандардаах атаһа таһаһы онгорор, Саха сиригэр дьонун-сэргэтин үөрдэр, аан дойдуту таһымыгар таһсар сахалы таһаһы-сабы ситэрэр таһаас маастара, 1 Хомустаахтан төрүттээх Үөдэй олохтообун **ПРОКОПЬЕВ АФАНАСИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ** 55 сааскын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүйгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Күндү киһибитигэр чэгиэн туругу, киһи мас курдук кытаанах доруобуйаны, күн сиритигэр баар бары үтүөнү, кэрэни, дьоллоох олоҕу баҕарабыт! Чугас дьонун сылаас сыһыаннара, дьон-сэргэ ытыктабыла Эйигин мэлдьи арыаллаатын, күүскэр күүс эптин. Бу курдук өрүү үөрэ-көтө, эдэрчи эрчимгин ыһыктыбакка сырыт. Биһиги Эйигин олус күүскэ таптыыбыт!

Истин эбэрдэни кытта оҕолорун, күтүөтүн, сиэнэрин

ҮТҮӨ САНАА - КҮНДҮ БЭЛЭХ

спыт бары урбаанньыттарыгар махталбытын тиирдэбит: С.И. Макарова («Светлана» маф.), Б.Г. Новгородов («КОПИР+» ТК), Е.А. Игнатова («Осьминожка» маф.), Д.Г. Корнилова («Чэгиэн» аптека), Л.П. Румянцова («Эргимтэ» маф.), Е.И. Эверстова (Партизан пекарнята), М.И. Слепцова (Көбөкөн пекарнята), А.Е. Челикова («Мания» маф.), «Энсиэли хотугута» вокальный ансамбль, Д.М. Новгородова («Кырдал» маф.), Д.А. Касьянова («Евдокия» маф.), А.И. Соловьев («Төрүт уу»), Ю.В. Петров («Тот- Ас» сыах), Г.Г. Маркова («Gelena» ателье), В.И. Лебедева (П. Хомустаах пекарнята), С.А. Протопопова («NamBurger» кафе), Р.А. Кутуков («Энсиэли» такси сулууспата), Е.Р. Кутукова (ритуальный агентство), С.И. Дмитриева («Фортуна» банкет саалата), О.В. Дмитриев (тутуу тэрилтэ), Р.Г. Лукин («Кулаада» ГКФХ), А.Б. Бережнева («Бережнева» ГКФХ), И.И. Бечканов («Бечканов» ГКФХ), П.П. Соловьев («АвтоРесурс» маф.), Харатаа-

АЭБ ПАРТНЕР МИКРО ФИНАНСОВАЯ КОМПАНИЯ

www.aeb-mfk.ru

№ Свидательства в реестре ЦБ 1603698007994 от 16.11.2016 г.

ОБЪЯВЛЯЕМ ОБ ОТКРЫТИИ ОФИСА В г. ЯКУТСКЕ ПО ВЫДАЧЕ КРАТКОСРОЧНЫХ ЗАЙМОВ

■ ЗАЙМЫ от 1 000 до 30 000 рублей на срок до 14 дней *

■ ПО ОДНОМУ ДОКУМЕНТУ

Мы открыты для сотрудничества!

*Диапазон значения годовой процентной ставки: от 511,00 до 584,00% Проценты, начисляемые по Договору потребительского займа не могут превышать четырехкратный размер суммы займа.

ООО МФК «АЭБ Партнер».

Данная информация не является публичной офертой.

Намцы, ул. С. Платонова, 2, автовокзал

тел. для справок: 8-924-766-40-14

Режим работы: с 10:00 до 19:00

перерыв с 14:00 до 15:00

Без выходных.

РЕШЕНИЕ №55-01 от «27» декабря 2016 г. Об утверждении бюджета МО «Хомустахский 1-й наслег» РС(Я) на 2017 год

Рассмотрев представленный проект местного бюджета на 2017 год с приложениями к нему документами, и руководствуясь Бюджетным кодексом РФ, Законом РС(Я) «О бюджетном устройстве и бюджетном процессе в РС(Я)», Уставом МО «Хомустахский 1-й наслег» РС(Я), Положением о бюджетном процессе в муниципальном районе (городском округе) «Намский улус», прогнозом социально-экономического развития МО «Хомустахский 1-й наслег» РС(Я), Наследный совет депутатов МО «Хомустахский 1-й наслег»

РЕШИЛ:

1. Утвердить основные характеристики и иные показатели местного бюджета на 2017 год:

1) прогнозируемый общий объем доходов в сумме 31 243 560,30 рублей, из них налоговые и неналоговые доходы в сумме 2 068 360,30 рублей, безвозмездные поступления в сумме 29 175 200,00 рублей, из них межбюджетные трансферты из государственного бюджета РС(Я) в сумме 27 052 500,00 рублей;

2) общий объем расходов местного бюджета в размере 31 243 560,30 рублей;

3) дефицит местного бюджета в размере 0 тыс. рублей.

2. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по налоговой, бюджетной и экономической политике (предс. Заболоцкая Н.В.).

Председатель Наследного совета МО «Хомустахский 1-й наслег» РС(Я) Николаев Ю.А.

Глава МО «Хомустахский 1-й наслег» РС(Я) Жирков В.Г.

студия).

Приют оҕолорун «Фудмания» кафе хаһаайката Лена Дмитриева пицца араһынан, Партизан пекарнятын директора Елена Эверстова улахан миньигэс тордунан күндүлээтилэр. Улуус урбаанньыттарын ааттарыттан эдэр урбаанньыттар Валерий Федоров, Юрий Петров, Гелена Маркова, «Бизнес-инкубатор» салайааччылары Марфа Тарабукина, Алексей Винокуров уонна Борис Бугаев бэлэхтэри туттардылар. «Подальок!» дьиз кырачаан киһи саҥа ал-

ла Алина Харатаала Кыһа («Мир шитья» маф.), А.Л. Стрекаловский («МОАНДстрой» ХЭТ), Л.М. Петров (Модут пекарнята), А.А. Сидорова («Илгэ» ПО), В.Е. Филиппова («Сардаана» кафе), В.Е. Верховцева, С.С. Верховцев («Veronica» кондитерская сыах), М.А. Парникова (кондитерская сыах), Т.К. Слепцова («АМВЕЙ» маф.), А.А. Кириллина («ROSA» маф.), Л.П. Попова («Ассоль» ТК), А.П. Винокурова («Happy baby» маф.), Ю.П. Ермолаев («Юрбина» кафе), В.С. Новгородова (автосервис), Д.А. Матвеева («Тиара»

чайан үөрүүтүн биллэрдэ, муштубут дьону күллэрдэ.

Ити курдук, инбэлиит оҕолор бырааһынньыктарыгар Вероника Верховцева уонна Мира Парникова онгорбут тортарын кытта бэлэхтэри эмиз туттардылар. Саҥа үүммүт 2017 сыл акцияга кыттыбыттарга бэйэ-бэйэни өйөһүүнү, онтон тирэх ылан, ситиһи-

лээх үлэни-хамнаһы, үүнүүнү-сайдыны, тахсыны, табылыны аҕалын диэн алгыбыт.

«Бизнес-инкубатор» пресс-сулууспата

РЕШЕНИЕ от 28 декабря 2016 г. № 14-1 Об утверждении бюджета муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2017 год и плановый период 2018 и 2019 годов

Рассмотрев представленный проект местного бюджета на 2017 год и плановый период 2018 и 2019 годов с приложенными к нему документами, и руководствуясь Бюджетным кодексом Российской Федерации, Уставом муниципального образования «Намский улус», Положением о бюджетном устройстве и бюджетном процессе в муниципальном образовании «Намский улус» Республики Саха (Якутия), прогнозом социально-экономического развития муниципального образования «Намский улус», Улусный Совет депутатов муниципального образования «Намский улус», решил:

Статья 1. Основные характеристики бюджета МО «Намский улус»

1. Утвердить основные характеристики и иные показатели местного бюджета на 2017 год:

1) прогнозируемый общий объем доходов местного бюджета в сумме 2 501 876 090,0 рублей, из них налоговые и неналоговые доходы в сумме 119 720 970,0 рублей, безвозмездные поступления в сумме 2 382 155 120,0 рублей, из них межбюджетные трансферты из государственного бюджета Республики Саха (Якутия) в сумме 2 345 440 600,00 рублей;

2) общий объем расходов местного бюджета в сумме 2 506 876 090,00 рублей;

3) дефицит местного бюджета в сумме 5 000 000,0 рублей.

2. Утвердить основные характеристики и иные по-

ИНФОРМАЦИЯ О ПОСТАНОВКЕ НА ГОСУЧЕТ НВОС

Согласно статье 69.2 ФЗ от 10.01.2002 № 7-ФЗ № «Об охране окружающей среды» объекты, оказывающие негативное воздействие на окружающую среду (НВОС), подлежат постановке на государственный учет юридическими лицами и индивидуальными предпринимателями, осуществляющими хозяйственную и (или) иную деятельность на указанных объектах, в Управлении Росприроднадзора по РС(Я) или Минприроды РС(Я). Постановка на государственный учет объектов, оказывающих НВОС, осуществляется на основании заявки о постановке на государственный учет, которая подается юридическими лицами или индивидуальными предпринимателями не позднее чем в течении шести месяцев со дня начала эксплуатации указанных объектов. Форма заявки о постановке на государственный учет, содержащей сведения для внесения в государственный реестр объектов, оказывающих НВОС, в том числе в форме электронных документов, подписанных усиленной квалифицированной электронной подписью, утверждена Приказом Минприроды России от 23.12.2015 № 554. Заявка готовится на каждый объект, оказывающий НВОС и эксплуатируемый юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем.

В связи с вводом с 01.12.2016 г. в эксплуатацию ГИС, предназначенной для ведения государственного реестра объектов, оказывающих НВОС, в виде программно-технического обеспечения учета объектов НВОС (далее — ПТО УОНВОС), регистрация заявок о постановке на учет объектов НВОС будет осуществляться и использованием ПТО УОНВОС. Заявитель подает заявку на регистрацию объекта НВОС с помощью бесплатного средства подготовки отчетности природопользователя («Модуль при-

Комиссия по чрезвычайным ситуациям МО «Намский улус» предупреждает:

На основании распоряжения Главы МО «Намский улус» от 26 декабря 2016 №1225-р «Об объявлении режима «Повышенная готовность» в период новогодних, праздничных дней на территории МО «Намский улус» и протокола КЧС улуса №20 от 19 декабря 2016 года в период с 09:00 26 декабря 2016 года по 09:00 15 января 2017 года рекомендовать главам МО поселений и руководителям организаций:

- Принять распорядительные документы по объявлению режима «Повышенная готовность» и копию документа предоставить в адрес ГО ЧС, ЕДДС администрации МО «Намский улус» тел.факс 42-342, 42-508, в срок до 30.12.2016г;

- Организовать круглосуточное дежурство руководителей и должностных лиц на подведомственных объектах и администрациях муниципальных образований, в период режима «Повышенная готовность»;

- Уточнить планы действий (взаимодействий) по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций;

- Провести уточнение планов по привлечению сил и средств, дежурно-диспетчерских и аварийных служб, при необходимости усилить дополнительными бригадами;

- Организовать информирование населения о мерах по обеспечению пожарной безопасности, обратив особое внимание на предупреждение пожаров

казатели местного бюджета на плановый период 2018 и 2019 годы:

1) прогнозируемый общий объем доходов местного бюджета на 2018 год в сумме 2 204 260 190,00 рублей, на 2019 год в сумме 2 184 019 410,0 рублей, из них налоговые и неналоговые доходы на 2018 год в сумме 127 197 070,0 рублей и на 2019 год в сумме 135 388 690,0 рублей, безвозмездные поступления на 2018 год в сумме 2 077 063 120,00 рублей и на 2019 год в сумме 2 048 630 720,00 рублей, из них межбюджетные трансферты из государственного бюджета Республики Саха (Якутия) на 2018 год в сумме 2 042 348 600,00 рублей и на 2019 год в сумме 2 013 916 200,00 рублей;

2) общий объем расходов местного бюджета на 2018 год в сумме 2 196 260 190,00 рублей и на 2019 год в сумме 2 178 019 410,00 рублей;

3) профицит местного бюджета на 2018 год в сумме 8 000 000,0 рублей и на 2019 год в сумме 6 000 000,0 рублей направить на погашение бюджетного кредита.

Статья 16. Вступление в силу настоящего решения.

Настоящее Решение вступает в силу с 1 января 2017 года.

Статья 17. Официальное опубликование
Настоящее Решение подлежит опубликованию на официальном сайте муниципального образования «Намский улус» в сети Интернет на веб-портале www.sakha.gov.ru в течение десяти рабочих дней после его подписания.

**Председатель Улусного (районного) Совета
И.Р. Попов
Глава улуса А.П. Атласов**

родопользования»), размещенного на официальном сайте Росприроднадзора по адресу <http://rpn.gov.ru/otchtnost>, либо с помощью размещенного в сети Интернет «Личного кабинета» природопользователя по адресу: <https://lk.fsrpn.ru>. Все пошаговые инструкции по подаче заявки представлены на сайте Росприроднадзора — rpn.gov.ru. Заявки в бумажном виде не принимаются. Свидетельство о постановке на госучет в бумажном виде не формируется и заявителю не направляется.

ЮЛ и ИП должны встать на госучет до 31.12.2016 г. За невыполнение или несвоевременное выполнение обязанности по подаче заявки на постановку на госучет с 01.01.2017 г. предусмотрена административная ответственность по статье 8.46 КоАП РФ.

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУХУН ОЛОХТООХТОРО!

® «Төрүт уу» тэрилтэ «Олонхо» атыы дьиэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска диэри, баскыһыаннаҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска диэри үлэлиир.

Дьыһэ тиэрдэн биэрии диспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска диэри үлэлиир.

Билсэр телефоннар: **8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70.** Баскыһыаннаҕа дьыһэ тиэрдии оһоһуллубат.

Считать недействительными утерянные: паспорт 9807 070598 от 13.09.2007 г., СНИЛС, страховой медполис, справка МСЭК (по инвалидности), выданные на имя Эверстова Иннокентия Иннокентьевича

ХАҢЫАТ АНЫГЫСКИ НҮӨМЭРЭ ТОХСУННҮ 10 КҮНҮГЭР ТАХСАР

по причине нарушения правил устройства и эксплуатации электрооборудования и печей, а также неосторожного обращения с огнем;

- Организовать проверки трудовой дисциплины и соблюдения технологического режима на подведомственных объектах;

- Принять все необходимые меры по соблюдению обязательных требований пожарной безопасности и безаварийной эксплуатации собственных объектов;

- Взять под особый контроль проведение культурно-массовых мероприятий вне помещений с применением пиротехнических изделий в местах массового скопления людей;

- В местах массовых гуляний выделить специально оборудованные площадки для использования (запуска) пиротехнических изделий;

- Категорически не допускать проведение новогодних праздничных мероприятий на объектах с нарушением требований пожарной безопасности, а также с организацией питания детей блюдами домашнего приготовления в образовательных учреждениях и в детских садах;

- Усилить работу по проведению внеплановых проверок объектов образования, здравоохранения, культуры, жизнеобеспечения и в учреждениях социальной сферы с круглосуточным пребыванием людей на обеспечение противопожарной безопасности;

- Провести проверки по соблюдению противопожарного режима на объектах, учреждениях, в том числе в части соблюдения

режима курения, применения бытовых электрических и электронагревательных приборов и устройств;

- Обеспечить в период праздничных дней в установленном порядке проведение проверки мест проживания семей, относящихся к категории «неблагополучные», особое внимание обратить на соблюдение противопожарного режима;

- Усилить профилактическую работу в период новогодних праздников в жилом секторе;

Рекомендовать Главам МО поселений:

- совместно с подразделениями ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС (Я)» провести работу в детских, образовательных учреждениях, предприятиях и организациях по обеспечению безопасности людей на водных объектах в зимний период;

- организовать работу по информированию населения о мерах безопасности на водных объектах;

- организовать работу в средствах массовой информации и местах массового пребывания людей по информированию населения о мерах безопасности на водных объектах среди детей и подростков;

- не допускать несанкционированные выезды на лед на р.Лена.

Уважаемые жители Намского улуса, просим Вас соблюдать правила ТБ, ПБ и охраны труда. Желаем провести праздничные без происшествий и несчастных случаев.

ЕДДС

Информация о постановке на госучет НВОС

Согласно статье 69.2 ФЗ от 10.01.2002

№ 7-ФЗ «Об охране окружающей среды»

объекты, оказывающие негативное воз-

действие на окружающую среду (НВОС),

подлежат постановке на государственный

учет юридическими лицами и индивидуаль-

ными предпринимателями, осуществляющими

хозяйственную и (или) иную деятельность на

указанных объектах, в Управлении Росприрод-

надзора по РС(Я) или Минприроды РС(Я). Постанов-

ка на государственный учет объектов, оказывающих

НВОС, осуществляется на основании заявки о по-

становке на государственный учет, которая подается

юридическими лицами или индивидуальными пред-

принимателями не позднее чем в течении шести меся-

ца с дня начала эксплуатации указанных объектов. Форма заявки о

постановке на государственный учет, содержащей сведения для вне-

сения в государственный реестр объектов, оказывающих НВОС, в

том числе в форме электронных документов, подписанных усиленной

квалифицированной электронной подписью, утверждена Приказом

Минприроды России от 23.12.2015 № 554. Заявка готовится на каж-

дый объект, оказывающий НВОС и эксплуатируемый юридическим

лицом или индивидуальным предпринимателем.

В связи с вводом с 01.12.2016 г. в эксплуатацию ГИС, предназна-

ченной для ведения государственного реестра объектов, оказыва-

ющих НВОС, в виде программно-технического обеспечения учета

объектов НВОС(далее – ПТО УОНВОС), регистрация заявок о по-

становке на учет объектов НВОС будет осуществляться и исполь-

зованием ПТО УОНВОС. Заявитель подает заявку на регистрацию

объекта НВОС с помощью бесплатного средства подготовки отчет-

ности природопользователя («Модуль природопользования»), раз-

мещенного на официальном сайте **Росприроднадзора по адресу**

<http://rpn.gov.ru/otchtnost>, либо с помощью размещенного в се-

ти Интернет «Личного кабинета» природопользователя по адресу

<https://lk.fsrpn.ru>. Все пошаговые инструкции по подаче заявки

представлены на сайте Росприроднадзора – rpn.gov.ru. Заявки в бу-

мажном виде не принимаются. Свидетельство о постановке на госу-

чет в бумажном виде не формируется и заявителю не направляется.

ЮЛ и ИП должны встать на госучет до 31.12.2016 г. За невыполне-

ние или несвоевременное выполнение обязанности по подаче заявки

на постановку на госучет с 01.01.2017 г. предусмотрена административ-

ная ответственность по статье 8.46 КоАП РФ.

УВАЖАЕМЫЕ ПОТРЕБИТЕЛИ ГАЗА!

Настоящим сообщаем, что с 16.12.2016 г. по 31.12.2016 г. АО «Сахатранснефтегаз» объявляет Акцию «Прощенные дни» по пеням для потребителей — физических лиц.

Прием оплаты за природный газ без пеней за просрочку платежей при условии полного погашения задолженности. Не упустите возможность оплатить газ без пени. Пункты приема платежей за газ:

- касса УГРС АО «Сахатранснефтегаз» Намского участка с. Намцы, ул. Ц.-Аммосовой, д. 7, тел. 41-4-93. Режим работы: 08.00-17.00, обед 12.00-13.00, суббота-воскресенье — выходной;
- пункты приема платежей ОАО АК «Якутскэнерго» Энергосбыт;
- пункты приема платежей ФГУП Почта УФС РС(Я);
- через терминалы и онлайн-платежи ПАО «Сбербанк России»;
- через сайт АО «Сахатранснефтегаз» aostng.ru.

МАХТАЛ

Мин быраатым Сивцев Павел Петрович 1968 сылтан, ол аата 19 сааһыттан детсадка билингэ диэри үлэли сылдьар, үлэлээбитэ 48 сыл буолла. Уруккута күнүскү дьааһыла этэ, гаас суох этэ, кини кочегарынан үлэлээбитэ. Билигин «Чэчир» детсад диэн ааттанар. Гаас киириэйдиттэн ылата кини харабыллан үлэлиир. Сэбиэдиссэй-үөрэҕири туйгуна Охлопкова Ирина Васильевна.

Быраатым үлэтигэр кыһамныылаах, оҕолор итииэлэригэр, улууһун туһугар ханнык баҕарар үлэни толорор. Мин көргөһүм 35 сыл ыалдьан өлбүтэ. Ол тухары билингэ диэри миэхэ ис сүрэхпиттэн көмөлөһө сылдьар. Олбуорбун киэн, ыраас гына күрдүбүт буолар, дьоннор ким манньк күрдүэри диэн ыйыталлар. Күһүн муус кэллэҕинэ кылаастаан, мин киллэрэрбэр барытын кыралаан бэлэмнээн кэбиһэр. Быраатым наһаа көнө, үлэһит, чиэһинэй, соботобун 4 оҕону иитэн үлэһит оҕортоото, 7 сиэннээх, 2 хос сиэннээх.

Хомойуох иһин, 48 сыл үлэлээбит киниэхэ туох да сыанабыл бэриллэ илик. Күндү бырааппын Павел Петровиһы кэлэн иһэр Саҥа дьылынан эбэрдэлээн туран, баҕарабын кытаанах доруобуйаны, өссө да улууһун, детсадын, оҕолорун, сиэннэрин иннилэригэр үлэлихамсыы сырыт.

Павел Петрович үлэлиир детсадын коллективын Саҥа дьылынан эбэрдилибин! Ситиһиилээх үлэни, дьиз кэргэттэргитигэр бары үчүгэи баҕарабын!

**Дарья Федоровна Сидорова, село уонна улус бочуоттаах
гражданина**

Уже прошли 40 дней, как мы потеряли наших самых близких людей — маму, бабушку, прабабушку — Оконешникову Татьяну Николаевну, ветерана труда, учителя-методиста, Учителя учителей, ветерана школы, награжденную за заслуги перед муниципальным образованием, получившую медаль «Дети войны» и брата, дядю — Кутяркина Юрия Викторовича после долгой тяжелой болезни. И хотим выразить благодарность администрации Хатын Арынского наслега во главе с Ю.И. Слепцовым, Г.Г. Марковым, Е.Г. Жиркову, Е.В. Стрекаловской, всему населению села, коллективу ХАОСП, нашим самым близким друзьям семьи Гоголеву И.И. и Жиркову Е.Г., семье Пахомовых Егору Афанасьевичу и Александре Ивановне, родственникам Чириковым Марии Степановне и Руслану Афанасьевичу, Игнатьевым Азалии Егоровне и Владимиру Васильевичу, Горхову Дмитрию Николаевичу и его семье, Петрову Николаю Николаевичу и его семье, Сивцеву Владимиру Петровичу, Петрову Семену Николаевичу и Петрову Егору Николаевичу, Петровой Екатерине Матвеевне и Бурнашевой Матрене Николаевне — коллегам нашей мамы и бабушки, выпуску ХАСШ 1987 г., выпускникам 1977 г., одноклассникам Юры — выпускникам 1989 г., которые все сделали нам неоценимую помощь в эти трудные дни.

Хочется еще раз поблагодарить всех Вас за неоценимую помощь в наши трудные дни и хочется пожелать всем Вам и Вашим семьям здоровья, успехов в работе, счастья, мира и добра и вместе с этим поздравить с Наступающим Новым 2017 годом!

Виталий, Виталина, Таня, Андрей, Артем

«ОСТОРОЖНО, НАПРЯЖЕНИЕ!» ИЛИ КАК УБЕРЕЧЬ ДЕТЕЙ ОТ ПОРАЖЕНИЯ ЭЛЕКТРИЧЕСКИМ ТОКОМ?

Электричество приносит много пользы человеку. Но вместе с тем оно опасно, особенно для детей, которые не понимают этого. Если взрослый человек уже обладает определенным жизненным опытом и знает элементарные правила безопасности, то дети, особенно маленькие, только познают этот мир.

Все малыши любознательны, а все, что их окружает, оценивают своими органами чувств – трогают предметы руками, могут засунуть в рот, чтобы попробовать на вкус. Однако органы чувств человека не способны определить наличие напряжения, а дети не понимают его опасности. Родители и все взрослые обязаны создать безопасные условия для их жизни, и научить аккуратному обращению с электроприборами.

Чтобы обеспечить безопасность необходимо учитывать особенности детского возраста. Малыши до 3–5 лет обычно находятся под пристальным вниманием родителей и воспитателей дома, на улице и в детском садике. Для обеспечения их безопасности достаточно поддерживать в технически исправном состоянии электропроводку дома, блокировать доступ к, работающим бытовым приборам, отдельным проводам, и, в особенности к розеткам.

Но ограничение допуска к электрооборудованию — это не единственная мера. Главное внимание надо сосредоточить на обучении детей основам безопасности. Хорошо влияют на детское поведение совместные занятия с

малышами по безопасности, которые проводят воспитатели в детском саду.

Основными мерами предохранения детей от поражения электрическим током являются:

- поддержание в технически исправном состоянии электрооборудования;
- своевременное проведение ремонта отказавших в работе электроприборов;
- постоянное обучение ребенка мерам безопасного поведения, включая обращение с электрическими устройствами;
- периодический контроль над поведением детей со стороны родителей и педагогов.

Детям старше пяти лет родители уже предоставляют больше свободы. Находясь на улице в компании сверстников, дети совершают «героические» поступки, демонстрируя свою ловкость, смелость, меткость и другие качества. Они могут пытаться разбить изоляторы на опорах воздушных линий, залезть на высоту по опоре ЛЭП, или открыть замки шкафов с электротехническим оборудованием. Поэтому к моменту первых самостоятельных выходов из дома важно сформировать у ребенка четкое знание опасных факторов электричества.

Во-первых, он должен понимать, что электрическая энергия передается по проводам и представляет огромную опасность. Что нельзя лезть по опорам ЛЭП, играть под ними, бросать на провода какие-либо предметы. Дети любят коллективные игры с воз-

душными змеями, но проводить их можно только на открытых площадках вдали от линий электропередач.

Во-вторых, что трансформаторные подстанции и распределительные шкафы во дворах домов или возле них – это не простые строения, и не место для игр. Что нельзя проникать за ограждение электрического оборудования ни из любопытства, ни во время игры в прятки.

Еще одним опасным местом является водоем, расположенный около линии электропередач. Ловля рыбы под проводами ЛЭП категорически запрещена во избежание наброса лески на провода. По мокрой леске электрический ток через тело человека моментально станет течь в землю, что смертельно опасно.

Таким образом, к моменту, когда детям предоставляется свобода выхода во двор, у них должен быть выработан инстинкт:

- не подходить к отдельно лежащим или оборванным проводам (возможно поражение шаговым напряжением);
- не приближаться к ограждению электротехнического оборудования, даже если оно закрыто;
- не играть вблизи опор воздушных линий электропередач;
- обо всех замеченных нарушениях незамедлительно сообщать взрослым.

В школьном возрасте ребенок получает еще больше свободы. Оставаясь один дома, он не должен:

- самостоятельно включать электроприборы;
- прикасаться к работающим приборам мокрыми руками, а тем более протирать их, или мыть водой;
- заниматься ремонтом и снимать защитные крышки с бытовых устройств, заменять предохранители, электрические лампы.

Объясните ребенку, что при обнаружении запаха горелой изоляции или искрения необходимо сразу отсоединить прибор, потянув за шнур питания руками нельзя. Все эти случаи родители просто обязаны обговорить со своими детьми, и не один раз.

Даже в школе под контролем учителя во время занятий на уроках труда или на лабораторных работах по физике или химии существует опасность получения электротравм. Чтобы их избежать, ребенок должен внимательно выполнять все указания преподавателя, не заниматься самостоятельными экспериментами и озорничать.

Очень важно для всех родителей знать правила оказания первой помощи детям, попавшим под действие электрического тока. Надо понимать, что самое первое действие, которое необходимо очень быстро выполнить, это обесточить участок поражения. Лучше всего отключение производят современные средства защиты: автоматические выключатели, устройства защитного отключения (УЗО), дифференциальные автоматы. Но если они не установлены, то

снимать напряжение необходимо вручную с применением подручных защитных средств из диэлектрических материалов (дерева, пластика, резины, плотной прорезиненной ткани, стекла). При этом оказывающий помощь сам не должен стать жертвой электротока, и также помнить о возможности растекания тока по поверхности. Важно понимать, что если Вы не в состоянии определить класс напряжения, то не стоит самостоятельно производить отключение пострадавшего от токоведущих частей, а вызвать специалистов электросетевой организации 41–3–39.

После отключения напряжения следует сразу оценить состояние ребенка, его сознание, пульс, дыхание и в любом случае вызвать врача. Если отсутствуют признаки жизни, то необходимо приступить к оказанию сердечно-легочной реанимации: проведению искусственного дыхания и наружного массажа сердца. Первую помощь необходимо продолжать до приведения ребенка в чувство или прибытия врача. Только он может оценить истинное состояние пострадавшего и принять окончательное решение о завершении реанимации.

Уважаемые родители, родственники, педагоги и соседи! Мы, взрослые, должны хорошо понимать опасность, исходящую от электрической энергии и принимать все от нас зависящее для исключения несчастных случаев в семье. Дети — наше будущее, пусть же оно будет счастливым и безопасным!

КЭРИЭСТЭБИЛ

31 декабря 2016 г. исполняется три года, как нет нашей дорогой дочери, мамы, сестренки Колесовой Любови Яковлевны.

Наша Люба, Любушка, как мы ее всегда называли, родилась 20 июня 1989 г. В 1996 году поступила учиться в первый класс. Она была прилежной и старательной ученицей, училась только на «отлично». В 2000 году поступила учиться в гимназию.

Люба очень любила свою гимназию. В конце 11 класса в сочинении «Прощаясь со школой или мысли вслух» она написала: «... Мне кажется, что я могу вспомнить каждый день, проведенный в гимназии и, конечно же, всех своих учителей и их уроки. Я очень буду скучать по учителям! Совсем не хочется заканчивать школу. Школа для меня как теплое, уютное гнездышко. Колыбель детства». У нашей Любы было много друзей, она к ним относилась очень трепетно, и друзья отвечали ей тем же. Лена Владимировна, ее классный руководитель, и одноклассники вспоминают: «Люба любила учиться, любила гимназию. Возле нее создавалась атмосфера тепла, доверия, дружбы, взаимопонимания. Веселая, умная, добрая, талантливая и активная — все эти качества сочетались в одном человеке. Люба была замечательным и верным другом, с ней можно было делиться секретами, разговаривать обо всем на свете, да и просто весело проводить время вместе, самая серьезная и спокойная из нас, подругек, даже голос ее успокаивал. Бывало так, что она спокойным голосом подводила итог какого-нибудь нашего девичьего спора... вдумчивая, надежная, никогда никому ничего резкого не сказала, очень искренний, открытый и чистой души человек, никогда не прикидывалась, просто она такой человек. Люба... девочка-свет. Не солнце – его много и оно жаркое. Не лучик – он отрывист и избирателен. Она – свет, рядом с ней хотелось быть всегда».

За всю свою короткую жизнь успевала все: хорошо учиться, заниматься в хореографическом классе музыкальной школы,

принимать участие и побеждать в предметных олимпиадах по биологии, экологии, обществознанию, ежегодно ездить в биологическую экспедицию по Намскому улусу, писать доклады, была дипломантом и победителем улусных, региональных и республиканских научно-практических конференций школьников. Одной из первых в гимназии защищала честь республики в российском лесном юниорском конкурсе «Подрост» в г. Суздаль Владимирской области, где заняла второе место.

В 2007 году успешно окончив гимназию, поступила учиться в Иркутский государственный медицинский университет по специальности санитарный врач. В Иркутском ВУЗе ее уважали одноклассники и земляки, потому что могла прийти на помощь, помочь советом и делом. Она думала и планировала, где и как будет работать, ведь оставался всего какой-то год для осуществления этой мечты...

Очень печально, что мы говорим о нашей Любе, Любушке в прошлом времени, до сих пор не верится... До сих пор трудно и горько осознавать потерю. Прости, что не смогли сберечь тебя, защитить, но мы верим, что ты ушла в лучший мир, туда, где нет зла, насилия, туда, где исполняются все несбывшиеся мечты и надежды. Мы очень любим и тоскуем по тебе. Человек жив, пока жива память о нем. Значит, наша Любушка жива, жива добрым светом в нашей памяти, в наших сердцах. Помним, любим, скорбим. Она навсегда останется в сердцах каждого из нас.

Мама, дочь, родные

Тохсунньу ый 6 күнүгэр күндү киһибит — ийэбит, кэргэним, эбэбит Никифорова Мария Федоровна орто дойду олохтун барбыта 40 хонууга буолар. Олорбутун тухары өрүү үтүөнү эрэ түстүү сылдыбыт тапталлаах киһибитин күүскэ аһыйдарбыт даҕаны, олохпут ыйааҕа, онһоуута буоллаҕа...

Биһиги ийэбит Мария Федоровна 1940 сыллаахха Чурапчы улуугар Мугудай сиригэр от ыйын 16 күнүгэр Оконешихов-

тар дьиэ кэргэттэригэр иккис кыһынан күн сириҥ көрбүтэ. Баара-суоҕа биир сааһыгар дойдуга ыар кэм, Аҕа дойдуга Улуу сэриитэ ааннаабыта. Бу кырыктаах сэрии содулунан кырачаан Маша кыыс ийэтин, аҕатын, суос-соҕотох эдьийин сүтэрэн, бу сиргэ чорон совотох хаалахтаабыта. Чурапчы көһөрүүтүгэр Эдьигээнгэ тиийэн, тулаайах хаалбыт кырачаан кыһы үтүө, амарах санаалаах биир оҕонньор аҕалан детдомга туттаран, биһиги төрүүр, дьон буолар быабытыгар олоҕун быһыабыта, ытык дьыаланы онорбута

Кыысчаан улаатан, кэлин аймахтарыҥ булсан, Дьокуускай куоракка тастыҥ эдьийигэр кэлэн олоҕубута. Онно бэйэтин курдук тулаайах, детдомтан иитиллэн тахсыбыт уолу көрсөн, таптаһан кэргэн тахсыбыта. Эдэр дьон ыал буолаат, доҕотторун батыһан, Нам оройуонун Үөдэйигэр олоро, олохторун оносто биир чымадааннаах көһөн кэлэллэр. Ити курдук, аҕабытынанан Спартак Мироновичтыҥ 54 сыл иллээхтик олорон, оҕо-уруу төрөтөн, үтүө суобастаахтык үлээһин, хаһайыстыба тэринэн киһилии сирдээх олоҕу олордулар. Биһиги ийэбит пенсияҕа тахсыар дьэри дetsадка бастыҥнар кэккэлэригэр сылдьан үлэлээбитэ. Тулаайах дьон бэйэлэрин ааттарынааттар, удьуордарын уһатар туһугар доруобуйа ыйарынан, 6 оҕону төрөтөн олоххо силис тардар сыаллаах олорон кэлэлхтэрэ.

Чоҕулуччу көрбүт, ис кирибэх дьүһүннээх, кыракый унуохтаах ийэбит барахсан ыраас туттунуулаах, миньигэс астаах, сымнаҕас майгылаах бэйэтэ бүтүн олоҕун дьиз кэргэнин, таптыыр олоҕун аргыһыгар, төрөппүт оҕолоругар бэриниилээхтик анаан олорон кэллээ. Олоххо баар бары ыарахаттары, күчүмэҕэй кэмнэри эрдээхтик тулуйан, наар биһиги туспутугар түбүгүрэн ситиһииттэн үөрэн, ыарыйдахпытна аттыбыттан арахсыбакка, бардахпытна кэтэһэн, кэллэхпитнэ чэийин үрдүгэр түһэн биһиги олохпутунан олорбута. Кэлин сиэннэриттэн күнэ-ыйа тахсан, мөһөр диэни билбэккэ өрүү таптыы, имэрийс-сыллыы бүөбэйдээбитэ.

Ы а р а х а н ы а р ы ы г а ыалдыабыттан бука бары оҕолор, сиэннэр эһэлээх эбэбит таһыгар кыах баарынан, иллэн буолларбыт эрэ, аттыла-

рыгар буоларга дьулуһан кэллибит. Мунура суох махтанабыт аҕабытыгар: 9 сыл устата ийэбитин ыарыылаан, бүөбөйдээн, көрөн-истэн олоҕун уһаппытыгар, таптыыр кэргэнигэр, оҕолорун ийэлэригэр ытык иэһин толору төлөөбүтүгэр.

Биһиги күндү киһибит, ийэбит, олоҕун анаабыт, саамай ыра санаатын толорон, дьон таһынан сырыттарбыт, үлэлээн-хамнаан, этэҥнэ буолан, олоҕу салҕаатарбыт ханнык...

Ийэбитин атаарар ыарахан кэмнэрбитигэр күүс-көмө, өйөбүл буолбут бары дьоммутугар ис сүрэхтэн махталбытын тиэрдэбит, барыта этэҥнэ буоларыгар баҕарабыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

Николаевини сүтэрбиппит 2017 сыл тохсунньу 1 күнүгэр биир сыла буолар.

Аҕабыт 1955 сыл муус устар 1 күнүгэр Нам улуунун Хатырык нэһилиэгин «Быһыттаах» алааһыгар Сивцев Николай Максимович уонна Дьяконова Матрена Николаевна дьиз кэргэнигэр иккис оҕонун күн сириҥ көрбүтэ. Аҕыах ыйдааҕар ийэтэ ыалдьан олохтон барбыта, аҕата ойуур үлэһитэ буолан сириэн-тыанан сылдьара. Онон үксүн түбэһиэх үтүө санаалаах дьон көрүүтүгэр хаалара. Ийэ сымнаҕас илиитэ, сылаас үүтэ диэни билбэтэҕэ. Бизэ сааһыгар аҕата, биир уол оҕолоох Охлопкова Александра Алексеевнаны кэргэн ылан, кэнники уоллаах кыыс оҕолононор, бизэ оҕолоох улахан дьиз кэргэнгэ улааппыта. Онон кыра эрдэҕиттэн дьиз ис-тас үлэтигэр эриллэн-мускуллан, түүннэри-күнүстэри бырааттаах балтын көрсөн оҕо сааһа ааспыта.

Оскуоланы 1973 с. бүтэрэн баран Читинскэй уобаласка пограничный чаас заставатыгар ситиһиилээхтик, элбэх хайҕабыллаах, наҕараадалаах сулууспалаан кэлбитэ. Кэлин онно ылбыт наҕараадаатынан Россия үлэтин ветерана буолбута. Армияҕа сулууспалаабыт

кэмнэрин олоҕун биир саамай үчүгэй кэмнэринэн ааҕара, наар астынан кэспир, санаһыр этэ. Салгыы сулууспаҕа хаалларан ФСБ (КГБ) үлэлэтэр былааннаахтарыҥ, төрөбүт дойдуга ахтылҕана улахан буолан, аккаастаан кэлбитэ. Кэлин ону соробор «арай онно хаалбытым буоллар, хайдах буолуо эбитэ буолла» диэн ылар этэ. Армияттан кэлэн баран, Намга баһаарынай чааска икки сыл инструкторынан үлэлээбитэ.

Муор-туор иитилибит оҕо сааһа биллэрэн, эдэр сааһыгар улаханньык ыалдьан инбэлиит буолбута. Кэлин тыа хаһаайыстыбатын техникумун бүтэрэн, бухгалтер идэлэнэн төрөөбүт Хатырыгар совхозка, пенсияра тахсыар дьэри нэһилиэк дьаһалтатыгар кылаабынай бухгалтеры солбуйааччынан үлэлээбитэ. Совхозка үлэлиир кэмнэригэр өр сылларга профсоюз комитетын чилиэнинэн табыллан, бэриниилээхтик үлэлээн грамоталарынан, махтал суруктарынан, сыаналаах бэлэхтэринэн бэлэтиэнэрэ. Общественнай үлэ быһыытынан өр сылларга охотобшествова үлэлээбитэ. Күһүн, саас аайы булт саҕана аан сабыллыбат буолара. Кини илии баттааһына суох биллэтээх дьон бултууллара көнүлэммэт этэ.

1981 с. ыал буолан икки уол, биир кыыс оҕоломмуспут. Оҕолоругар наһаа кыһамньылаах, амарах аҕа этэ. Оскуолага үөрэнэр кэмнэригэр сарсыарда бэйэтэ туруоран, аһатан ыгыта-лыһара. Билигин бары ыал буолан да баран, аҕаларын хааһытын амтаннн, астаабыт аһа мин-ныгэһин суохтууллар. Быыс булан кылаас муньахтарыгар, тэрээһиннэригэр сылдьара. Төрөппүт комитетыгар табыллан үлэлиирэ. Оҕолорбут үһүөн үчүгэй үөрэхтэринэн, дьиссиплиналэринэн, үөрэх дьыла саҕалананытын эбэтэр бүтүүтүн линейкатыгар чуораан тыаһаппыттарынан киэн туттара.

Билигин үлэлэринэн званиелара үрдээн истэбин аайы улаханньык үөрэрэ, астынара. Түгэн көһүннэр эрэ дьизэнэн айылҕаҕа сылдьар этибит. Бэйэтэ оҕо эрдэҕиттэн булка, балыкка сыстаҕас буолан, уолаттарын эмиэ кыра эрдэхтэриттэн тыаҕа, өрүскэ, күөлгэ илдьэ сылдьан булка уһуйбута, үөрөппитэ. Онон уолаттарбыт студеныыр да кэмнэригэр, билигин даҕаны дьизэлэригэр кэллилэр эрэ,

тыаҕа тардыһаллар. Сайын оттуу бардактарына, уолаттарына наһаа харыстаан, бүөбэй-дээн илдэ сылдыара. Элбэхтик утута, сөгүөлэтэ сатыыр этэ. «Тоҕо эрдэ уһугуннарбаккын диэн мөбөллөр», — диэн күлэрэ. Хаһан да улаханнык кыһыһар, мөвүттэр диэни билбэт этэ. Уһус оҕобут, кыыспыт, төрөөбүтүгэр наһаа да үөрбүтэ, кини саҕа дьоллоох киһи суоҕа. Эр киһи кыыс оҕотугар чугас дииллэрини, кыһаа адыас таңарата этэ, наһаа тапсаллара. «Оҕоҕутун, балтыгытын көрө сылдьар буолаарын», — диэн уолаттарыгар этэр этэ.

Сиэн диэн минньигэһин билэн, үс сиэнин сыллаан-уураан, кыһыл эрдэхтэриттэн оҕолоһон, оскуолаҕа атааран баран барда кини санаахпытына, аһыбыт арыый мүлүрүйэргэ дылы буолар. Сайын сиэннэрэ кэлэллэрин кэтэһэр да этэ. Оҕолорун курдук эмиэ элбэхтик айылбаҕа сырытыннара сатыыр этэ. Бэйэбит иккиэн эрэ баар буоллахпытына «Минскэйбигитэр» олордубут да, балыктыы, сир астыы барар буоларбыт. Сибигиннээн кэспэтэ-кэпсэтэ дурдаҕа олоһон күс кэтирбит. Аны хаһан да хатыламмат дьоллоох кэмнэр аастахтара...

Билэрэн-көрөрө элбэҕинэн, киэҥинэн, кэспээн-ипсээн сэргэвинэн элбэх доҕордоох, табаарыстаах этэ. Санаабыр кини билбэт киһитэ диэн суох курдута. Кинини кытта ханна да сырыт, элбэх киһилээх куорат төрүлэтэ да буоллун, чуумпу, түн ойуур да буоллун, киһи эрэмньитик сылдьар буолара. Дьиннээх суон дурда, халын хахха этэ. Санаабытыгар наар аттыбытыгар баар, көрө-истэ, кыһалла-мүһэллэ, кэспии-ипсии сылдыах курдук этэ...

Кэлин уонтан тахса сыл, сааан эмтэммэт ыарыы буулаан этин-сиинин, иһин-үөһүн барытын кэбирэппитэ. Төһө да эдэр сааһыттан ыарыһах буолар, атаҕар тура, дьиэтин-уотун көрө, оҕолоругар, сиэннэригэр кыһалла сылдьан, биір күн сытан ыарыһалаппакка барбыта на-

һаа да хомолтолоох...

Аҕабытын тihэx суолугар атаарсыбыт, көмөлөспүт төрөөбүт Хатырыгын бар дыонугар, чуолаан нэһилиэкпит баһылыгар Алексей Михайлович Пинигингэ махталбыт мунура суох. Ыкса ыалларбытыгар Окөнешниковтарга, Слепцовтарга, Шелковниковтарга, бары табаарыстарбытыгар, оскуолаҕа биіргэ үөрэммитэрбигитэр, коллегаларыгар, олохтоох баһыһа бары үлэһиттэригэр, аймахтарбытыгар барҕа махталбытын тиірдэбит. Эһиэхэ бары үчүгэйи, үтүөнү баҕарабыт. Эһиги үрдүгүтүнэн харабылыт халыйбатын, үрүң күннүт өлбөөдүйбэтин. Орто дойдуга киһи буолан кэлбит аналын толорон, Аҕа дойдутугар ытык иэһин төлөөн, үлэлээн-хамсаан, үс оҕотугар күн сириң көрдөрөн, үөрэхтээн, үлэһит, ыал онортоон, салгыыр сиэннэрин көрөн сиірдээх олоҕу олоһон барда.

Күндү киһибит, маннайгы соботох таптальым, кыһамныылаах эрэллээх кэргэним, аҕалаатар аҕабыт, эйбээстэй эһэбит, аны хаһан да үөрэ-көтө көрсүбэт, киіріэн кэлбэт буоллаһын... Быдан дьылларга быраһаай. Ситэри олорботоох олоххун оҕолорбут, сиэннэрбит салгыахтара. Эн сырдык ааккын түһэн биіріэхтэрэ суоҕа. Таптыбыт, саныбыт, суохтуубут...

Кэргэнин Ульяна, оҕолорун, кийиниттэрин, куттөүтүн, сиэннэрин

Күндү эдьийийим, ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, Хатын Арыы нэһилиэгин Ытык киһитэ, үөрэхтээһин ветерана, Учууталлар учууталлара Окөнешникова Татьяна Николаевна оҕотунаан, уолунаан Кутяркин Юрий Викторовичтын күн сириттэн күрэммиттэрэ ахсынньы 28 күнүгэр 40 хонуктара буолла.

Эдьийийим Окөнешникова Татьяна Николаевна 1941 сыл олунньу 20 күнүгэр Нам оройуонун Арбын нэһилиэгэр Үүнэр олох диэн учаастагар күн сириң

Петрова Татьяна Дмитриевна уонна Окөнешников Николай Иннокентьевич диэн дьыэ кэргэттэригэр бастагы оҕонот төрөөбүтэ. Кини аҕата ол дьыл II Аҕа дойдуну көмүскүүр сэриигэ ыңгырыллан сураҕа суох сүспүтэ.

Олиһин Татьяна Дмитриевна иккис оҕотун 1945 с. оҕоломмота уонна Татьяна Николаевна 16 сааһыгар диэри икки оҕону аҕатынаан Петров Дмитрий Иванович, сурдья Петров Николай Дмитриевичтын улаатыннарбыттара, атахтарыгар туруорбуттара. Татьяна Николаевна Көбөкөн начальнай оскуолатын 1954 с. бүтэрэн Хатырык орто оскуолатыгар үөрэнэ тахсар, онтун 1957 с. үчүгүйдик бүтэрэн «Оскуола-производство үрдүк үөрэх» диэн ыңгырыны толорон, дойдутугар Көбөкөнгө «Коммунизм»

колхоз бороон көрөөччүтүнэн буолан икки сыл тахсылаахтык үлэлээн боруостаан, 1959 с. Көбөкөн оскуолатын интерна-тыгар 1961 с. диэри иитээччинэн үлэлиир. Ити сыл Ленинград куоракка П.И. Герцен аатынан пединститутка үөрэнэ киіріэр уонна 1966 с. ситиһиілээхтик бүтэрэр.

Ити сыл САССР үөрэҕин министрствотын уурааһынан Намнаағы училищеҕа биология учууталынан үлэтин саҕалыр. 1970 с. Хатын Арыы орто оскуолатын химия, биология уроктарын учууталынан пенсияҕа тахсыр диэри үлэлиир. Үлэтин 2001 с. тохтотор. Үлэлиир кэмигэр кини үлэлэрэ сыаналанан «Методист-учуутал» анал аат инэриллэр, ону таһынан «Учууталлар учууталлара», «Ветеран учуутал», «Хатын Арыы нэһилиэгин бо-

чуоттаах олохтооҕо» ааттар инэрилибиттэрэ. «Сэрии сылларын оҕолоро» бэлиэ хаһаайката буолбута. Кини сиргэ түспүт сэрэбизийнэн 1966 с. олоҕун аргыһын булан Кутяркин Виктор Гаврильевичтын холбоһон ыал буолан, үс уол, биір кыыс оҕоломмоттара, улаатыннарбыттара, ыал онортообуттара, олортон 2 сиэннэммиттэрэ, 1 хос сиэннэммиттэрэ. Дьыбээ-уокка дьаһаллаах, сатабыллаах, барыны бары биіріичтиктээн, ыраастык, чэчистик туттар идэлээҕэ. Минньигэс ас астааччы, уран-нарын тарбахтаах, уурбута-тушута эрэ баар буолара, аламаҕай, аһаҕас ис дууһалааҕа, сүбэ-ама биіртэртэн кэтэмэҕэйдэнэн турбата, ылсар-бэрсэр ылбаҕай майгылааҕа, кэлбиги-барбыты чэйинэн көрсөр үтүө санаалааҕа, ол да иһин үгүс дьүөгэлээҕэ, доҕоттордооҕо.

Күн курдук күндү киһибитин кэрэ мөссүөңнүн, сырдык ыра санааһын өрүү ахта-саныы сылдыахпыт.

Биіргэ төрөөбүт сурдьун дьыэ кэргэттэрэ

Быраатым Кутяркин Юрий Викторович, ыал иккис оҕото, 1972 с. балаҕан ыйын 18 күнүгэр Нам оройуонун Нам с. төрөөбүтэ. Кыра эрдэҕиттэн бэрт сэмэй, көрсүө-сайаҕас майгылаах оҕо буола улааппыта. Эбэ, эһэ, ийэ-аҕа бүөбэйдэрин билэн киһи-хара буолбута. Туох да кыһалда диэни билбэтэҕэ. Саха оҕото буоларын курдук үлэбэ-хамнаска умһынан, сиргэ-уокка сылдан, отонноон, бултаан, оттоон илэңкэйдэһэн сиір-майгы ортотугар сылдыбыта. Үөрэҕэр кыахтаах эрээри, тоҕо эрэ, салгыыр диэңнэ суолта биіртэ. Оскуоланы бүтэрээт, орто анал идэни баһылаабыт, ол курдук 1993 с. Хатын Арыы оскуолатыгар трактористаабыта.

1996 с. газоператор буолан, 2014 с. диэри газовай котельнай машиниһынан үлэтин түмүктээбитэ. Оскуолаҕа үөрэнэр кэмигэр спорка сэмэй

көрдөрүүлэрдээҕэ. Утумнаан дьарыктамматара, мас тардыһытыгар дьобурдааҕа. Дьыэ-уот туттан ыал буолбута эрээри, биіргэ олорботоохторо, биір уоллаахтар. Дьылба хаан киһиэхэ кылгас ыарахан түгэни тосхойбут.

Хомойбут иһин, хайыахпыт, талан ылбыт таайтарыын буоллаҕа. Этэңгэ хонон ааспыт хоноһо курдук үтүө өйдөбүлү инэринэн саныы сылдыахпыт, ахтан ааһыахпыт.

Таайын дьыэ кэргэттэрэ

МАХТАЛ

Күн сириттэн күрэммит эдьийибитин Окөнешникова Татьяна Николаевнаны, бырааппытын Кутяркин Юрий Викторовичны сүтэрибт ыар кутурбан күннэри-бигигэр күүс-көмө, өйбүл, тирэх буолбут бар дьоммутугар, чуолаан, Хатын Арыы нэһилиэгин дьаһалтатыгар, баһылык Ю.И. Слепцова, солбуйааччыларыгар Г.Г. Марковка, Е.Г. Жирковка, олохтоохторго В.П. Сивцевкэ — Кырымах, ыалларыгар Е.А., А.И. Пахомовтарга, А.Е., В.В. Игнатьевтарга, Е.М. Слепцоваҕа, М.Н. Бурнашеваҕа, М.С., Р.А. Чирковтарга, саңаспытыгар М.С. Захароваҕа, А.С. Заболоткаяҕа, Н.С. Рехлясоваҕа, Е.П. Рехлясовка, В.С. Рехлясовка, В.Е. Рехлясовка, А.С. Ядрихинскаяҕа, М.П., Р.Н. Неуботовтарга, Т.И. Петроваҕа, А.А. Бурцевка, Д.Н. Гороховка, С.Н. Петровка, Е.Н. Петровка, Д.И. Ноговицынҕа барҕа махталбытын тиірдэбит.

Баҕарабыт хас биірдиигигэр үлэҕитигэр ситиһиіллэри, кытаанах доруобуйаны, дьыэ кэргэннитигэр толору дьоллоох олоҕу! Түгэниһэн туһанан, кэлэн иһэр Кыһыл Бөтүүк 2017 сылынан! Баҕарабыт санааһыт быһаарыллан, туолан истин. Санаабыт сата санааһыт саган сайдан истин. Эппит тылларгыт ылын-нарыылаах, олоххо тийиімтиэ буоллун. Дом ини Дом! Дом ини Дом! Дом ини Дом!

Петров Николай Николаевич дьыэ кэргэттэрэ

Таптыыр обом, убайыт КОЛОСОВ Станислав Егорович олохтон соһуччу барбытын бары чугас дьоммутугар, аймахтарбытыгар, табаарыстарыгар дириңник курутууан туран иһитиннэрэбит. Ийэтэ, аҕата, балтылара, бырааттара	Коллектив Отделения почтовой связи с. Намцы выражает глубокое соболезнование д.т.м. в.н.у.кам, правнукам по поводу кончины любимой мамы, бабушки, прабабушки, ветерана почтовой связи, тыла и труда ВИНОКУРОВА Александров Егоровны. Скорбим вместе с вами.	Биіргэ үлэлээбит коллегабар, үөрэппит учууталбытыгар Захарова Анастасия Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, тыыл уонна ыла ветерана, Нам улууһун бочуоттаах киһитэ СЫСОЛЯТИН Тихон Александрович уһун, ыарахан ыарыһтан 86 сааһыгар күн сириттэн күрэммитигэр дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Үөрэппит оҕолоруг, коллега Рыкунова Е.И.	Күндү, убаастыыр саңаспыт, үтүө-мааны майгылаах, уйаҕас-сайаҕас, кэрэ киһибит, Нам улууһун М.З. ветерана, Саха республикатын доруобуйа харыстабылын туйгуна, Намга уһун сылларга акушер-гинекологынан эңгилэ суох үлэлээбит КОЛМОГОРОВА Мария Дмитриевна уһун, ыарахан ыарыһтан күн сириттэн барбытынан убайытыгар Егор Ивановичка, оҕолоругар Надеждаҕа, Алексейга, сиэннэригэр, чугас аймах дьонугар, бары билэр дьонноругар дириң кутурбаммытын тиірдэбит, аһыгытын тэңгэ үлэстэбит. М.И., Н.Т. Олесовтар, Н.Н., В.И. Тимофеевтар, З.Ф., Е.И. Ивановтар	Улуус бочуоттаах гражданина, Россия Журналистарын соһуһун чилиэнэ, общественной корреспондентым Колмогоров Егор Ивановичка, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймах-билэ дыонугар кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, СР доруобуяа харыстабылын туйгуна, сэрии ветерана КОЛМОГОРОВА Мария Дмитриевна ыарахан ыарыһтан күн сириттэн күрэммитин дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Аһыгытын тэңгэ үлэстэбит. «Энсиэли» хаһыат редакциятын коллективта
Күндү балтыбытыгар, эдьийибитигэр Колесова Лена Афанасьевна, күтүөлүгүгэр Спиридонга, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах уоллара, убайдар КОЛОСОВ Станислав Егорович соһумардык олохтон туораабытынан дириң кутурбаммытын тиірдэбит, аһыгытын тэңгэ үлэстэбит. Эдьийиңг Людэ, убайың Куола уонна оҕолоро, сиэннэрэ	Күндүтүк саныыр кэргэним, тапталлаах аҕабыт, эйбээс эһэбит, бийиги дьыэ кэргэн ытыктыыр аҕа баһылыга, улуус бочуоттаах гражданина, үлэ, тыыл ветерана ВИНОКУРОВА Александровна олохтон туораабытынан дириң кутурбаммытын тиірдэбит.	Убаастабыллаах тыыл, үлэ ветерана, Саха сириң киниэтин ситимин ветерана, А.Ф. Шестаков аатынан сыһыалаң киһини самодельноһын ветерана, тапталлаах кэргэн, аҕа, эһэ СЫСОЛЯТИН Тихон Александрович ыарахан ыарыһтан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Анастасия Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Нам улууһун киһиэ ситимэр үлэлээбит ветераннара	Убаастабыллаах убайытыгар Колмогоров Егор Ивановичка, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, үлэ ветерана, доруобуяа харыстабылын туйгуна КОЛМОГОРОВА Мария Дмитриевна ыалдан күн сириттэн барбытынан дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Григорий, Валентина Колмогоровтар дьыэ кэргэттэрэ	«Нам улууһа» муниципальнай тэрилли дьаһалтата, улуус мунньабын депутаттарын сэбиэтэ, Нам улууһун ветеранарын сэбиэтэ ер сылларга улус доруобуйатын харыстабылын салаатыгар бэриниілээхтик үлэлээбит үлэ ветерана, Саха республикатын доруобуйатын харыстабылын туйгуна, «Нам улууһун доруобуйатын харыстабылын сайдыытыгар үтүөлэрин иһин» анал бэлиэ хаһаайката КОЛМОГОРОВА Мария Дмитриевна ыалдан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Колмогоров Егор Ивановичка, оҕолоругар, киһилэр дьыэ кэргэттэригэр, аймахтарыгар, үлэһэннэхтэригэр дириң кутурбаммытын тиірдэбит.
Убаастыыр, ахтар-саныыр табаарыспыт КОЛОСОВ Стасик соһуччу олохтон барбытын дириң кутурбаммытын тиірдэбит, аһыгытын тэңгэ үлэстэбит. Биіргэ улааппыт доботоро	Күндүтүк саныыр, убаастыыр, тапталлаах аҕабыт, эһэбит, үлэ, тыыл ветерана, улуус бочуоттаах гражданина, Ытык кырдыаҕас СЫСОЛЯТИН Тихон Александрович күн сириттэн барбытынан ийэбигитэр, эбэбигитэр Анастасия Ивановнаҕа уонна убайытыгар Бориска дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Бийиги сүрэхпитигэр өрүү баар буолу. Кыһа Людмила, күтүтэ Евсей дьыэ кэргэнэ	Выражаем глубокое соболезнование уважаемой невестке Анастасии Ивановне, ее детям, всем родным и близким по поводу ухода из жизни нашего любимого родного брата СЫСОЛЯТИНА Тихона Александровича. Мы искренне скорбим вместе с вами, светлая память останется в наших сердцах. Родные брат Юрий, сестра Розалия, г. Москва, г. Якутск	Выражаем глубокое соболезнование семье Колмогоровых, мужу Егору Ивановичу, детям и внукам в связи с кончиной после тяжелой болезни нашей глубоко уважаемой, дорогой коллеги и наставника, ветерана акушерско-гинекологической службы НЦРБ, ветерана труда, Почетного гражданина с. Намцы КОЛМОГОРОВОЙ Марии Дмитриевны. Светлая память о прекрасном человеке навсегда останется с нами. Коллектив ж/к, родильного и гинекологического отделений	Таптыыр күндү убайыт, бырааппыт ЭВЕРСТОВ Прокопий Исаевич соһумардык күн сириттэн күрэммитин аймахтарбытыгар, бары билэр, чугас дыонугар, доҕотторугар дириңник курутууан туран иһитиннэрэбит. Эдьийидэрэ, балтылара
«Хатынчаан» студия коллектива Елена Николаевна, Альберт Иннокентьевич Ильиннэргэ тапталлаах ийэлэрэ ДЬЯКОНОВА Мария Петровна күн сириттэн барбытынан дириң кутурбанарын тиірдэллэр.	Күндү оҕобут, убайыт, Бөтүн олохтооҕо ИВАНОВ Евгений Владимирович уһун, ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытын биіргэ үөрэммиттэригэр, аймах-билэ дыонугар дириңник курутууан туран иһитиннэрэбит. Аҕата, бырааттара, балта, киһи дьыэ кэргэттэрэ	Выражаем глубокое соболезнование нашей дорогой учительнице Поповой Людмиле Тихоновне, ее родным и близким по поводу кончины любимого отца, дедушки, прадедушки СЫСОЛЯТИНА Тихона Александровича. Скорбим вместе с вами.	Улуус бочуоттаах гражданиныгар, Россия Журналистарын соһуһун чилиэнигэр Колмогоров Егор Ивановичка, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар, чугас дыонугар кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, СР доруобуяа харыстабылын туйгуна, сэрии ветерана КОЛМОГОРОВА Мария Дмитриевна ыарахан ыарыһтан ахсынньы 26 күнүгэр күн сириттэн барбытын дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Дьокуускайтан, Намтан, Алпааныттан Алексеевтар дьыэ кэргэттэрэ	«СЮЛ» ООО коллектива ер кэмгэ үтүө суобастаахтык үлэлээбит убаастыыр киһибит ЭВЕРСТОВ Прокопий Исаевич соһуччу күн сириттэн барбытынан киһи чугас дыонугар дириң кутурбаммытын тиірдэбит.
Күндү бырааппыт, убайыт, Бөтүн олохтооҕо ИВАНОВ Евгений Владимирович уһун, ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан аҕатыгар, биіргэ төрөөбүттэригэр дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Санкт-Петербургтан эдьийидэрэ уонна Афанасьевтар дьыэ кэргэттэрэ	Уважаемые Анастасия Ивановна и ваши дети, примите наше искренне соболезнование по поводу тяжелой утраты вашего любимого мужа, отца, Почетного гражданина Намского улуса, ветерана труда и тыла, ветерана ЗАО «Сельхозтехника» СЫСОЛЯТИНА Тихона Александровича. Светлая память о нашем ветеране, уважаемом человеке сохранится в наших сердцах. Семья Егоровой Л.М., Гаврильева И.И.	Скорбим вместе с вами... Родители и учащиеся 8 «а» класса Намской улусной гимназии им. Н.С. Охлопкова	Выражаем глубокое соболезнование Егору Ивановичу, Наталье Егоровне, Алексею Егоровичу, внукам, родным и близким по поводу кончины после тяжелой болезни любимой жены, матери и бабушки, ветерана здравоохранения, отличника здравоохранения РС(Я) КОЛМОГОРОВОЙ Марии Дмитриевны, всю свою трудовую деятельность, посвятившей охране здоровья населения Намского района. Светлая память о доброй и уважаемой Марии Дмитриевны сохранится в наших сердцах. Скорбим вместе с Вами. Егорова Л.М., Егоров О.Н., Егоров Д.О.	Күндү кэргэним, аҕабыт, эһэбит, «Сахатранснефтегаз» тэриілтэтигэр ер сылларга үлэлээбит ПРОКОПЬЕВ Ефим Ефимович б.д. ахсынньы 28 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыһтан күн сириттэн барбытын аймахтарыгар, бары билэр, чугас дыонугар, доҕотторугар дириңник курутууан туран иһитиннэрэбит. Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, аймахтара
Аҕа дойдү Улуу сэриитин ветеранын огдообото, үлэ, тыыл ветерана ВИНОКУРОВА Александра Егоровна уһун, ыарахан ыарыһтан орто дойдуттан барбытынан бары дыонугар дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Намтан, Үөдэйтэн Эверстовтар, Сидоровтар	Выражаем глубокое соболезнование жене, детям, внукам, родным и близким по поводу кончины нашего коллеги, ветерана труда и тыла, ветерана ЗАО «Сельхозтехника» СЫСОЛЯТИНА Тихона Александровича. Светлая память о нашем ветеране, уважаемом человеке сохранится в наших сердцах. Семья Егоровой Л.М., Гаврильева И.И.	Убаастыыр таайытыгар, улуус Ытык киһитигэр, РФ Журналистарын соһуһун чилиэнигэр Колмогоров Егор Ивановичка, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, СР доруобуйатын харыстабылын туйгуна, үлэ ветерана, Ленинскэй кэлиілік Ытык киһитэ КОЛМОГОРОВА Мария Дмитриевна ыарахан ыарыһтан күн сириттэн барбытынан дириң кутурбаммытын тиірдэбит. Намтан, Сииттэттэн, Хаңгаластан, Дьокуускайтан Ивановтар	«Энсиэли» хаһыат РИС талылыһна, таңгылыһна уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ. Аадырыһа: Нам сэд. Заложная ул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 3,5 бэчээт. лис Конүл сыананан атыыланар Индекс — P0005. Тираһа — 1302 Бэчээккэ илии баттаныһтын графига — 12:00 ч. 29.12.2016 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 29.12.2016 с.	Коллектив отряда государственной противопожарной службы РС(Я) № 23 по МО «Намский улус» выражает глубокое соболезнование водителю ПЧ №1 по охране с. Намцы Прокופьеву Александру Ефимовичу по поводу кончины его отца ПРОКОПЬЕВА Ефима Ефимовича.

Кылаабынай редактор э.т. Д.А. НОГОВИЦЫНА

ОТДЕЛЛАР:

редакторы солбуйааччы — **41496**,
хаһыаты таңгы — **41332**,
бухгалтерия — **41141**,
факс — **41141, 41496**.

Тэриіэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспата СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрациялаһыт нүөмэрэ — **ПН.НТ.У.14-0216**.

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэҕитин, дьыэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киіри-бит суруктар төһөрүллүбөттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биір буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru